1997. ÁPRILIS
XIII. évf. 4. (117.) szám
Ára: 248 Ft

video magazin

Demi Moore vetkőzik

A szűzies Isabelle Adjani

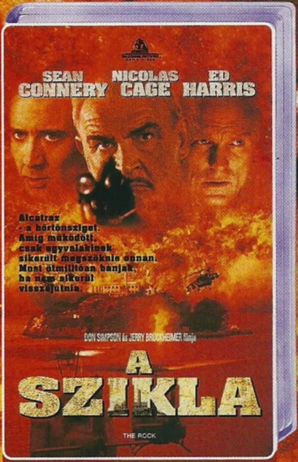
Nick Nolte interjú

Twister

A szikla

OSCAR-DÍJ '97

A LEGJOBB VIDEOTÉKÁKBAN!

A szikla a világ egyik legbiztosabb börtönszigete volt. Ma már üres, szinte megközelíthetetlen. Ideális hely túszok fogvatartására. De Hummel, az egykori tábornok nem elégszik meg ennyivel: a szikláról veszélyes ideggáz-rakétákat irányít San Franciscóra: már ötmillió ember élete van a kezében. Egy volt fegyencen és egy vegyifegyver-szakértőn múlik, hogy megállítsa és lefegyverezze az őrült katonát és csapatát.

Lucy torkán akad egy túlméretezett falat, és így be is fejezi földi pályafutását… átmenetileg.
Ugyanis nővére jól kiismeri magát a misztikus és varázslatos tudományokban és sikeresen feltámasztja.
Lucy visszatér és folytatni szeretné az előző életét.
Csakhogy férje azóta az ő legjobb barátnőjével él, barátai nem hajlandók hinni a csodában és egyáltalán: senki nem örülne, ha az, akit halottnak hittek, ezentúl haza járna.

Két nő menekül Texas felé. Egy férfi elől, aki mindkettejüket becsapta. Azt hiszik szövetségesek. Azt hiszik ártatlanok.
Csakhogy ebben a történetben senki sem az, aminek látszik. Törvény és törvénytelenség kibogozhatatlanul összekeveredett, mindenki bűnös, aki él. És mindenki gyilkos, és mindenki jövendő áldozat.
Nincs menekvés. Csak halál van.

HOLLYWOOD PICTURES HOME VIDEO

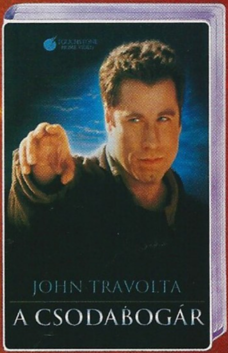
TOUCHSTONE HOME VIDEO

CAPELLA INTERNATIONAL INC.

VIDEO PREMIER
ÁPRILIS 24.

Forgalmazza: InterCom Kft.
1145 Bp. Bácskai utca 28-36.
Tel: 467-1-467, 467-1400 Fax: 252-2736
E-MAIL: VIDEO@INTERCOM.HU

Májusi video-premier

Kedves Olvasó!

Néhány hete ismét bevásároltak nekünk! Március elején tíz hazai mozifilm- és videóforgalmazó egy héten át tárgyalt Santa Monicán, a világ legnagyobbnak tartott filmvásárán, az American Film Marketen, hogy a legkedvezőbb áron, a lehető legtöbb és legjobb filmek vetítési, videókiadási jogait szerezze meg a magyar piac számára. Mi, videófilmkedvelők, joggal lehetünk kíváncsiak, miként is zajlik egy ilyen rendezvény, melyen száznál több független produkciós cég több ezer filmjét kínálja a nagyvilágnak. Idén a Video Magazin ministábja a helyszínen pillanthatott a kulisszák mögé. Tapasztalatainkat e számunkban máris megosztjuk Önnel.
A honi videóstársadalomnak is évek óta megvan a maga vására, mely természetesen nem hasonlítható össze az óceánparti találkozó nagyságával, de Dobogókő festői szépsége azért elvitathatatlan. Hetedik alkalommal lesz itt videóvásár, ismét kéttucatnál több kiadó kínálja majd portékáját, s a tékásoknak szánt kazetták mellett folyamatosan nő a „lakossági", vagyis az elérhető áron, mindenki számára megvásárolható műsoros videókazetták száma. Április 10-én és 11-én tehát várjuk Önt is e rendezvényre, melynek fővédnöke a Video Magazin. Így természetesen személyesen találkozhat velünk, a lap készítőivel is.

Budapest, 1997. április

Falus Tamás

Főszerkesztő: Falus Tamás
Művészeti szerkesztő: Czifferszky Attila
Képszerkesztő: Fejér Gábor
A szerkesztőség címe:
1114 Budapest XI., Eszék u. 9–11.
Tel./fax: 161-3859
E-mail: video@irisz.hu

Kiadja a
Video Magazin Kft.
Felelős kiadó:
Belán Gábor ügyvezető igazgató
Nyomdai előkészítés:
ÍRISZ Kft.
Nyomás:

VESZPRÉMI NYOMDA RT

Felelős vezető: Erdős András igazgató
Terjeszti a Nemzeti Hírlapkereskedelmi Rt.
és a regionális részvénytársaságok,
valamint az alternatív terjesztők.
Előfizetésben terjeszti a Magyar Posta Rt.
Előfizethető
a hírlapkézbesítőknél és a Hírlapelőfizetési Irodában (1089 Budapest VIII., Orczy tér 1., levélcím: 1900 Budapest Orczy tér 1.), ezenkívül Budapesten a Magyar Posta Rt. Hírlapüzletági Igazgatósága kerületi ügyfélszolgálati irodáin, vidéken a postahivatalokban.
HU ISSN 0237-5141

A címlapon: **JULIETTE BINOCHE**
Fotók: Oscar-képek (címlap, 4., 6., 39., 42. oldal): *FEB-Reuters;*
57–59. oldal *Falus Tamás*; 78. oldal *Helyey Zsuzsa*

A video magazin

TARTALMÁBÓL:

4

18

22

30

52

A Video Magazin szerkesztőségének új címe:
1114 Budapest, Eszék u. 9–11.
Tel./Fax: 161-3859

AZ OSCAR-DÍJ

AZ OSCAR-DÍJ NYERTESEI:

Az év legjobb filmje:
AZ ANGOL BETEG
(The English Patient)
r.: Anthony Minghella

A legjobb rendezés:
ANTHONY MINGHELLA
(Az angol beteg)

A legjobb férfi alakítás:
GEOFFREY RUSH
(Shine)

A legjobb női alakítás:
FRANCES McDORMAND
(Fargo)

A legjobb férfi epizódszereplő:
CUBA GOODING, JR.
(Jerry Maguire)

A legjobb női epizódszereplő:
JULIETTE BINOCHE
(Az angol beteg)

A legjobb forgatókönyv:
FARGO
Ethan Coen és Joel Coen

A legjobb adaptált forgatókönyv:
SLING BLADE
Billy Bob Thornton

A legjobb díszlet:
AZ ANGOL BETEG
Stuart Craig,
Stephenie McMillan

Március 24-én, hétfő este – magyar idő szerint kedden kora hajnalban – adták át 69. alkalommal Los Angelesben az Amerikai Filmakadémia legnagyobb filmes elismerését, az Oscar-díjat. A döntés elég egyhangú volt, hiszen szinte minden jelentős elismerést, tizenkét jelöléséből kilencet *Az angol beteg* (The English Patient) söpört be. Versenytársként egyedül a *Fargo, Ethan és Joel Coen* krimije tudta követni, mely hét nominációból kettőt váltott díjra. A negyvenhat játékfilmből mindössze tizenegy tudott nyerni. További kilenc alkotásnak jutott még egy-egy aranyszobor. Érdekesség, hogy a *Shine* hét jelölésből egyet cserélhetett díjra, a *Jerry Maguire* ötből egyet, csakúgy mint az *Evita.* A *Titkok és hazugságok* maradt ötszörös, a *Hamlet* négyszeres jelölt, ami természetesen így is jelentős siker.

Taroltak a független filmgyártók, alig engedték az aranyszobor közelébe a nagy stúdiók produkcióit, melyek szinte csak a hang- és képhatás kategóriában férkőzhettek közel a sikerhez.

Az idei Oscar-ceremónia végeredménye – de már maga a jelölés is – számos meglepetést hozott és sok-sok tanulsággal szolgált mind Hollywood, mind a független gyártók és az angol nyelvű ,nem amerikai alkotók számára, melynek elemzése a filmes szakemberek számára a közeljövő feladata lesz.

Magyarországon a tizenegy nyertes filmből májusban érkezik a mozikba *Az angol beteg,* hamarosan jön a *Jerry Maguire*, látható lesz idővel a *Kolja*, a *Shine*, a *Sling Blade,* már vetítik a *Fargót*, a *Ragadozókat*, az *Evitát*, videón is kölcsönözhető *A függetlenség napja* és májustól majd *A bölcsek kövére.*

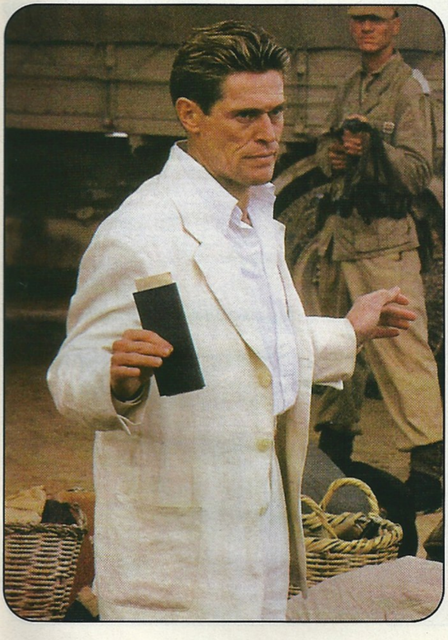

Geoffrey Rush a *Shine*-ban nyújtott alakításáért érdemelt Oscart

NYERTESEI '97

Az angol beteg lett a legjobb film: megnyerte
a legjobb rendezés díját,
s emellett további hét aranyszobrot is begyűjtött.
A romantikus történet *Gróf Almásy László* magyar Afrika-kutató
életének eseményeit meséli el,
a főszerepben *Ralph Fienesszel*, *Williem Dafoe*-val
és *Juliette Binoche*-sal

AZ OSCAR-DÍJ

A legjobb operatőri munka:
AZ ANGOL BETEG
John Seale

A legjobb jelmez:
AZ ANGOL BETEG
Ann Roth

A legjobb vágás:
AZ ANGOL BETEG
Walter Murch

A legjobb külföldi – nem amerikai – film:
KOLJA
(Csehország)

A legjobb smink:
A BÖLCSEK KÖVÉRE
(The Nutty Professor)

A legjobb musical- vagy vígjáték-filmzene:
EMMA
Rachel Portman

A legjobb filmzene drámai alkotásban:
AZ ANGOL BETEG
Gabriel Yared

A legjobb filmbetétdal:
EVITA
You Must Love Me,
Andrew Lloyd Webber,
Tim Rice,
előadó: Madonna

A legjobb filmhang:
AZ ANGOL BETEG
Walter Murch, Mark Berger, David Parker és Chris Newman

A legjobb nem angol nyelvű film a cseh *Kolja* lett. A képen balról jobbra: *Zdenk Sverak* (a film írója és egyik szereplője), *Eric Abraham*, *Jan Sverak* (rendező, Zdenk fia) és *Kolja* megformálója, *Andrei Schalmon*

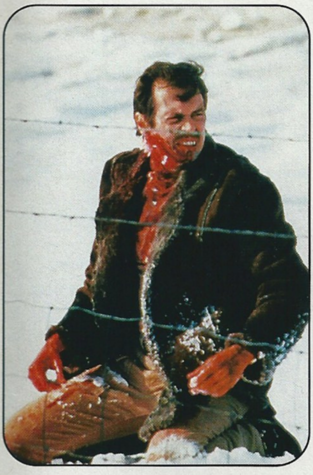
***Billy Bob Thornton* a főszereplője a *Sling Blade*-nek, s ő írta filmre is a történetet. Munkája aranyszobrot ért**

***Tom Cruise* remek partnere volt a *Jerry Maguire* című filmben *Cuba Gooding, Jr.* A legjobb férfi epizódszereplő díját kitörő örömmel vette át**

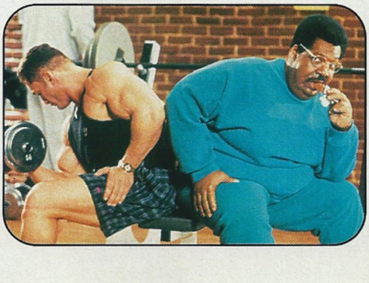

Frances McDormand a *Fargó*ban nyújtott alakításáért kapott Oscart. Köszönetet mondott rendező férjének, *Joel Coen*nek és sógorának, *Ethan Coen*nek, akik a legjobb eredeti forgatókönyv kategóriájában győztek

***Eddie Murphy*t kiválóan maszkírozták el *A bölcsek kövéré*ben: a make-up díját nyerte**

A legjobb hanghatás-vágás:
RAGADOZÓK
(The Ghost And The Darkness)
Bruce Stambler

A legjobb képi hatás:
A FÜGGETLENSÉG NAPJA
(Independence Day)
Volker Engel, Douglas Smith, Clay Pinney és Joseph Viskocil

A legjobb dokumentum-film:
WHEN WE WERE KINGS

A legjobb dokumentum-rövidfilm:
BREATHING LESSONS, THE LIFE AND WORK OF MARK O'BRIEN

A legjobb animációs film:
QUEST

A legjobb rövidfilm:
DEAR DIARY

Irving G. Thalberg-díj:
SAUL ZAENTZ
(Az angol beteg producere)

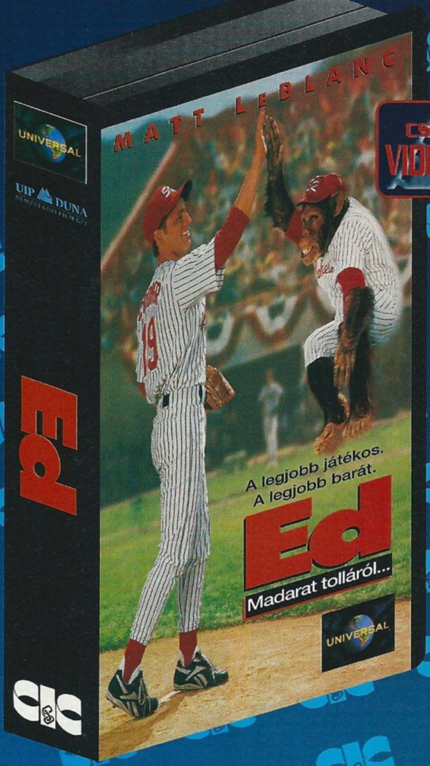
❖

Összesített Oscar-díjak (egynél többször nyert filmek):

9 AZ ANGOL BETEG
2 FARGO

VIDEO CSÚCSON

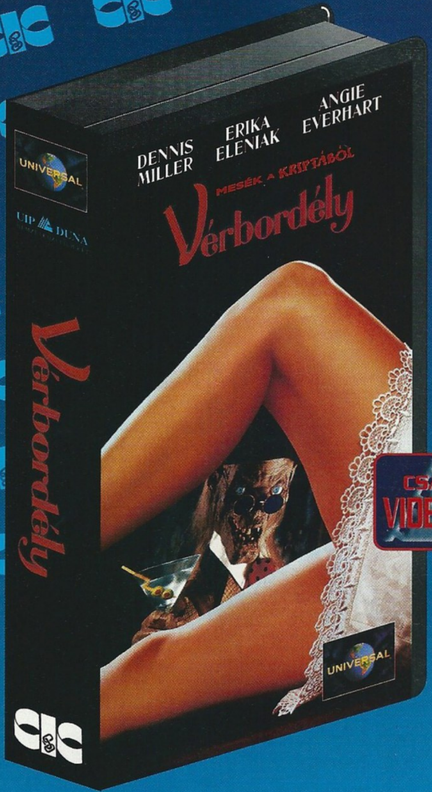
VIDEOMEGJELENÉS ÁPRILIS 1.

CSAK VIDEÓN!

ED

MADARAT TOLLÁRÓL...

CSAK VIDEÓN!

VÉRBORDÉLY

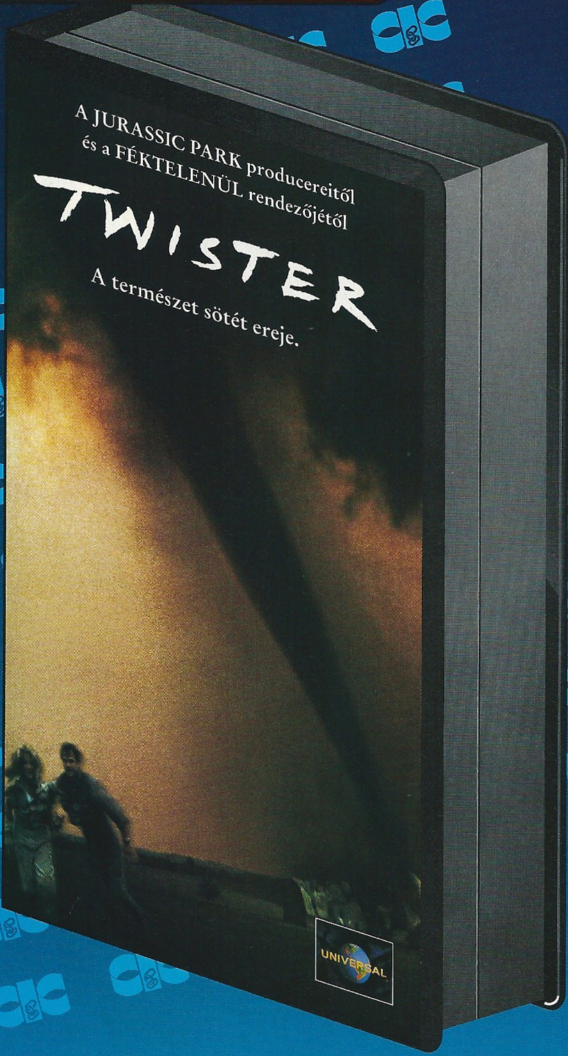
ERIKA ELENIAK
MOST MEGMUTATJA!

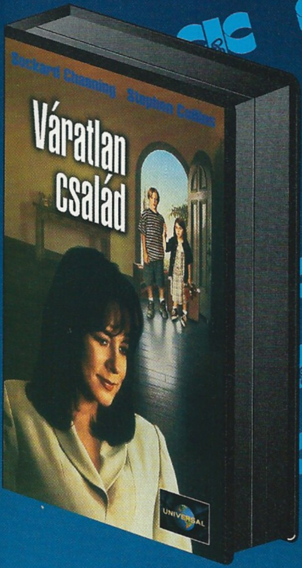
UIP DUNA NEMZETKÖZI FILM KFT. | CIC | Paramount A VIACOM COMPANY | UNIVERSAL AN MCA COMPANY

UIP-DUNA FILM, 1021 BUDAPEST, HÜVÖSVÖLGYI ÚT 54. Tel.: 176-1252, Fax: 274-2177

VIDEO CSÚCSON

VIDEOMEGJELENÉS ÁPRILIS 15.

VÁRATLAN CSALÁD

AZ LETT, AMI SOHA
NEM AKART LENNI – ANYA.

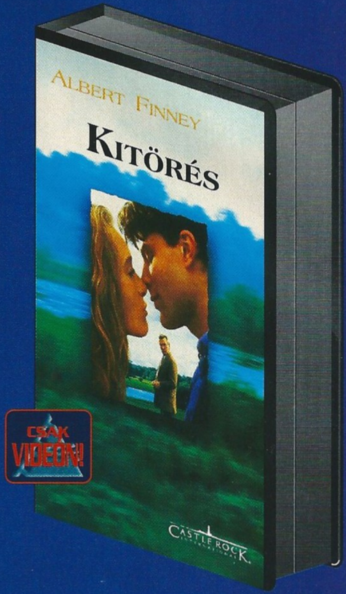
UIP DUNA NEMZETKÖZI FILM KFT. · CIC · Paramount A VIACOM COMPANY · UNIVERSAL AN MCA COMPANY

UIP-DUNA FILM, 1021 BUDAPEST, HÜVÖSVÖLGYI ÚT 54. Tel.: 176-1252, Fax: 274-2177

VIDEO CSÚCSON

VIDEOMEGJELENÉS ÁPRILIS 29.

KITÖRÉS

SZABAD AKARATTAL...

UIP DUNA NEMZETKÖZI FILM KFT.

CASTLE ROCK INTERNATIONAL

ABSZOLUT SZÓRAKOZÁS
A POLYGRAM VIDEOTÓL
PolyGram Video
AZ ANGYAL
- 4 film két kazettán!
AZ ANGYAL
főszerepben ROGER MOORE
KRIMI
ROWAN ATKINSON MR. BEAN CSÍPŐS CSÍNYTEVÉSEI
ROWAN ATKINSON MR. BEAN BORZASZTÓ BONYODALMAI
ROWAN ATKINSON KELLEMES KELLEMETLENSÉGEKET, MR. BEAN
ROWAN ATKINSON MR. BEAN BÁMULATOS KALANDJAI
MR. BEAN
- karban tartja nevetőizmait
HUMOR
IRIGY HÓNALJMIRIGY
A CSILLAGOK HÁBOROGNAK
MINDANNYIAN SZTÁROCK VAGYUNK!
IRIGY HÓNALJMIRIGY
A CSILLAGOK HÁBOROGNAK
RÚT KISKACSA
- Andersen legszebb meséje végre egész estés filmen.
Még sosem jelent meg!
A RÚT KISKACSA
SZÜLINAPI MESÉK
Minden születésnapra
SZÜLINAPI MESÉK
A három kismalac
Francesco's friendly World
SZENT FERENC
BARÁTSÁGOS VILÁGA
- gyönyörű húsvéti mese
MESE
Vastyúk is talál szeget 1., 2., 3.
A L'art pour l'art Társulat első három tévéműsora
VASTYÚK IS TALÁL SZEGET
1., 2., 3., 4., 5., 6.
- továbbra is kedvenc...

Rendezte:

DAVID CRONENBERG

David Cronenberg, a híres-hírhedt kanadai forgatókönyvíró–rendező a problémás filmesek sorába tartozik. Témaválasztásával, eredeti, sajátos stílusával, a megvalósítás módjával gyakran kivívja a közönség és a kritikusok ellenszenvét. Szinte nincs is olyan filmje, amely ne okozott volna értetlenséget, ne kavart volna vihart. Így volt ez legutóbbi alkotásával, a _Karambol_lal is, melyet áprilistól ott található a magyar videótékák ajánlatában is.

Szerinte a viharkavarás természetes dolog, hiszen mint minden művész, ő is szereti meghökkenteni, megbotránkoztatni a közönséget. Elvégre mégsem a publikum diktálja, hogy mit tegyen, hanem ő erőlteti rá akaratát a nézőre. Különben is *„könyvet írni, filmet készíteni annyit jelent, mint háborút vívni az értelem ellen. Ha egy művész enged a társadalom nyomásának, akkor megbénul”.* Vagyis teljesen elszürkül, beleolvad az átlagba, alámerül az egyhangúságba. Cronenberg nem hajlandó erre.

A magyar néző meglehetősen ellentmondásos kapcsolatban áll David Cronenberggel. A teljes életművét talán csak a legfanatikusabb (és legszerencsésebb) rajongói ismerhetik. Korai alkotásai gyakorlatilag ismeretlenek itthon, filmjei – érthető okokból – meghaladták az akkori filmátvételi bizottságok ingerküszöbét. A helyzet csak a nyolcvanas évek második felében változott meg, a tiltás fellazulása nyomán lehetővé vált, hogy a néző már ne csak agyonmásolt videószalagról élvezhesse retteneteit. Más kérdés, hogy a helyzet azóta sem változott. Miközben új filmjei már szinte a világpremierrel együtt itthon is megjelennek, meglepő módon egyik (videó)forgalmazó sem töri magát, hogy régi munkáit is bemutassa. Pedig tagadhatatlan, nálunk is kialakult Cronenberg rajongótábora.

Mindez azért érdekes, mert a rendező eddigi életműve két, egymással azért értelemszerűen szoros kapcsolatban álló részre osztható. 1974–86 között mint sci-fi- és horrorrendező tette le névjegyét; az ebben az időszakban készült szinte valamennyi filmje kultikus rajongás tárgya lett. Sokkoló, felkavaró és nehezen emészthető alkotásai az emberi lét és tudat alapvető kérdéseivel, az ember és a tudományok és technika uralta társadalom ellentmondásos kapcsolatával foglalkoznak. Rémlátomásai a szorongással teli élet lidércnyomásos vetületei, amelyben meghatározó szerepet játszik az erőszak, az erotika, az őrület. 1986 után készült filmjeiben viszont – miközben a téma ugyanaz marad – eltolódik a hangsúly a szexualitás, a perverzitás felé.

Jó példa erre eddigi legutolsó filmje, a *Karambol* (1996).

Amerre csak bemutatták, fölhördült a szakma. Botránytól volt hangos – többek között – a londoni és a cannes-i filmfesztivál. Ettől függetlenül ez utóbbin tavaly elnyerte a zsűri különdíját. Cronenberg megint kihívta a sorsot maga ellen, amikor filmre vitte *James Ballard* regényét, megfilmesítette a megfilmesíthetetlent. A majd negyedszázada írt regény azt a szexualitást elemzi, amellyel a huszadik század kultúrája keblére ölelte a gépkocsit. A történet a fiatal házaspár hétköznapjait mutatja be. Elhidegültek egymástól, a szenvedély lángja régen kialudt már. Amikor azonban a férfi egyik nap autóbalestet szenved, egy új világ nyílik meg előtte. A karambol ugyanis, a fémek egymásba csapódása, a hús és a fém érintkezése, a vér és a sérülések látványa újfajta szexuális izgalmat, minden eddiginél csodásabb gyönyört kínál számára. Más is rabja ennek az érzésnek. Sőt, „az autópályák pokoli angyala” már az igéjét hirdeti ennek a különös „vallásnak”. Követői között olyan megszállott is van, aki híres személyiségek baleseteit rekonstruálja.

Sokak szerint valóságos szexuális perverzió, amit a rendező művel, amikor összefüggést fedez fel a borzalmas autóbalesetek és az orgazmus között. A karambol eszerint nem más, mint a szexuális energia felszabadításának meglepő formája, s mint ilyen, inkább termékenyítő, mintsem romboló hatású esemény. Valójában Cronenberg következetesen járja a maga útját, filmje beleillik korábbi műveinek sorába, melyekben az ember és a gép lehetséges összefonódását, eggyé válását vizsgálja. De a hangsúly itt azon van, hogy miközben a világ a csodálatos, ám rideg és személytelen technika bűvöletében él, az emberből nem veszett ki teljesen a szeretet és a szenvedély utáni vágy. Ezt a vágyat azonban csak a halál közelségében képes kiélni.

Hasonló nehézségbe ütközött *William S. Burroughs* botránykönyvének, a *Meztelen ebéd*nek (1991) a megfilmesítése. A film az alkotás folyamatát, valamint annak az íróra gyakorolt hatását próbálja bemutatni. Azt, miként tesz kísérletet az író a narkómámorban elkövetett feleséggyilkosság okozta sokk elfojtására. Hogyan próbálja meg látomásait gátlásai legyőzésére felhasználni. Ennek során eljut a legvégső határra, amely már az értelem

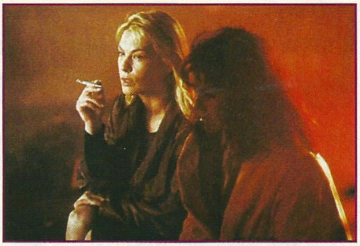
David Cronenberg filmjei:

Sztereo (Stereo, 1969, rövid játék; rendező, producer, forgatókönyvíró, operatőr, vágó)
A jövő bűnei (Crimes of the Future, 1970, rövid játék; r, p, fi, o, v)
A parazita gyilkosságok (The Parasite Murders, 1974, r, fi)
Veszettség (Rabid, 1977, r, fi)
A porontyok (The Brood, 1979, r, fi)
Száguldás a halálba (Fast Company, 1979, r, fi) *(Mirax)*
Agyfürkészők (Scanners, 1980, r, fi) *(Mokép Videókiadó)*
Videodrome (1982, r, fi)
A holtsáv (Dead Zone, 1984, r)
A légy (The Fly, 1986, r, fi, színész) *(Fox Video)*
Két test, egy lélek (Dead Ringers, 1988, r, p, fi) *(UIP-Duna Film)*
Meztelen ebéd (Naked Lunch, 1991, r, fi) *(Mokép Videókiadó)*
Pillangó úrfi (M. Butterfly, 1993, r) *(InterCom)*
Karambol (Crash, 1996, r, fi) *(Mokép Videókiadó)*

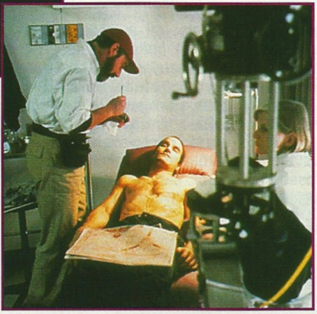
r = rendező, fí = forgatókönyvíró, pr = producer, ügyv pr = ügyvezető producer

„Az emberből nem veszett ki teljesen a szeretet és a szenvedély iránti vágy”

Karambol

megbomlásával, átfordulásával fenyeget. Cronenberg döbbenetes jelenetek sorában mutatja be a kábítószer hatása alatt alkotó író hallucinációit, különös lényekkel, szörnyekkel való találkozását, amelyek manipulálják őt. A rendező szerint filmje *„a manipulált ember önmeghatározásának és túlélni akarásának ellentmondásáról szól”.*

Eredetiségért, bátorságért, keménységért Cronenberg korábban sem ment a szomszédba. Már első nagyjátékfilmjével, *A parazita gyilkosságokkal* (1974) – mellyel megalapozta hírnevét – kiállt az irracionalitás, az őrület különböző válfaja mellett, szemben az erkölcsösséget és az igazságosságot fennen hirdető személytelen tömeggel szemben. Egy szexfilmproducer támogatásával készítette el saját társadalmi paraboláját, amelyben az őrült professzor által kitenyésztett piócák vírusszerű elterjedését meséli el. A paraziták szexuális őrjöngést váltanak ki a fertőzött emberekben. Már itt körvonalazódott a később állandósuló cronenbergi téma az emberben lakozó kettősségről, az egyénen belüli horrorról. Az emberi tudat legmélyén fekvő ismeretlen és misztikus erőket, ellenőrzött, illetve ellenőrizetlen vágyakat vizsgálta a rendező, amelyek kiszabadulnak a társadalmi kötöttségek, normák alól. Ilyen erő lehet például az abnormális képesség, a fizikai és lelki deformáltság, amelyek adott esetben fölébresztik az emberben alvó szörnyeteget.

A témát következetesen vitte tovább a *Veszettség*ben (1977) és *A porontyok*ban (1979). Az elsőben a felelőtlen tudós kísérletezésének eredményeként fellépő vámpirizmus túllép a vámpirizmus és az erotika már ismert, hagyományos kapcsolatán, és egy olyan modern társadalom képét rajzolja fel, amelynek elidegenedettsége táplálja annak szexuális vadhajtásait. A másodikban a társadalom alapeleme, a család kerül figyelme középpontjába. A téma végtelenül sötét és pesszimista boncolásában a neves pszichiáter arra készteti betegeit, hogy fizikai, szervi elváltozás formájában nyilvánítsák ki lelki problémáikat. A kísérleti nyúlként használt Samantha Eggar mutáns és gyilkos gyermekek életre hozásával éli gyermekkorának frusztrációit. Vagyis az erőszak kegyetlen világában nem létezik gyermeki ártatlanság, az ember magában hordozza a pusztulás csíráit.

Cronenberg karrierje az *Agyfürkészők*kel (1980) ért a csúcsra. A film a telepatikus képességgel megáldott testvérpár, amolyan modern Káin és Ábel küzdelme, az utóbbi győzelmével. A parapszichológiát azonban *„csak metaforaként alkalmazom, hogy könnyebben bemutathassam a test és az agy közötti kölcsönviszonyt, és azt a pszichikai erőt, ami fizikailag megnyilvánul.”* Vitathatatlanul eredetire és fölöttébb látványosra sikeredett ez: darabokra robbanó fejek, szétdurranó erek, kirobbanó szemgolyók sokkolják a nézőt. *„Az ilyen képesség valamiféle gettóba zárja az embert, ahonnan nincs kiút, elveti világunkat, szorongásba kerget, átérezteti … a létezés nehézségét. Filmem lényege azonban* – akárcsak a *Karambol* esetében – *a halállal való találkozás. … A halál nehezen érthető, titokzatos jelenség. Először a test megy el, majd a lélek távozik. Nem hiszek a túlvilági létben. Szerintem a halálon túl nincs semmi.”*

A film idővel nemcsak sorozattá terebélyesedett, de mind té-

Száguldás a halálba

Folytatás a 15. oldalon

A szex és a technológia rémálomszerű házassága?

KARAMBOL

Huszonkét évvel a *Crash* megjelenése után, tíz évvel azután, hogy *Cronenberg* elolvasta a regényt és öt évvel azután, hogy elkezdte írni a forgatókönyvet, az 1995-ös cannes-i filmfesztiválon *Robert Lantos* és *Jeremy Thomas* bejelentették a mű megfilmesítését.

A piac azonnal és lelkesen reagált a bejelentésre, és a *Karambolt* rekordsebességgel adták el a világ minden táján. A *David Cronenberg, Holly Hunter, James Spader* és *Rosanna Arquette* csapat ellenállhatatlan ereje több mint negyven országot késztetett arra, hogy megvásárolja a filmet. David Cronenberg egyedülálló stílusa, erőteljes látásmódja és rendezői alkotótehetsége *J. G. Ballard* szenzációsan felkavaró regényével párosulva rendkívül hatásos filmet eredményezett.

A *Karambol* című regényt a kiváló sci-fi író, *J. G. Ballard* 1973-ban jelentette meg. Ballard könyvei a civilizáció sötét, sebezhető pontjait ábrázolják. A *Karambol* végső kicsengése is figyelmeztető jellegű: óva int attól a brutális, erotikus és elkényelmesedett világtól, amelyet a technológia egyre csábítóbban kínál fel nekünk.

Ballard a huszonegyedik század pszichológiáját jósolta meg, és ezt a mi századunkra alkalmazza. Látja, hogy az emberek milyen furcsa módon reagálnak egymásra és hogy mi történt erotikus, szerelmi és kommunikációs érzékükkel. A regény egyfajta tervrajz a 2000. évre. Mint figyelmeztető mese, azokat az új kapcsolatokat elemzi, amelyeket az emberek az új technológia jegyében ápolnak. Eredeti könyv abban az értelemben, hogy azon kevesek közé tartozik, amelyek őszintén néznek szembe azzal a környezettel, amelyben ténylegesen élünk.

Cronenberg találkozott Ballarddal, és elkezdte írni a forgatókönyvet. Mint ahogyan *A holtsáv* esetében *Stephen King,* a *Meztelen ebéd*nél pedig *William Burroughs* tette, Ballard is lelkesen támogatta a filmtervet.

Ez a film az embernek a tudománnyal és technológiával való összehangolódásáról szól. Mindkettő alapvető hatást gyakorol életünk minden ágára, beleértve szexualitásunkat és pszichénket is. Ebben a filmben a technológiát az autó jelenti, ami mindannyiunk életének jelentős része. Olyan emberekről szól, akik a romboló erőt erotikus és életerősítő eseménnyé alakítják át. A modern technológia folyamatosan átformálja életünket, és nekünk valamennyi ajtót ki kell nyitnunk ahhoz, hogy beléphessünk az új világba, amely az autónak és a modern technológia valamennyi megjelenésének köszönhetően körülvesz bennünket. Az autó oly módon hat a mindennapi élet pszichológiájára, mint ahogyan egyetlen más emberi termék sem. Rendkívül kényesek vagyunk a kocsikra, típusokra, belső állapotukra. Az egész élmény, ahogy autóval megyünk egy modern autópályán, nem más, mint a tudatalatti szinten való intenzív együttműködést köztünk és e gép között. A mű kielemzi ezt a kapcsolatot, amelyet a legtöbben teljesen magától értetődőnek veszünk.

Cronenberg elismeri, hogy sokat kért a színészektől. Sok testiség, meztelenség és önmutogatás van a filmben. Ez egyfajta bizalomszintet követelt meg a színészektől: érezzék, hogy védve vannak, megértik őket, és félelmeiket tudomásul veszik. Bár a film nyugtalanító és sötét, a forgatás csodálatos, derűs élmény volt mindenki számára.

A női szerepeket nagyon nehéz volt eljátszani. A filmben mindegyik színésznő diadalmasan oldja meg azon feladatát. hogy helyesen reagáljon arra a furcsa logikára, amely a cselekmény során bontakozik ki. Le kell vetkőztetni magukat: nemcsak szó szerint és fizikailag, és nemcsak úgy, hogy a szexuális izgalmak során kimutatják saját érzelmeiket, hanem meg kell mutatniuk belső álmaikat is arról, hogy ebben az előttünk álló új világrendben milyen lesz a női szexualitás.

Holly Hunter és James Spader

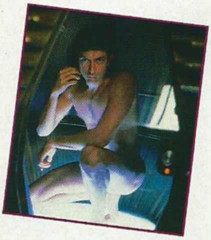

„Azt akartuk, hogy a film nagyon csábító, érzéki és rejtélyes legyen – jegyezte meg Cronenberg. – *Ha a közönség intenzív, de meghatározhatatlan érzelmi állapotban jön ki a moziból, akkor azt hiszem, a film működik, mert – ahogyan Ballard könyve is teszi – az érzelmi reakciókkal kapcsolatos valamennyi klisét megragadott Ballard regényében."*

A kocsik jelentik azt a technológiát, amelyen keresztül a figurák újra felfedezik az emberi létet. Ballard úgy látja, hogy az emberi teremtmény lemaradt az emberi környezet mögött. Újra felfedeztük a világot, de a viselkedésünk ugyanolyan, mint barlanglakó őseinké. Mi a helyzet az autóbalesettel, amely annyira megélénkíti képzeletünket? A *Karambol* annak okát kutatja, miért sodor el bennünket ez a különös, ijesztő, de talán felszabadító, gazdag képzeletű élmény, állítja a szerző, aki a regény bevezetőjében felteszi a kérdést: *„Karambolban netán a szex és a technológia közötti rémálomszerű házasság baljós előjelét látjuk?"*

A légy

Folytatás a 13. oldalról

májában, mind megoldásaiban számos követőre akadt, a fantasztikus műfaj egyik etalonja lett. A telepatikus képességhez, mint témához később még egyszer visszatért Cronenberg *A holtsáv* (1984) című filmben, melyet *Stephen King* regényéből forgatott.

Ugyancsak a műfaj mérföldkövének, egyszeri és megismételhetetlen alkotásnak számít a *Videodrome* (1982). Mintegy összefoglalása, szintézise Cronenberg addigi témáinak, olyan komplex univerzumot alkotott meg, amelyben a kép és a média hatalma összpontosul. A rejtélyes címadó tévéprogram ugyanis teljesen a hatalmába keríti az embert, bizarr és meghökkentő látomások világába süllyed. A hipnotikus erővel ható erotikus és erőszakos jelek megigézik, majd elnyelik az egyén személyiségét, uralják a lelkét, sőt a testét. Az emberi test fizikailag is összefonódik az elektromos kábelekkel, szerkezetekkel, amelyek így együttesen alkotják az újonnan megszülető iszonyatos, eleven, élő videókészüléket.

Az organikus horror, a szervi, anatómiai elváltozással járó (filmes) „betegség" szülőatyja *A légy* (1986) című filmben, anyagi téren eddigi legsikeresebb filmjében fejti ki leghatásosabban ezirányú nézeteit. A felelőtlen kísérletezgetésről, a szerencsétlen tudósról szóló klasszikus sci-fi történet új változata nem egyszerű remake, hanem az öregedés és a rothadás, egyesek szerint az AIDS terjedésének valóságos kafkai víziója. A személyiség fizikai és lelki torzulásának, elkorcsosulásának hiteles krónikája, a mindenki számára nyilvánvalóan elkerülhetetlen és visszafordíthatatlan átalakulás, a tökéletes megsemmisülés keretében. A léggyé váló tudós metamorfózisa olyannyira lenyűgözően gusztustalanra és látványosan gyomorfölkavaróra sikeredett, hogy *Stan Winston* és *Stephen Dupuis* maszkmester méltán kapott érte Oscar-díjat. Érdemes megjegyezni, hogy az egy Oscar mellett Cronenberg filmjei számos más díjat is nyertek: köztük a kanadai Oscart, a Genie-t, Edgar Allan Poe-díjat, a kanadai, valamint a New York-i filmkritikusok díját. Volt, amelyiket többször is. Szinte nincs olyan fesztivál – Cannes-tól Avoriazig –, ahol ne szerepeltek volna sikerrel.

A *Két test, egy lélek* (1988) fordulópontot hozott David Cronenberg pályafutásában. Bár a téma ismerős, az emberi lélek és viselkedés árnyoldalának vizsgálata, a kanadai fenegyerek alaposan meglepte rajongótáborát. Lélektani krimijében alig van vér, de a legrémesebb hororon is túltesz. Az emberi középszerűség cinikus krónikájának hőse egy nőgyógyász ikerpár, akik jól menő orvosi klinikájuktól kezdve a szeretőjükig mindenen testvériesen megosztoznak. Ám egy gyönyörű színésznő alaposan felforgatja nyugodtnak hitt életüket. Ugyanígy kilóg a sorból a *Pillangó úrfi* (1993) is. Különös, de igaz történetet mesél el: *Bernard Boursicot* francia diplomata két évtizeden át való kapcsolatát a pekingi operaház dívájával, akiről nem tudta, hogy férfi – és mellesleg a kínai titkosszolgálat ügynöke! A film nem egyszerűen egy bizarr mese, mindez jó alkalom Cronenberg számára, hogy olyan témát feszegessen, mint a nemi és a politikai identitás kérdése vagy a párkapcsolat tisztasága.

„Filmjeimben mindig is érdekelt a másság, a különbözőség" – fogalmaz a rendező. *„Ezt gyakran szörnyek formájában mutattam meg. A Pillangó úrfi esetében másként történt. Itt a Song Lilinget alakító John Lone az egyetlen »speciális effektus«. ... Szerintem tökéletes párt alkotnak, hiszen a szexualitás tulajdonképpen nem egyéb, mint konvenció, korszakokkal és kultúrával változó, sőt akár agyról agyra is különböző."*

David Cronenberg újságíró apa és zongorista anya gyermekeként született Torontóban 1943. március 15-én. Gyermekkora óta rajongott a sci-f-i és horrortörténetekért, ekkor próbálkozott meg először az írással is. A torontói egyetemen végzett, angol nyelv és irodalom szakon. Egyetemista korában kezdett érdeklődni a filmezés iránt, valóságos univerzális filmes szakemberré képezte magát. Az esetek többségében a rendezés és a producerei feladatok ellátása mellett maga írja a forgatókönyvet, de gyakran vállal színészi

Meztelen ebéd

feladatot is. *„A színjátszás egyszerű módja annak, hogy úgy érezzem, benne vagyok a filmben."* A forgatás alatt igyekszik családias, nyugalmas légkört, a lehető legkellemesebb körülményeket teremteni. *„David az isteni nyugalom, humor és béke atmoszféráját teremti meg. Pragmatikusnak és haszonelvűnek, ugyanakkor emberinek és emberségesnek érzem"* – mondja róla *James Spader*, a *Karambol* sztárja. Persze könnyű neki, a valóságban is ilyen, kerüli a feltűnést, gondos és szerető családapa. A hétvégét mindig három gyermekével és feleségével tölti.

David Cronenberg a (fantasztikus) filmművészet egyik legkülönösebb, legeredetibb és legvitatottabb alakja. Van, aki isteníti, van, aki parazitának, élősködőnek tartja. Egyesek szerint teljesen őrült, hiszen csak őrült elme képes ilyen borzalmak kitalálására. És tényleg, lehet, hogy őrült, hiszen képtelen a megalkuvásra, nem hajlandó beállni a sorba, következetesen járja a maga útját, készíti beskatulyázhatatlan filmjeit. Filozófiája pokolian egyszerű: *„Ha a közönség intenzív, de meghatározhatatlan érzelmi állapotban jön ki a moziból, akkor azt hiszem, a film működik."* Különben is: *„Minden filmhez új közönséget kell megnyernem. Igaz, horrorfilmeket is forgattam, de azért még korántsem vagyok horrorrendező. Ha az lennék, a néző pontosan tudná, hogy a következőkben mire számíthat tőlem. De nem tudja."*

Szilágyi G. Gábor

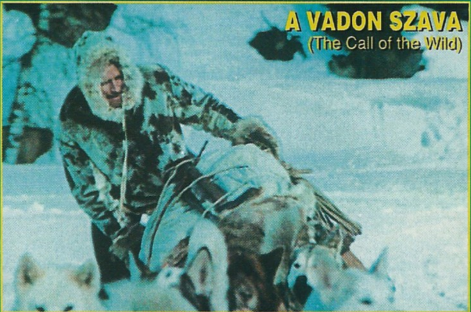
KARAMBOL
(Crash)

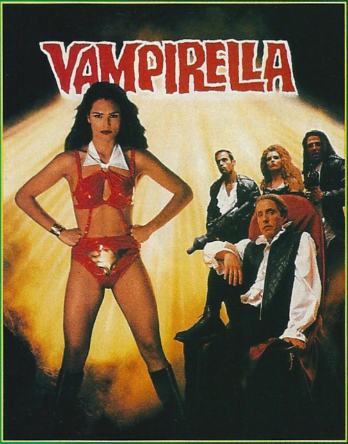
James Ballard súlyos baleset következtében kórházba kerül, a másik kocsi vezetője pedig meghal. Az áldozat felesége, Helen enyhe sérüléssel megússza az összeütközést. Amikor James és a nő később találkoznak, a közösen átélt „élmény" hatására heves szexuális vágy keríti őket hatalmába.
Vaughan, a kórházi tudományos fotográfus éppen olyan emberek után kutat, akik balesetet szenvedtek. James és Helen elmennek egy kaszkadőr házába, s csatlakoznak Vaughan excentrikus társaságának többi tagjához. James, aki már annyi nőnek volt képes gyönyört adni, feleségét nem tudja boldoggá tenni, pedig nagyon szeretik egymást. James jó tanítványa Vaughannak. Olyan helyzetekbe kerül általa, amelyekből már nem tud és nem is akar kilépni: a veszély és a szex összekapcsolásával új testi, lelki és szexuális világ tárul fel előtte. Öröme viszont csak akkor válik teljessé, ha feleségét is boldognak látja. Más megoldást nem találván, őt is beleviszi az őrületes játékba...
Színes, szinkronizált amerikai film (97 perc)
Főszereplők: James Spader, Holly Hunter, Rosanna Arquette, Deborah Unger
Rendezte: David Cronenberg

MEGJELENÉS: ÁPRILIS 9.

A VADON SZAVA
(The Call of the Wild)

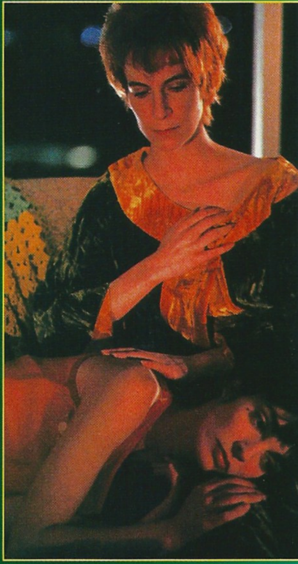
Jack London híres klasszikus története a nagy yukoni aranyláz idején játszódik az 1890-es években, amely sok aranyra éhes kalandor életét követelte. John Thornton és társa, Pete utat vágnak Skagwaytől Dawson Cityig 200 mérföldes úton a pokoli északi fagyban. Hűséges társuk a Buck nevű német juhászkutya, a falka új vezéreként. Még egy gyönyörű nő sem tud ellenállni Thorntonnak és Buck kutyának. Thornton a kutyája segítségével fedezi fel a Yellow Moon aranybányát. Buck pedig, meghallva a vadon hívó szavát, csatlakozik egy farkashordához.
Színes, szinkronizált amerikai kalandfilm (100 perc)
Főszereplők: Charlton Heston, Michelle Mercier
Rendezte: Ken Annakin

Drackulon bolygón a gyilkolás elképzelhetetlen volt. Azon törvény megszegéséért, miszerint tilos mások életét elvenni, a gonosz Vlad bíróság elé kerül, ahonnan megszöktetik őt lázadó barátai. Az üldözők elől a világűrbe menekülnek. Vampirella, a szexi lány bosszút esküszik a mészárlás áldozatává esett apja haláláért. 2005-ben Vampirella megérkezik a Földre. Időközben Vlad hatalomra jutott, megteremtve egy új fajt, a tudomány vámpírjait. Vampirellának a Földön a túlélésért használnia kell vámpíri erőit és tökéletes testét...
Színes, szinkronizált amerikai thriller (83 perc)
Főszereplők: Talisa Soato, Roger Daltrey
Rendezte: Jim Wynorsk

MEGJELENÉS: ÁPRILIS 30.

HALOTT LÁNY
(Dead Girl)

Ari Rose úgy képzeli, hogy Hollywood az a hely, ahol álmai igazán valóra válhatnak. Színészi karrierről álmodozik és képtelen arra, hogy felismerje a határt a képzelet és a valóság között. Pedig filmszerepek számára alig akadnak, de Arinak meggyőződése, hogy úton van a teljes hírnév és jólét felé. Álmai akkor válnak valóra, amikor összefut a gyönyörű Helennel, egy olyan nővel, akiről egész életében képzelődött. Ari megszállottja lesz annak, hogy birtokolhassa a lányt. Helennek azonban már van egy komoly kapcsolata és nem akarja elkötelezni magát Ari iránt. A férfi képtelen arra, hogy elfogadja Helen elutasítását és a dilemma furcsa megoldásra jut. Számára a boldogság és a siker egy halott lány formájában valósul meg...
Színes, szinkronizált amerikai thriller (108 perc)
Főszereplők: Anne Parillaud, Val Kilmer, Amanda Plummer
Rendezte: Adam Coleman Howard

Szexisség SZEX nélkül

Demi Moore vetkőzik; Demi 12 millió dollárért sztriptíztáncosnő lesz és megmutatja bájait – így szólt a szenzáció a *Striptease* című film forgatása idején. Azóta a mű elkészült, a mozipremier után már itt a videóé is, s hamar kiderült: e filmben nem a szex a lényeg...

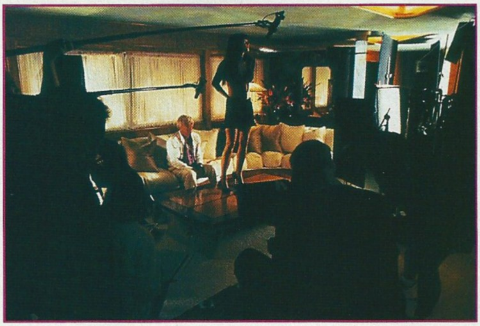
Még kéziratban olvasta *Andrew Bergman* rendező és *Mike Lobell* producer a *Striptease* című regényt, *Carl Hiaasen* művét. Mindketten rajongtak az író korábbi munkáiért, de ez volt első alkotása, amelyet el tudtak filmként is képzelni. Vonzotta őket a mű, melyet *Mike Lobell* így indokolt: *„Amellett hogy vicces, egy fantasztikus világot ábrázol: a dél-floridai dekadenciát és politikát, ahol olyan eredeti és különc figurák vannak. És a történetben sok érzelem és szexisség van, szex nélkül. Igazán gazdag nyersanyag egy filmhez.”*

A főhős Erin Grant szerepére a producernek és a rendezőnek egyetlen jelöltje volt: *Demi Moore*. Hogy miért? Mindketten úgy vélték, Demi nemcsak szép nő, mint Erin, de egyenes, elszánt, talpraesett asszony is. A valóságban ő is sok megpróbáltatáson ment keresztül, s akaraterejének köszönhette, hogy sikerült túljutnia rajtuk. A forgatás megkezdése előtt a színésznő úgy készült szerepére, hogy felkerekedett az Egyesült Államokban és sorra látogatta a különféle sztriptízbárokat. Érdekes tapasztalatokat gyűjtött. Azt láthatta, hogy sok bár nagyon igényes, és elsősorban üzletemberek, üzletasszonyok látogatják. Korában úgy hitte, ezek a helyek olcsó lebujok, helyettük azonban szórakozóhelyeket talált, s olyan táncosnőket, akik elégedettek voltak szakmájukkal.

Demi örömére hétéves kislányát, *Rumer Willis*t választották ki filmbéli lánya, Angela szerepére. *„Úgy gondoltam,* Rumer*rel a filmbéli kapcsolatuk nagyon valóságos lesz, olyasmi, amilyen nem volt a* Papírhold *óta, ahol* Ryan O'Neal *a lányával,* Tatum O'Neal*lel szerepelt”* – fogalmazott a rendező.

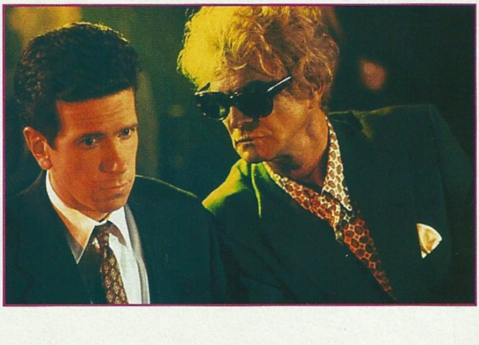
A producer *Marguerite Derricks* koreográfusra bízta Demi és a többi táncos számainak megtervezését. A színésznőnek semmiféle táncos előképzettsége nem volt, így a koreográfus már a forgatás előtt négy hónappal el-

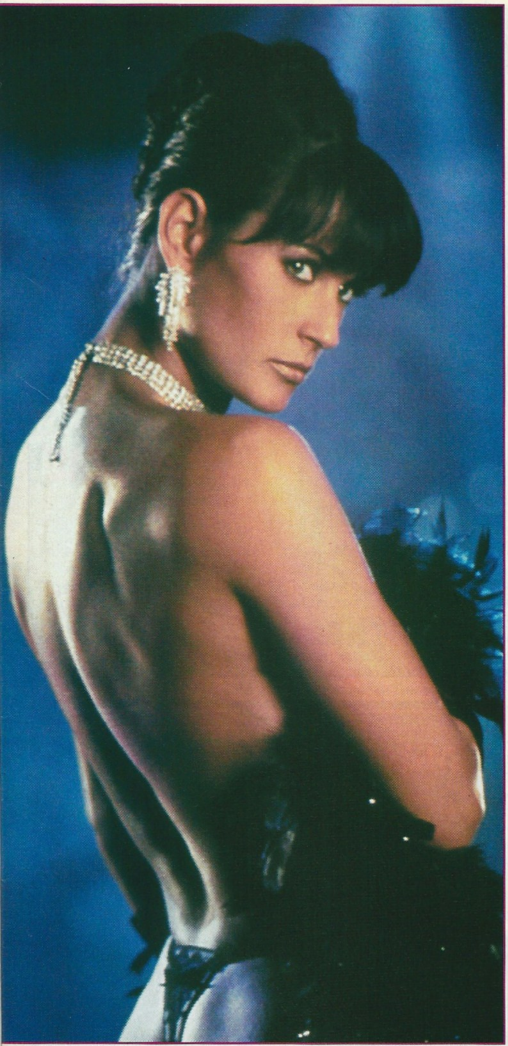
D. M. A TÁNCRÓL:
„Néha, bizonyos filmeknél valami pluszt kap az ember, és a táncolás a Striptease-ben egy ilyen plusz volt. Az, hogy együtt dolgozhattam egy kiváló koreográfussal és egy ideig eljátszhattam, hogy táncosnő vagyok, számomra az önkifejezés egy nagyszerű új eleme volt. ... Mindegyik tánchoz ki kellett találnom egy történetet, amit előadok, mert másként nem ment, és mert Erin is igazából magának táncol, nem másoknak. Úgyhogy eszközöket vettem igénybe vagy kellékeket, jelmezeket, hogy legalább egy kicsit el tudjam távolítani magamat, hogy ne érezzem magam lecsupaszítva.”

kezdett hétvégenként találkozgatni *Demi*vel, aki akkortájt épp *Az esküdtet* forgatta New Yorkban, s együtt elemezgették a sztriptízbárokban közösen látott táncokat. Aztán megkezdődött az aprólékos tánctanulás. *Marguerite* szerint *Demi* nagyon ösztönösen és tehetségesen táncolt, neki is nagyszerű ötletei voltak, így a végleges változatok együtt születtek meg. A táncszámokban a koreográfiára helyezték a hangsúlyt és nem a vetkőzésre, mert szerintük így sokkal szexisebb a végeredmény. Mindhárom számhoz önálló koncepció, téma és jelmez született.

A képviselő szerepére több jelöltje is volt a rendezőnek és a producernek, de volt egy önjelölt is: *Burt Reynolds*, aki miután elment a meghallgatásra, zsebében érezhette a szerződést. Az alkotók olyan színészt kerestek David Gilbeck képviselő szerepére, aki képes az egyik percben perverz pojácát alakítani, a másikban rokonszenves államférfit megjeleníteni. *Rey-*

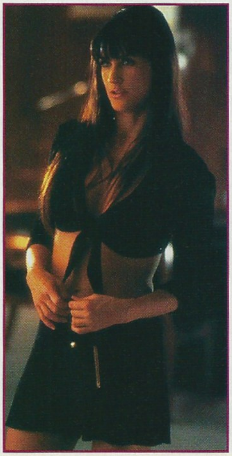

D. M. A TÁNCOSNŐKRŐL:
„Azt senki nem mondhatja, hogy az emberek nem élvezik a táncoló nők látványát. Én élvezem a táncoló nőket. És miért ne értékelhetnénk ezt, szemben azzal, ahogy sokan teszik ebben az országban, hogy elítélik, mint valami helytelen dolgot? ... Fizetésük lehetővé teszi, hogy egyetemre menjenek, kényelmes életvitelt teremt számukra és gyerekeiknek, és több idejük jut a gyerekekre. A közfelfogással ellentétben – hogy ezek a nők vagy kábítóznak vagy isznak, hogy túljussanak a napi munkán –, szeretném, ha mindenki tudná, sokan közülük fiatal nők, akik nagyon is észnél vannak, és pontosan tudják, mit csinálnak. ... Találkoztam egy táncosnővel, egy egyedülálló anyával, aki két gyerekét magániskolába járatja, saját otthona van és egy kiadott lakása, amelyből plusz bevétele származik. A vetkőzés olyan életmódot nyújt neki, amelyben sokkal több ideje van naponta a gyermekeire, mint másnak. Magam három gyermek anyjaként nem ítélem el ezt a szakmát, nem rosszabb ez annál, mint amit bármelyikünk választott."

nolds maga is jól ismerte az ilyen figurát, mert ő is Floridában nőtt fel, és egy sor korrupt politikussal volt szerencséje találkozni. Ráadásul apja húsz évig rendőrfőnök volt Florida államban, s háromszor is vacsoravendég lehetett három elnöknél Washingtonban, a Fehér Házban.

A tiszteletreméltó zsaru szerepét *Armand Assante* vállalta el, nem egykönnyen. Ő korábban általában zavaros múltú rosszfiúkat, pszichopata deviánsokat játszott, s nem értette, miért őt szemelték ki a jófiú szerepére. Már úgy megszokta, csak rossz embereket játszik, hogy ügynöke rábeszélése kellett ahhoz, hogy igent mondjon... *„Ideges leszek attól, hogy egy rendes fickót kell alakítanom, akinek erkölcsei vannak"* – mondta.

D. M. A FORGATÓKÖNYVRŐL:
„A sztori egy anya és lánya csodálatos kapcsolatában gyökeredzik. Ehhez jön egy nagyon akcióközpontú, érdekes politikai szál, és a nem megszokott szereplők. És a humor, ami mindebből fakad, nagyon szórakoztató filmet ad."

A forgatás 1995 őszén eredeti helyszíneken, Dél-Floridában zajlott. A film legrázósabb jelenetét a megyei halottasházban rögzítették: az orvosok ugyanabban a helyiségben boncoltak, ahol a forgatás folyt. Hol az egyik, hol a másik stáb tartott szünetet. Az elviselhetetlen szag miatt a rendező olykor az ájulással küszködött. *Mike Lobell* producer – aki megtehette, hogy nagy ívben elkerüli a halottasházat – nem fél attól, hogy a *Striptease* nézői ájulással küszködnének majd: *„Szerintem izgalmasan gyors tempója, különc figurái és a humora nagyon jól fogják szórakoztatni az embereket."*

D. M. A LÁNYÁRÓL, KÖZÖS FORGATÁSUKRÓL:
„Mindkettőnk számára jó móka volt. Rumernek pedig nagyon is tanulságos, hogy látta, mi az, amit csinálok: hogy ez nemcsak abból áll, hogy beöltözünk, beülünk a sminkeshez, és megcsináltatjuk a hajunkat vagy feltetejük a rúzst. Ennél sokal többről van szó. ... Rumer igazán meghatott azzal, mennyire édes és adakozó érzelmeivel, és hogy mennyire gyorsan megértett mindent. Már hogy ne lettem volna rettenetesen büszke!"

AZ ÁTÉLT TÉBOLY

ISZONYAT

Hitchcock két korszakalkotó modern rémmeséje, a *Psycho* és a *Madarak* után csupán két év telt el, amikor egy alig több mint kezdő rendező (egyetlen „igazi" filmmel a háta mögött) ismét arra vállalkozott, hogy az emberi lélek deformációit ábrázolja játékfilmen. *Roman Polanski* lengyel filmrendező első külföldi (angolul beszélő és Londonban forgatott) munkája volt az 1965-ben készült *Iszonyat* (Repulsion), a rémületet keltő modern mozik a *Psycho* melletti másik talán legnagyobb klasszikusa. Polanski, akiről eddigi életművét ismerve bátran állítható: egyik fő érdeklődési köre a psziché és annak torzulásai, e korai, fekete-fehér munkájában egy belga lány fokozatos megőrülését tárja a néző elé perverz precizitással. A film összetett hatásának egyik fontos eleme a szexualitás és az elfojtás közötti állandó oszcilláció. A főhős önmagában hordja az ellentétet: a képek majd' mindegyikén a szexustól mind jobban irtózó Carol Ledoux-t látjuk, akit az a *Catherine Deneuve* alakít, aki viszont a korszak egyik női szexszimbólumának számított. Ráadásul a film nagy része lakásban játszódik, ahol Deneuve csábos hálóingben jár-kel. Carol már a film elején furcsán félénknek mutatkozik, amit csak részben indokol idegensége a londoni környezetben. A nézőnek lassan adagolt borzalom része az is, hogy nem tudjuk meg egészen a legutolsó kockáig, mi indokolta a lány depresszióját, mindjobban elhatalmasodó üldözési mániáját, majd gyilkos indulatait. A manikűrösként dolgozó Carol a nővérével, Helennel *(Yvonne Furneaux)* bérel lakást. Otthonát kényszerűen meg kell osztania nővére szerelmével *(Ian Hendry)* is, aki családos ember. A film egyik korai jelenetében éjszaka látjuk Carolt, amint nyitott szemmel fekszik az ágyban, s növekvő undorral hallgatja a másik szobából átszűrődő szerelmi zajokat. Végül a párna alá rejti fejét. Polanski a gyilkos őrület stációit ábrázolja, amelyek közül csupán egy a magányban erősödő idegenségtudat, s megint csak egy a mások szerelmét utálatosnak látó (s ki tudja, miféle rejtett szexualitást rejtő) tisztaságmánia és a vágy a teljes testi érintetlenségre.

Helenék szabadságra mennek, Carolnak néhány napot egyedül kell töltenie Londonban. Egy hagyományos panelekből épülő dramaturgia ezt ideiglenes szabadságnak ábrázolta volna, *Polanski* azonban – *Hitchcock*hoz hasonlóan – nem kiszámítható történettel állt elő. Az egyedüllét nem hogy gyógyítólag hatna a beteg lányra, hanem végleg elmeríti látomásaiba. A világ kaotikus rémálommá válik.

Polanski mesterien felépített filmjében a tudatos lassításokat a főszereplő majdnem tökéletes némasága kíséri. A rendezőnek így sikerül az eset rejtélyességét is növelnie: a néző kénytelen minden információt Deneuve gesztusaiból megnyerni, szóbeli magyarázatai ugyanis egyszerűen nincsenek. A film legfeszültebb percei teljes csendben zajlanak, a sokkoló némaságot pedig nem oldják fel a zenei aláfestéssel ellátott képek se: *Chico Hamilton* lázas muzsikája tökéletesen harmonizál Carol zavarodottságával. Mintha csak a világról mind jobban leoldódó lány fejében lüktetne együtt a nyugtalan zene és a forgalmas nagyváros ellenséges látványa. Három szférában látjuk Carolt: az utcán, a munkahelyén és otthonában. Ahogy a megőrülés stációi mind sebesebb iramban követik egymást, úgy érzékeli a néző is a lány kudarcait, majd teljes összeférhetetlenségét mindhárom szférával. Az utcán merev tekintettel halad, nem veszi észre az őt kísérő erotikus pillantásokat. A munkahelyi csőd az egyik páciens akaratlan megsebesítésében csúcsosodik ki. A hatásosan felvett jelenet (a néző szinte úgy érzi, mintha az ő kezébe hatolt volna bele mélyen a manikűrösolló) ugyanakkor előre is vetíti a későbbi két gyilkosságot. Carol már csak az otthon után vágyik, ahol legalább egyedül lehet. Oda azonban elkísérik a rémképek: az utcán utána fütyülő embert hirtelen meglátja maga mögött a tükörben, de amint megfordul, a jelenés eltűnik.

Érdemes itt egy kicsit elidőzni: nemcsak hogy a film egyik legjobban sikerült képsora, vérfagyasztó hatásán kívül a vámpírfilmek egy jól ismert motívumának ellentettje: amott a vérszívó szörnynek nincs tükörképe, hiszen testetlen szellem. Itt épp az idegen lény teljesen váratlanul megjelenő tükörképe kelt riadalmat, hiszen szellem, csak másképp. Egy Drakula-filmben a borzalom forrása *külső*: egy nem evilági lény akarja elpusztítani és magához hasonlóvá tenni áldozatait. Polanski filmjében épp fordítva: a borzalom belülről fakad, s a környezetre vetítődik, minthogy mindent a lány érzékszerveivel észlelünk. Paradox helyzetek: Drakula azért *nincs* a tükörben, mert *ott van*; Carol üldözője úgy *van* a tükörben, hogy közben nem létezik, csak a lány hiszi, hogy mégis. Az *Iszonyat*ban a rendezőnek sikerült elérnie, hogy a néző akarva-akaratlan egy mániákus személyiség logikája szerint kövesse az eseményeket. S ez úgyszólván az utolsó jelenetig így marad.

Carol a négy fal között előbb csak közömbössé válik az elemi emberi cselekedetekkel szemben (nem eszik, a burgonyáról és a sütésre előkészített megnyúzott nyúltetemről tudomást se vesz, a lakást átadja a pusztulásnak), majd a feltételezett betolakodók (férfiak) ellen fordul. Először az angol udvarló *(John Fraser)* próbál bejutni a lakásba: őt is megtekintheti a néző Carol szemével, a torzító kukucskáló lyukon keresztül. A fiatalember szörnynek látszik a csalóka optikában, s amikor nagy nehezen bejut az előszobába, Carol egy gyertyatartóval végez vele. A fürdőkád vízébe teszi a hullát, ami motivikusan is fontos: szintén a fürdőszobában nyitott rá egyik reggel nővére barátjára, amint az épp borotválkozott. A tisztálkodás helye szennyeződött be már akkor reggel, most pedig, egy halott ellenséggel a kádban végképp funkcióvesztetté vált számára a helyiség.

Aztán lassan minden helyiség megtelik borzalommal. Az előszoba falából kezek nyúlnak ki, és ragadják magukhoz a lányt. A tárgyi környezet mind baljóslatúbbá válik, mintha minden és mindenki Carol megbecstelenítésére esküdött volna össze. Másodszor a háziúr *(Patrick Wymark)* jön a rég esedékes házbérért, de haragja (ezúttal valóban) erotikus vágyódásba csap át, ahogy jobban megnézi magának Carolt a hálóingben. Vele is végez a lány, mégpedig azzal a borotvával, mellyel nővére barátja borotválkozott.

A hazatérők a nappali heverője alatt találnak rá Carolra. Még él, de már minden kapcsolata megszűnt a világgal. Az utolsó szekvencia magyarázó jellegű. A kamera ráközelít a szoba falán látható családi csoportképre, majd a még szinte gyerek Carolra, végül a szemére, a mereven maga elé bámuló halott tekintetre. Carol egész későbbi sorsa, mint valami eleve elrendelés, ott van a mozdulatlan szemekben.

Csak remélhetjük, hogy az artfilmek sorozatban nemrégiben videón is megjelent alkotás nem vész ma el az igényes videósszemek elől a kazettarengetegben.

Isabelle Adjani

A jubileumi, 50. Cannes-i Filmfesztivál zsűrielnöke lesz májusban a francia filmművészet büszkesége, a sötét hajú, sápadt bőrű madonna, a negyvenkét éves Isabelle Adjani, akinek egyik utolsó játékfilmje áprilisban kerül a magyar videótékákba.

A szűzi ártatlanság megtestesítője

A francia nők szépségének – ha létezik egyáltalán efféle esztétikai alkategória – csodálói között szinte közhely, hogy napjaink legvonzóbb érett asszonya *Catherine Deneuve.* Ugyanígy közhely az is, hogy a szoborszépségű Deneuve utáni nemzedékek legbájosabb jelenségei közül kiemelkedik *Isabelle Adjani,* a szűzi ártatlanság megtestesítője, aki ugyanakkor legalább annyira a végzet asszonya is, mint idősebb pályatársa. Azonban nem a női báj és a megfejthetetlen asszonyiság az egyetlen, melynek alapján párhuzamot vonhatunk kettejük között. E két asszony hasonlóan fontos jellemzője az is, hogy kiváló színészek, akik szakmai tudásukkal még a jelentéktelenebb produkciót is nézhetővé tudják varázsolni.

19 évesen A pofonban

Szépség és tehetség

Adjani már csak azzal is sok hívet szerzett, hogy nem szolgáltatott örök pletykatémákat a szenzációéhes újságíróknak. Tudunk egy-két balsikerű szerelméről, de a róla folyó beszéd leginkább mégis szerepeit érinti, nem magánéletét. Nem tartozik azon megasztárok *(Monroe, Madonna)* közé, akiknek viharos kalandjai, szenzációs házasságai, és szerelmei mintha csak egy-egy szerepük volna a sok közül. Adjani nem ezen az úton jár. A német anya és algériai–török apa szerelméből 1955. június 27-én *Isabelle Yasmine Adjani* néven Párizsban született színésznő mindig kultúráltan bánt szépségével. Nem élt vissza az isteni adománnyal, inkább tehetsége szolgálatába állította azt. A Gennevilliersben töltött gyermekkor után líceumot végzett, ahol egyben a színház világával is megismerkedett. Tizennégy éves, amikor először látható nagyközönség előtt: egy tévésorozatban kap szerepet. De az igazi karrier 1972-ben indul, amikor tagja lesz a *Robert Hossein*-féle reimsi színitársulatnak. S még abban az évben sikerül továbblépnie: novembertől a legendás párizsi Comédie Française-ben kap fellépési lehetőséget. Főszerepet először *Molière A nők iskolája* című drámájában játszik. Elképzelhetjük, milyen vonzó látványt nyújtott a fiatal Adjani az ártatlan Agnès szerepében, akit idős és gazdag gyámja nem éppen a legönzetlenebb céllal nevel a házában. Másik sikerét *Jean Giroudoux Ondine*-jében aratta a párizsi színpadon.

Mélyvíz: A pofon

Az újabb sorsdöntő fordulat sem várat magára túl soká: 1974-ben megkapja első jelentősebb filmszerepét *Claude Pinoteau A pofon*jában (La gifle), egy hamisítatlan francia vígjátékban, ahol különváltan élő szülők orvostanhallgató lányát alakítja. Pinoteau filmje mélyvíz a kezdő színésznő számára: *Lino Ventura, Annie Girardot* és *Francis Perrin* mellett kell bizonyítania. Sikerül neki. Ettől kezdve Adjani filmszínészi karrierje meredeken ível felfelé. De nem a kezdeti irányba. A komédiát tragikus szerepek követik, melyek közül mindjárt az első Adjani máig egyik legnagyobb bravúrjának bizonyul. *François Truffaut* keresi meg, hogy játssza el a *Victor Hugo* lányának hányatott sorsáról szóló *Adèle H. története* (L'histoir d'Adèl H.) című filmjének címszerepét. A *Négyszáz csapás* rendezőjének ez a nálunk kevéssé ismert 1976-os filmje az első Adjani pályáján, amelyben bomlott agyú, a sors által a végletekig megtört figurát játszik. Truffaut Adèle-je, a híres író lánya egy angol katonatisztbe szerelmes, akit vakon követ fél világon át, majd koldusszegényen és elmebetegen hal meg. Adjani karrierje szempontjából valószínűleg szerencsésnek mondható, hogy a Pinoteau-film után rögtön egy ilyen súlyos szereppel kellett megbirkóznia egy nagy rendező irányítása alatt. Bizonyíthatta ugyanis, hogy a legkülönbözőbb karakterek megformálására képes: a fiatal medika története után az apahiányban szenvedő nő históriáját kellett eljátszania, aki mindent és mindenkit elveszít élete során – családot és szerelmet, s szelíd őrültként fejezi be tragikus pályáját.

Antonieta

S hogy Adjani mennyire meggyőző volt a zavarodott Adèle szerepében, azt az is mutatja, hogy később is fel-felkérték *őrült*-szerepekre: itt van például a lengyel emigráns rendező, *Andrzej Zulawski* francia produkcióban készült *Possession*je, melyben megszállott elmebeteg alakját kellett Adjaninak megformálnia, *Claude Miller* pedig 1982-ben rá osztotta különös krimijében, a *Halálos kószálás*ban (Mortelle randonnée) a borotvás gyilkos szerepét. Itt *Michel Serrault* oldalán játszott e szokatlan szerepkörben. S a sor ezzel még nem ért véget: egyes vélemények szerint Adjani eddigi pályájának csúcspontja az 1988-as *Camille Claudel* volt, *Bruno Nuytten* filmje, amelyben nemcsak színészi munkát vállalt, hanem producerit is. Nuyttennel közös munkájában a Rodinbe szerelmes, megint csak szörnyű sorsú szobrásznőt alakítja, akinek szintén a szellemi leépülés jut osztályrészül. Nuytten egyébként jelentős szerepet játszott Adjani magánéletében is, a színésznő neveli közös gyermeküket.

Sikerek és bukások

Napjainkban, amikor olyan európai és amerikai rendezők munkáiból válnak kultuszfilmek mint *Beineix, Tarantino, Greenaway, Carax* és *Téchiné,* Adjani bizonyára egynémely fiatal értelmiségi társaságban is nagy tiszteletnek örvend, hiszen az amszterdami helyszíneken forgatott, nehezen megfejthető, több értelmű, a valóság és az álomvilág közti határokat elmosó, misztikumtól sem mentes *Barocco* női főszerepét is rá osztotta 1976-ban *André Téchiné.* A nagy hatású, bár valószínűleg több filmesztéta által igencsak túlértékelt filmben *Gérard Départdieu* volt az akkor huszonegy éves Adjani partnere. A rendező elégedett lehetett a '76-os filmben nyújtott teljesítményével, mert három évvel később

Isabelle Adjani filmjei a magyar videótékákban:

A pofon (La gifle,1974) r.: Claude Pinoteau *(Mokép Videókiadó)*
Gengszterek sofőrje (The Driver,1978) r.: Walter Hill *(Zoom)*
Nosferatu, a vámpír (Nosferatu - Phantom der Nacht,1978) r.: Werner Herzog *(Fox Video)*
Antonieta (Antonieta,1982), r.: Carlos Saura *(Mokép Videókiadó)*
Gyilkos nyár (L.ét meurtrier,1983) r.: Jean Becker *(Mokép Videókiadó)*
Ishtar (Ishtar,1987) r.: Elaine May *(Mokép Videókiadó)*
Az ördög háromszöge (Diabolique,1996) r.: Jeremiah Chechik *(InterCom)*

a Brontë-nővérekről szóló filmjébe (*Les soeurs Brontë*) is meghívta. A sokatmondó színmotivikát (vörös és fekete, tűz és éjszaka), furfangos zenei szerkezetet, gazdag irodalmi utalásrendszert és három nagy tehetségű francia női sztárt (Marie-France Pisier, Isabelle Huppert és Adjani) felvonultató alkotással azonban a rendező mintha túl sokat akart volna mondani. A megjósolt nemzetközi siker elmaradt, sőt a film egyértelmű bukás lett. Pedig olyan éles szemű kritikusok is dicsérték, mint *Roland Barthes.*

Még a *Barocco* évében mutatták be *Roman Polanski A lakó*ját (Le locataire) is, megint csak egy különös pszichológiájú alkotást, mely nem lett Adjani legemlékezetesebb filmje, majd 1978-ban a Gengszterek sofőrjét (The Driver), *Walter Hill* krimijét *Ryan O'Neill*-lel és *Bruce Dern*nel a főszerepben: ennek a semmilyen tekintetben sem kimagasló filmnek talán egyedüli érdekessége, hogy Adjani ekkor készített először felvételeket külföldi stábbal. Mint ismeretes, azóta több nagy és kevésbé nagy külföldi rendezővel dolgozott változó színvonalú filmekben. *Carlos Saura* az 1982-es *Antonietá*ban léptette fel, *James Ivory* egy évvel korábban a *Quartet*ben, az amerikai *Elaine May* az *Ishtar*ban 1987-ben. Adjani egyik szókimondó interjújában, a Premiere 1996 áprilisi számában azt nyilatkozta, ez utóbbi film, mely után majdnem egy évtizedig nem szerepelt amerikai filmben, nem volt jelentős állomás a pályáján. Hogy az *Ishtar* mégis kultuszprodukciónak mondható, az Adjani szerint egyedül annak köszönhető, hogy *Quentin Tarantino* minden társaságban azt híreszteli, élete egyik legnagyobb élménye a film, s mindenkinek azonnal meg kell néznie.

Fassbinder-álom, videóklip Bessonnal

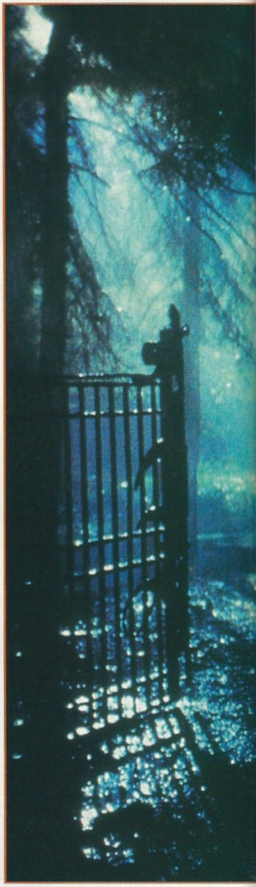
Hogy Adjani már a hetvenes évek második felében milyen nemzetközi rangot vívott ki magának, azt talán nem is lehet jobban érzékeltetni, mint egy 1977-es *Fassbinder*-interjú részletével, amikor a rendezőt készülő nagy műve, a *Berlin, Alexanderplatz* kétféle szereposztásáról és előmunkálatairól kérdezték. Fassbinder úgy nyilatkozott, hogy a film moziváltozatában *Dépardieu* alakítja majd a címszerepet, rajta kívül *Klaus Löwitsch, Jeanne Moreau, Charles Aznavour* és Isabelle Adjani fogják alakítani a fontosabb szerepeket. Ebből, mint tudjuk, semmi se lett. A rendező valószínűleg csak ironizált a valóságos sztárözönnel hódítani kívánó filmeken.

Isabelle Adjani keresettsége szépségén és tehetségén kívül sokarcúságában rejlik: 1983-ban, más francia színésznőkhöz hasonlóan ő is kísérletezgetett sanzonénekléssel: párja ugyanaz a *Serge Gainsbourg* volt az *Ohio* című dal előadásakor, aki már korábban *Catherine Deneuve, Brigitte Bardot* és *Jane Birkin* rövid énekesi karrierjét egyengette. Videóklip is készült Adjanival, amit nem más, mint *Luc Besson* rendezett. De a színpadot sem hanyagolta el a már érett színésznő. Szintén '83-ban *August Strindberg Júlia kisasszony*ában lehetett látni rövid ideig.

Politikai megnyilvánulásai is nagy feltűnést keltettek egy időben. Nagy nyilvánosság előtt felolvasott *Salman Rushdie Sátáni versek* című munkájából, ami bizonyos arab politikai körök szemében halálos bűnnek számított. Adjani e felolvasással akart tüntetni egyes könyvek állami üldözöttsége ellen. Más esetekben az arab nők jogaiért és Tibet függetlensége érdekében szólalt fel.

Romlatlan báj

Luc Besson 1985-ben valószínűleg Téchiné *Barocco*-ját irigyelte meg, amikor Adjanit megtette a maga mozgalmas és jól megcsinált *Metró*jának (Subway) különös milliomosnőjévé: a film nem akart túl mély lenni, és némi öniróniа is szorult az akkor még nem akciófilmekkel kísérletező rendező koncepciójába. *Werner Herzog* pedig néhány évvel korábban egy másik Adjanit szerződtetett meseszépségű Drakula-filmjéhez (*Nosferatu – Phantom der Nacht*, 1979): a német rendező a romlatlan bájt láthatta meg a színésznőben. Lucy, a (feleslegesen) önfeláldozó feleség szépsége valóban káprázatos. Adjani időtlenül gyönyörű itt, hosszú fehér hálóingében, kibontott hajjal vagy akár szigorúan zárt nyakú ruhájában, gondosan feltűzött frizurával. Fekete haja éles ellentétben áll elefántcsontszín bőrével. Szűzi szépsége pe-

Az ördög háromszöge: Sharon Stone-nal és Chazz Palminterivel (az alsó képen)

dig a másvilágról érkező vámpír *(Klaus Kinski)* nem emberi ábrázatát ellenpontozza. Arról az izgalmas problémáról pedig, hogy Herzog filmjében a női szépség hiábavalónak mutatkozik, s hogy végül is minden a betegség és a halálos torzulások irányába halad, nem egy Isabelle Adjani-portréban illik értekezni.

Isabelle Adjani a szemérmesebb művészek közé tartozik, aki magánéleti gondjaival inkább visszavonul a közönség kíváncsi szeme elől. S ahogy az a fényárból időnként árnyékba húzódó híres emberekkel gyakran megesik, róla is különféle rémhírek röppentek fel több alkalommal. 1986-ban például már halálhírét keltették. Tény, hogy a kilencvenes évtized elején sokáig nem lehetett látni, aztán a *Toxic Affair* című filmben megint megjelent, és a Dumas-regényből készült *La reine Margot*-ban (Margit királyné, rendezte *Patrice* Chéreau) újra nagyot alakított.

A csendes francia

Az évtized eddigi talán legérdekesebb szerepe Adjani pályáján az 1996-os *Az ördög háromszöge* (*Diabolique)* volt, vagyis több év után ismét egy amerikai produkció, amelyből nem hiányzott a színésznő pályáján gyakori lelki deformáció motívuma sem.

Adjani már viselős volt gyermekével – aki 1995 áprilisában Gabriel-Kane néven látta meg a napvilágot, a papa *Daniel Day-Lewis* – amikor *Jeremiah Chechik* rendező megkereste a filmtervvel és a szövegkönyvvel. Adjani terhességét sem látta akadálynak, ragaszkodott a francia színésznő játékához. Miután Adjani elolvasta a forgatókönyvet, az a vélemény alakult ki benne, hogy Chechik *Truffaut* szemüvegén át nézett modern *Hitchcock*-film rendezésére készül. A már idézett *Premiere*-interjúban azt mesélte a film forgatásáról, hogy számára nem jelentett problémát az amerikai filmkészítési standardokhoz idomulni, hiszen ő mindig önmagát tudja adni, s neki ez a legfontosabb. Azt is megkérdezték tőle, hogyan tudott együttműködni színészpartnerével, *Sharon Stone*-nal. Kolléganőjéről enyhe távolságtartással nyilatkozott, kiemelve a szőke szépség néha kissé túlzott határozottságát. Elmondta, hogy a kellékes egy nappal a forgatás előtt hagyta ott a stábot, mert Sharon kisasszony még az ő munkájába is mindenáron bele akart szólni. Adjani szavaiból az derül ki, hogy ő inkább csendes háttérbe vonulással képes megőrizni szabadságát. A forgatáson is inkább mindent ráhagyott az amerikai színésznőre.

❖

Adjani ma is gondosan megválogatja szerepeit: legutóbb *Roman Polanski*t kosarazta ki, aki a *The Double* egyik szerepére akarta megnyerni a francia színésznőt. Gabriel-Kane megszületése óta különben is a gyermeknevelés köti le energiáit. Az apa, *Daniel Day-Lewis* még terhessége kezdetén hagyta el Isabelle-t. Nagy harag azonban már nincs köztük, bármikor meglátogathatja gyermekét. A filmezés a mama számára még Los Angelesben élve is csupán másodlagos. Szülőhazájába és Cannes-ba azonban május elején, immáron zsűrielnökként szívesen tér vissza.

M. J. Gy.

AZ ÖRDÖG HÁROMSZÖGE

Jeremiah Chechik filmjének alapötlete nem a karakteres női figuráiról híres *Don Roos* forgatókönyvíró leleménye. A producerek és Roos ezúttal negyvenéves témához nyúltak vissza: eszükbe jutott az, ami furcsa módon évtizedeken át senkinek sem: hogy a bűnügyi irodalom egyik klasszikusát, a *Pierre Boileau* és *Thomas Narcejac* szerzőpáros *Ördöngősök*jét (Celle qui n'etai plus) ismét filmre vigyék. A mai amerikai filmesek olyan szerzők művét választották ki feldolgozásra, akik tudományosan és szépíróként egyaránt mesterei a műfajnak: Narcejac már 1947-ben könyvet jelentetett meg a detektívregény esztétikájáról, s 1964-es fontos közös szakmunkájuknak, a *Le roman policier*-nak már rég meg kellett volna jelennie Magyarországon is. Az írók nemzetközi hírnevet persze elsősorban regényeikkel szereztek maguknak. Mindenekelőtt épp az *Ördöngösök*kel. S amikor 1955-ben bemutatták a regény francia filmváltozatát az akkor már nagynevű *Henri-Georges Clouzot* rendezésében (a filmnek *Les diaboliques* lett a címe), végképp kapós regény lett az *Ördöngösök*. Clouzot már évekkel korábban bizonyította, hogy különleges érzéke van a nem mindennapi kalandfilmek dramaturgiájához. *A holló*, a *Bűnös vagy áldozat* vagy a világsikerű *A félelem bére* a fiatal *Yves Montand*-nal jól példázza Clouzot tehetségét. Mestere volt az izgalom fokozatos felkeltésének, a *suspense*-nek, akárcsak angol/amerikai elődje és kortársa, *Alfred Hitchcock*. Clouzot érdeme lett, hogy a remek Boileau-Narcejac-regény filmre került, s alkalmat adott egy-két kiváló színészi alakításra is. *Simone Signoret* egyik legemlékezetesebb korai szerepe kötődik e filmhez, de a férfi főszerepet játszó *Paul Meurisse*-t sem könnyen veri ki fejéből a néző. Hogy miért? Mert a történet néhány valóban *ördögi* fordulattal szolgált. S a korabeli néző, aki még a háború előtti, egyjelentésű és hagyományos felépítésű krimikhez szokott szemmel nézte a bűnügyi filmeket, igencsak szorongathatta a szék karfáját, amikor Meurisse, a régen halottnak hitt férj és kegyetlen iskolaigazgató némi láthatatlan jelenlét és idegborzoló kísértés után teljes testével emelkedett ki egy olyasféle fürdőkádból, amilyenbe felesége és szeretője napokkal korábban belefojtotta. A halottaiból feltámadt Meurisse látványa még most is erős hatással van a nézőre, hiába az állandó edzés a modern rémfilmekkel.

A francia szerzőpáros, majd Clouzot legfőbb érdemét ma abban látjuk, hogy gyökeresen megváltoztatták a krimi szerkezetét és ennek nyomán az olvasó/néző művel szembeni magatartását. Ennek lényege, hogy az addigi kötött szerepek – detektív, bűnöző, áldozat – képlékennyé váltak. Már nem lehetett egyértelműen eldönteni, ki melyik szereppel azonos; a művön belüli pozíciók átjárhatókká, felcserélhetőkké váltak. S egy *Ördöngösök*-féle alapműben ez a feszültség új formáit is előidézte mű és befogadó között. Az újfajta hatás kulcsszava valószínűleg az *elbizonytalanítás* lehetne. Aki itt a történet elején áldozatnak tűnt, az a mű közepén már gyilkos lehetett, hogy aztán esetleg ismét áldozattá lényegüljön vissza. A Boileau-Narcejac-féle dramaturgia a régebbinél összehasonlíthatatlanul nagyobb mozgásteret nyújt a befogadó fantáziájának, a különböző nézőpontoknak. Clouzot filmjének is többféle magyarázata lehetséges, jogosult például feministа sztoriként elemezni a művet, amelyben a nők fellázadnak lelki és szexuális elnyomottságuk ellen (*Isabelle Adjani* állítólag így értelmezi a mesét). De számos eltérő magyarázat vezethető le logikusan az eseménysorból.

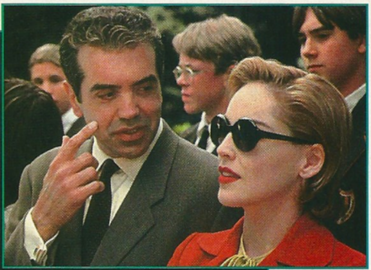
❖

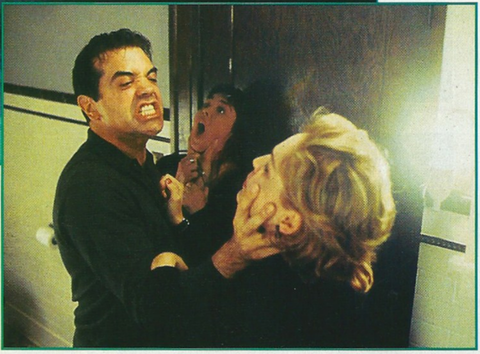
A mostani, megújított *Ördöngösöknek* épp az az egyik pikantériája, hogy az amerikai szerzők, elvetve a hollywoodi sémákat, európai témához nyúltak, jelezve: még nincs itt az ideje, hogy végképp eltemessük a régi jó suspense-modellt, és a mai néző is izgulhat egy jót anélkül, hogy a film tele lenne ezerdanos thaiföldi cselgáncsmesterekkel, akik percenként rúgják agyon ellenfeleiket. Jeremiah Chechik tehát olyasvalamivel próbálkozott, amit utoljára talán a *Nikita* esetében tapasztaltunk – az eredeti francia sztorit amerikai változatban akarta elkészíteni. Ehhez járult még az is, hogy *Jean Reno, Gérard Dépardieu* és *Sophie Marceau* után most *Isabelle Adjani*ra figyelhetett a Hollywood-centrikus amerikai néző. Adjani, aki ugyan már kapott szerepet angolszász filmekben (például *James Ivory* foglalkoztatta 1981-ben a *Quartet*ben), még sincs benne az amerikai köztudatban, ahogy a legtöbb európai színész máig egzotikumnak számít a tengerentúlon. Pedig a francia színésznő egy ideje már Kaliforniában él, ahol azonban csak a helyi dívákat ismerik.

A Chechik-film több szempontból is merész vállalkozásnak tűnt: egyrészt az lehetett a rendező számára, akinek a Clouzot-klasszszist figyelembe véve és ugyanakkor attól függetlenedve kellett létrehoznia egy játékfilmet; és az lehetett a két szépségnek is, akiknek egy, az övékétől eltérő stílusú művész oldalán kellett helyt állnia. Színészként aligha volt bennük kisebbségi érzés, hiszen mindkettőjük tehetsége nemzetközileg elismert. Inkább a filmkészítés és a színészi munka hollywoodi és francia módszere közötti különbség lehetett szokatlan a filmkészítés egyes apró részleteiben. Aki azonban végignéz akár csak egyetlen percet is a *Sharon Stone–Isabell Adjani* duó produkciójából, semmit sem fog észlelni az eltérő kultúrák ütközéséből. Chechik filmjében a két asszony profi csapatmunkát művel. Ahogy az a régebbi francia filmben is volt: az egyik szőke és határozott, a másik fekete és bizonytalan. Egymás iránti érzelmeik villámgyorsan változnak, a néha már-már leszbikusan cinkos Nicole *(Sharon Stone)* simogatásait és barátnői puszijait Mia *(Isabelle Adjani)* dühkitörései, macskás sziszegései követik. Máskor meg Mia szeretetéhségét viszonozza ingerültséggel a szőke szépség. Keresve sem lehetett volna jobb színészeket találni e szerepekre: a két asszonyéra, akik közül az egyik apáca volt fiatalon, és gazdag: övé egy privát fiúiskola. De rosszul házasodott; a másik szegényebb, de független és hasonlíthatatlanul jobban kiismeri magát az életben. A két nő világában egyetlen férfi létezik, Guy Baran, a szadizmusra hajlamos iskolaigazgató *(Chazz Palminteri)* – egyikük férje. Könnyen megjósolható: ez előbb-utóbb tragikus végkifej-

lethez vezet. De a tragédiát dilemmasorozat előzi meg. A két nőnek nemcsak hogy osztoznia kell a férfin, hanem önmagukkal is állandóan vívódnak. A volt apácát, akinek ráadásul a szíve is rossz, szinte az őrületbe kergeti a férfi csalárdsága, erőszakos szexuális közeledése és megalázása; Nicole mint szerető fáradt bele a férfi önzésébe és hazugságaiba. Mégis: mindkettőjük kitart Guy mellett, hogy aztán egy szép napon elhatározzák, eddig tartott a szenvedés, nem tovább: együtt fognak megszabadulni a kellemetlen alaktól. Előttünk áll tehát a szokatlan történet, melyben végig a gyilkosok szemszögéből lát a néző. És végre egyszer nem a bűntény a film tárgya, hanem a tettet követő lélekállapotok és módosuló emberi kapcsolatok.

❖

A gyilkosság nem hozza meg hősnőinknek a várva várt békét. S amint kiderül, hogy a halott valószínűleg *él*, az asszonyok között sűrűsödnek az ellentétek. Hát még amikor Shirley (*Kathy Bates*), a kissé formátlan, férfias és levakarhatatlan női magándetektív szaglászni kezd az eltűnt férfi után! Az izgatott várakozás (suspense!) ezután már kockáról kockára hevesebb lesz. Mind több és több jel mutat arra, hogy Guy túlélte a vízbefojtást, s egy napon visszajön bosszút állni... Nos, a Guyt alakító Chazz Palminteriről (akire Sharon Stone ajánlata alapján esett a rendező választása) könnyű elhinni, hogy a vízbefojtás meg se kottyan neki. Nem rosszabb választás Stonenál és Adjaninál. Az arcán állandóan ott lévő halálos nyugalom körülírhatatlan veszélyeket – szadizmust, alattomosságot és elemi gonoszságot – sejtet. Kissé fátyolos tekintete, halk beszéde (majd felcsattanó hangja) az olyan férfiak sajátja, akiket a valóságban a legjobb elkerülni, csakhogy szinte lehetetlen szabadulni tőlük. Palminteri jól értelmezi saját szerepét, amikor hangsúlyozza, hogy Guy félelmetességének egyik magyarázata épp az, hogy legtöbbször *nem látható* a színen, csak mindenki róla beszél. Ő a láthatatlan halálos ellenség, aki a háttérből irányítja áldozatai sorsát. Palminterinek mégsem a klasszikus „rossz ember" megformálása a fő színészi érdeme, hanem az, hogy a felsoroltak ellenére is érzékeltetni tudja Guy vonzerejét. Kegyetlen jellemébe egy csöpp gyermekdedséget, egy csipetnyi esetlenséget tud csempészni, olyasvalamit, ami sok nőt meghat.

❖

Az ördög háromszöge sokkal több egyszerű kriminél. Ha figyelmesen nézzük a képeket, a látszólag jelentéktelen tárgyakat-jeleket a háttérben, azt tapasztalhatjuk, hogy többjelentésű lélektani dráma zajlik előttünk, nem pedig bűnügyi bújócska. A fiúiskola falain lépten-nyomon látható feszületek, a többször emlegetett Szűz Mária, egy távolból fotózott szabadtéri gyónás, Adjani madonnás sápadtsága, szentképszerűsége vagy éppen az általa megformált volt apáca nevének (Mia) hasonlósága Jézus anyjához, illetve a *Baran* vezetéknév (szláv nyelvekben: bárány, juh) esetleges utalása Isten bárányára vallási jelképhálóval borítja a filmet. A motívumok másik csoportját a bűn és a deformációk változatai alkotják. Ide tartoznak többek között Mia mindkét nőismerősének homoszexualitásra utaló gesztusai. *Az ördög háromszöge,* Sharon Stone huszonötödik filmje – talán a befejezés színpadiasságát leszámítva – méltó utóda Clouzot művének, olyan bűnügyi dráma, amelyet a néző többször is szívesen megnéz az évek során.

Máté J. György

ÁPRILISI MEGJELENÉS

Nem volt
sem szent,
sem ördög

EVITA PERON

– Az igaz történet

Eva Peron oly nagy szerepet játszott hat esztendő alatt Argentína történelmében, hogy alakja máig hatással van az argentin emberekre, az ország politikai életére.
Emberi nagyságában a világ ellentmondásai tükröződtek. Szenvedélyes volt, heves, egyszerre nagyon önző és rendkívül önzetlen. Égő szenvedéllyel vetette bele magát az általa felkarolt ügyekbe, amíg ágynak nem döntötte a szörnyű betegség. 1952-ben, 33 éves korában rákban halt meg.
Nem volt sem szent, sem ördög. Nem volt könnyű őt megérteni. Bármely nézet, amely leegyszerűsítené életét azzal, hogy angyalnak vagy zsarnoknak tekinti, elárulná őt. Az elbűvölő sokszínűség az, amelyet ez a valóságon alapuló film megpróbál kifejezni.

Színes, szinkronizált argentin film
Főszereplő: Esther Goris, Victor Laplace
Rendezte: Juan Carlos Desanzo
Világpremier: 1997 február, magyarországi videóbemutató: 1997. április

PREMIER VIDEO

1025 Budapest,
Szépvölgyi út 128.
Tel.: 33-55-728
Tel./Fax: 33-55-729

Asterix

meghódítja a videótékákat!

ASTERIX NAGY CSATÁJA

Hősünk sohasem veszíthet

ASTERIX ÉS KLEOPÁTRA

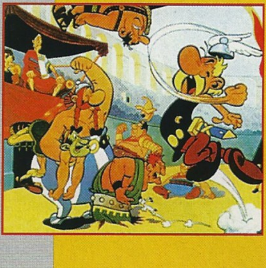
A történelem még soha nem kínált ennyi mókát!

ASTERIX, A GALL

Minden ezzel a filmmel kezdődött...

ASTERIX TIZENKÉT PRÓBÁJA

A gallokon nem lehet kifogni...

HA FÖLTÁMAD A

Hol tartana a világ, ha a vikingek, Kolumbusz és más felfedezők hajójának vitorláját nem dagasztotta volna szél? Mi lenne a nagyvárosokkal, ha a fölgyülemlett szennyeződést nem söpörné ki időről időre a szél? Mi lenne a felhőkkel, ha nem sodorná őket a szél? És mi lenne az esővel? A növényekkel? Az állatokkal? Az emberekkel? Kell-e több bizonyíték: a szél a földi élet kezdete óta jelenlévő fontos természeti tényező, nélküle nem alakult volna ki az élet. Őseink nem tudták, mi mozgatja a levegőt, de tisztelték a lágy szellő simogatását, a vihar erejét. Ma már köztudott, hogy a szél a hideg levegő mozgása a fölfelé áramló melegebb légtömeg helyére.

A légnyomáskülönbségből könnyen kiszámítható és viszonylag pontosan előre jelezhető a szél erőssége és várható iránya. A szél – titokzatossága, hatalmassága, ereje miatt – ellenben még ma is elegendő munkát ad a tudósoknak. Nem kevésbé a filmeseknek.

A légmozgás legszélsőségesebb megnyilvánulási formája a tornádó. A természet egyik legrejtélyesebb jelensége egyedülálló a maga nemében, szépsége láttán eláll a lélegzet. Az örvénylő, üvöltő spirál nyomában viszont pusztulás és halál jár. Mindent kiirt, ami kiszámíthatatlan útjába áll. A legnehezebb, hogy nem lehet küzdeni ellene. Hirtelen csap le, tökéletes pusztítást végez, hatókörzete határtalan. Szeszélyes természete egyedülálló és félelmetes helyet adott neki az amerikai mitológiában.

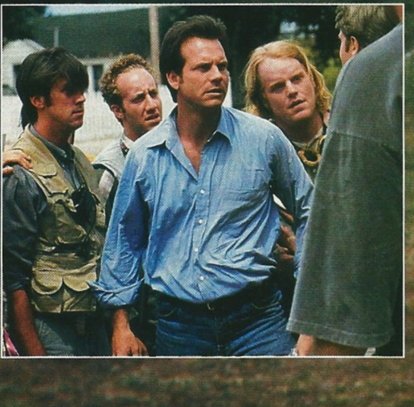
FORGÓSZÉL-VADÁSZOK

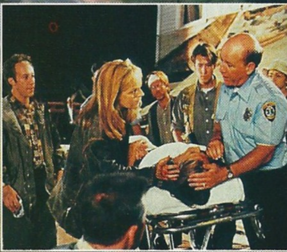
Oklahomában az utóbbi ötven év legnagyobb vihara van készülőben. Míg a legtöbb ember a menekülés kérdésével van elfoglalva, néhányan farkasszemet akarnak nézni vele. Két rivális tudóscsoport az élete kockáztatásával vadászik a forgószélre. Mindkét csapat elsőként akarja bejuttatni műszereit a tornádó belsejébe, hogy értékes adatokat nyerjen a működéséről, viselkedéséről. Amelyiknek sikerül megfejteni a tornádó rejtélyét, nemcsak emberek életét mentheti meg, de beírja nevét a meteorológia történetébe is. Ahhoz azonban, hogy tervük megvalósuljon, mindig egy lépéssel az örvénylő légoszlop előtt kell járniuk.

A tavalyi esztendő egyik szenzációja volt *Jan De Bont* fergeteges filmje, a *Twister*. A forgatókönyvíró *Michael Crichtont* – van, ki e nevet ne ismerné? – és *Anne-Marie Martint* a viharvadászok valóságos kalandjai ihlették. Ezek a tudósok a Tornádók Mozgásának Eredetét Kutató Kísérletek (VORTEX) elnevezésű kormányprogram keretében vizsgálják a tornádók keletkezését, útját, megpróbálnak hatékony előrejelzési rendszert kidolgozni. Mindehhez számítógépes műszerpark, gépkocsi, repülőgép, hőlégballon áll a rendelkezésükre. A modern elektronika és a tudományos műholdak dacára a legfőbb tényező mégis maga az ember. Sokszor a viharvadászok az egyedüli előrejelzői annak, hol készül lecsapni a tornádó. A rendező „egyszerű” célt tűzött maga elé: a néző ugyanazt az izgalmat érezze, amikor meglátja a tornádót, mint a viharvadászok, ugyanazt éljék át, amit ők éreznek, amikor egy ilyen elsüvít a fejük fölött. *„Ha csak tíz százalékban átélik ezt, már akkor lenyűgöző és fantasztikus lesz.”*

Ahhoz, hogy ez így legyen, a filmesek apait-anyait beleadtak. Hollywood legjobbjai, *Jan De Bont* rendező (*Féktelenül*), *Michael Crichton* forgatókönyvíró, *Steven Spielberg* producer, *Jack N. Green* operatőr (*Clint Eastwood* állandó munkatársa), *Michael Kahn* vágó (kétszeres Oscar-díjas) és *Joseph Nemec III.* (*Terminátor 2., Az ítélet napja, A mélység titka)* látványtervező állt össze a siker érdekében, s a legfejlettebb filmes technikával dolgoztak. Számos új effektet, számítógépes programot is kifejlesztettek a forgatás során. De arra sem volt nagyon eddig példa, hogy traktorokat és kombájnokat dobáltak volna, tartálykocsi repüljön át a vásznon, vagy mint az egyik jelenetben, egy több mint ötven tonnás igazi házat ejtsenek le daruról. A szakemberek a valóságos megoldásokat az Industrial Light and Magic számítógépes trükkjeivel kombinálva varázsolták tökéletes egésszé. Végül, ahogy *Helen Hunt*, a női főszereplő fogalmaz: *„A tizenöt hétnyi eső, jég, szél, hideg, hőség, sár, törmelék és por egy nagy, dögös mozivá állt össze”*. Hátha egyszer sikerülne még megszabadulni a hollywoodi sablonos figuráktól és helyzetektől! Mert – ahogy az egyik kritikus találóan megjegyezte – ezek a sablonok azért kissé *„méltatlanok ahhoz a technikai arzenálhoz, amit felvonultattak”*.

Szél

ÓZTÓL AZ X-AKTÁKIG

A *Twister* azonban nem az első, és föltehetően nem is az utolsó forgószél, amely keresztülsöpört a (film)világon. Jópofa ötlet, sajátos tisztelgés a múlt előtt, hogy a viharvadászok egyik műszerét Dorothynak hívják a filmben. Dorothy a hőse a *Frank Baum* halhatatlan mesekönyvéből készült *Óz, a csodák csodájá*nak (The Wizard of Oz, 1939). A kislányt forgószél röpíti a kansasi farmról a mesék birodalmába. Barátságos fogadtatását megalapozta, hogy a házzal együtt ráesett a gonosz nyugati boszorkányra, agyonütve azt. Alighanem Victor Fleming alkotása volt az első, amelyben a néző a tornádó „pusztításával" szembesült. Egyébként a forgószél tényleg képes arra, hogy nagyméretű tárgyakat magába szippantva máshová röpítsen. Kiszámíthatatlanságát jelzi, hogy miközben földig rombol egy házat, a mellette lévőt érintetlenül hagyja, miközben hektárnyi területet dúl fel, sértetlenül letesz egy csecsemőt mérföldekkel odébb.

Az alaphangot *John Ford* 1937-ben készült filmje adta meg (*Hurrikán*/Hurricane). Az egykor virágzó déltengeri sziget pusztulása köré írt történetben a katasztrófafilm minden eleme megtalálható, igaz, az elnevezés és a műfaj csak majd fél évszázaddal később, a hetvenes évek elején nyert polgárjogot. A film első kétharmada az előzményeket foglalja össze, két bennszülött romantikus szerelmét, a fiatalember és a fehér kormányzó ellentétét, a börtönből való szökési kísérleteket. A feszültség azonban az égig csap a harmadikban, a szökőárral fűszerezett természeti katasztrófa bemutatásakor. Ford és csapata fantasztikus munkát végzett, a néző megdöbben a pusztítás hiteles képei láttán: a szélvihar fákat csavar ki, házakat rombol le, a hullámok elsodorják a falut, összedöntik a templomot. Ötvenkét évvel később a neves svéd rendező, *Jan Troell* vitte filmre újra a történetet (*Hurrikán*/Hurricane). Az új változatban is két szerető szív hánykolódik valósá-

A *Twister* rendezője, *Jan De Bont*

– Helen Huntról:

„Nagyon erős nő... tudtam, hogy jól el tudná játszani a szerepet. Ugyanakkor tudtam, nagyon kemény forgatás lesz. Elmondtam neki, hogy tele lesz esővel, porral, széllel, jéggel. Hogy minden csurom víz lesz, sár, szóval kellemetlen. Próbáltam a lehető legrémítőbb színben feltűntetni a dolgot, mert tudtam, ha így is vállalja, ő az igazi."

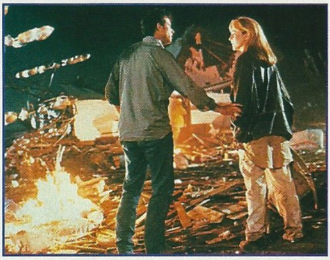
– Bill Paxtonról:

„Bill annyira passzolt ehhez a szerephez, szinte láttam őt abban a tájban. Azon a környéken született, és úgy néz ki, mintha világéletében ezt csinálta volna. Bill színészi teljesítménye nagyon egyéni és hiteles, ő maga is olyan, mint egy forgószél."

gos és átvitt értelemben pusztító hurrikán dühében. Az amerikai leány és a bennszülött fiú megússza a valóságos hurrikánt, a másiknak (gonosz atya) azonban minden további nélkül áldozatul esnek. *Jerry Jameson Hurrikán*ja (Hurricane) 1974-ben tombolt. A tévéfilm rendezője nem erőltette meg magát: a sablonos helyzetekben sztereotip jellemek vergődnek, várják a segítséget, amely a a dallasos Ewing-fiúk – *Larry Hagman* és *Patrick Duffy* – képében meg is érkezik. Sokkal érdekesebb az a tévéfilm, amely minden idők egyik legpusztítóbb hurrikánjának, az Andrews hurrikánnak a történetét dolgozta fel. Hiteles krónikája a hatalmas természeti katasztrófának, lépésről lépésre követi nyomon az eseményeket.

Ha már a televíziónál tartunk, ugyancsak a szél áll a népszerű *X-akták* (The X-Files) című sorozat *Forgószél* (Whirlwind) című epizódjának középpontjában. A két FBI-ügynök, a természetfölötti ügyek specialistája értetlenül áll a hátborzongató halálesetek előtt. Az állatokról és emberekről valami iszonyatos erő darálta le a ruhát és a hajat, a bőrt és a húst. Vajon milyen kapcsolat van e között és a szomszédos indián rezervátum öregjei között, akik időnként összegyűlnek, hogy régmúlt idők varázsszavait mormolva fölidézzék a holtak szellemét? Mulder és Scully ügynök meglepő felfedezést tesz. Amikor az öregek napokra elvonulnak a világ szeme előtt, a szertartás során különös pszichikai erő jön létre közöttük. Ezt nem mindig képesek irányítani, kordában tartani. Ha az energia megszökik, és a sivatagban koncentrálódik, véres széllé változik, amely minden előtte álló akadályt elpusztít. A szél ilyen természetfölötti megnyilvánulása nem egyedi eset, *Nico Mastorakis* horrorjában – *A szél* (The Wind, 1987) – a Görögországban dolgozó amerikai írónőt figyelmeztetik, hogy a szél errefelé ölni is képes.

ARAT A VIHAR

Térjünk vissza a viharokhoz. Az 1940-ben készült *Tájfun*ban (Typhoon) két tengerész a trópusi szigetvilágban kutat a hajótörést szenvedett gyönyörű lány után. Az *Arat a vihar*ban (Reap the Wild Wind, 1942) két kemény férfi harcol a déltenger legszebb lányának kezéért. A *Szélvihar Jamaicában* (A High Wind in Jamaica, 1965 GB) című, a viktoriánus korban játszódó filmben a szigetországból hazafelé tartó angol gyerekek kalózok fogságába esnek. Ezekben a történetekben a vihar már csak körítés, az izgalomkeltés egyik eszköze. Nem több érdekes, feszült epizódnál, ami azért ilyen vagy olyan formában, de fontos szerepet játszik a főszereplő(k) életében. Vagy gondoljunk csak Robinsonra, Gulliverre, a vihar és a villámok ereje által életre keltett Frankensteinre (Frankenstein, 1931), *Robert Ludlum* népszerű figurájáról, a *Fantom*ról nem is beszélve. De egy hajós film is elképzelhetetlen valamirevaló vihar nélkül, hiszen mivel is jobban bizonyíthatná rátermettségét, keménységét a hős, mint hogy megállja a helyét a vitorlaszaggató szélviharban *(Lázadás a Bountyn* /Mutiny on the Bounty, 1962), *A tengeri farkas*/Sea Wolf, 1995). Vitorláshajó esetében viszont az is gond, ha *Szélcsend* van. Mint *Andrzej Wajda* filmjében (Smuga cienia, 1976 PL-GB), melyet *Joseph Conrad* írásából forgatott. A hajótörés mellett repülőgépszerencsétlenséget is okozhat a vihar, mint például a *Vannak még csodák*ban (The Story of Julianne Koepke, 1972) és a *Vad sziget*ben (Savage Island). Mindkettőben viharzónába kerül a gép és villám csap a szárnyba. De a vihar ideális kezdete lehet egy rémfilmnek is, az égiháború elől menekülők magányos kastélyban, házban, erdei lakban húzzák meg magukat – lásd *Rocky Horror Picture Show* (1975) és *A gyilkos arca* (El rostro del asesino) – hogy azután megdöbbentő események részesei legyenek.

A vihar szót azonban előszeretettel használják jelzőként is, átvitt értelemben utalva ezáltal a különböző nézetek ütköztetésekor feszülő ellentétre, összecsapásra, kifejezve azt az erőt, dinamizmust, amit egy új eszme vagy egy magával ragadó személyiség képvisel. Ilyen „vihar" előidézője lehet például a keleti és nyugati civilizáció összehasonlítása (a legjobb példa erre *Vszevold Pudovkin* híres filmje, a *Dzsingisz kán utóda*, amelyet *Vihar Ázsia felett* /Patomok Dzsingisz-Kána, 1928/ címmel mutattak be), a mindig heves indulatokat kiváltó faji kérdés (az amerikai Délről készült filmek közül elég legyen csak a *Vihar Délen*re/Hurry Sundown, 1967, utalni), vagy a politikai eredetű konfliktus (*A vihar középpontjában*/Storm center, 1956), az amerikai kisváros könyvtárosnője áll, aki nem hajlandó eltávolítani a polcról *A kommunisták álma* című könyvet.). De számos olyan krimit, westernt, akciófilmet találni, amely címében a „vihar" szó erejére, töltetére, figyelemfelkeltő voltára épít.

❖

A szélben tehát iszonyatos erő rejlik. Nem véletlen, hogy ezt az erőt a maguk hasznára akarják felhasználni a filmesek. Hogy nem teljesen sikertelenül, filmek sora bizonyítja. A sztár azonban kétségtelenül az utóbbi évek leghatásosabb katasztrófafilmje, a *Twister*. De a legjobb film sem tudja igazából visszaadni a valóságot. *„A természetnél nincs, ami drámaibb, érdekesebb, erőteljesebb lenne"* – mondja *Jan De Bont*. *„Semmi sem versenyezhet vele... A dühöngő széllel nem lehet felvenni a versenyt. Az ember rögtön nem tartja olyan nagyra magát hozzájuk képest."*

A PUSZTÍTÓ SZÉL

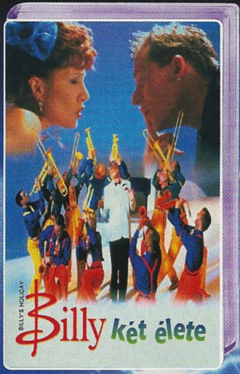
A függőleges tengely körül sebesen forgó szélvihar, a forgószél, a világ majd minden részén előfordul. A pusztító szélnek sokféle változata van. Az amerikai Közép-Nyugat kiváló feltételeket nyújt a tornádó kialakulásához. Kelet-Ázsiában tájfunnak hívják, a forró égövi tengerek fölött kialakuló változatát pedig ciklonnak. Az afrikai homokvihar a számum. A karibi szigetvilágban és Floridában pedig a hurrikán tombol. De van még szélvész és orkán is. „Epizodistaként" valamennyi látható volt már filmen, sőt nem egy katasztrófafilm „sztárja" volt. „Legnépszerűbb" közülük a hurrikán.

SZELES TRÜKKÖK

A *Twister* című film egyik legnehezebb jelenete, amikor a két főhős kétségbeesetten próbálja a Dorothy nevű berendezést a tornádó útjába helyezni. A trükkmester *John Frazier*nek és csapatának úgy kellett élethűen imitálnia a szelet és a jégverést, hogy ne veszélyeztessék a színészek testi épségét. Teljesen új gépet alkottak a forgatásra, amely elég kicsire törte a jeget. A hitelesség kedvéért még a jég színét is érzékletesebbé tették: tejet tettek hozzá. A jégaprítóba óriási jégtömböket helyeztek, melyek tizenkét méter magasan voltak egy utánfutón, a kívánt szelet pedig egy Boeing 707-es motorja szolgáltatta. Mindezt kiegészítették egy szeméttartállyal, melybe fadarabokat, ágakat, leveleket, szénát és kartoncafatokat tettek. *Helen Hunt* és *Bill Paxton* színészek a forgatás során egy 320 km/órás sebességű, jéggel és törmelékkel dúsított forgószél kellős közepében találták magukat. Társul legfeljebb csak két kameráskocsit kaptak, melyeken egyenként öt kamera rögzítette szenvedésüket...

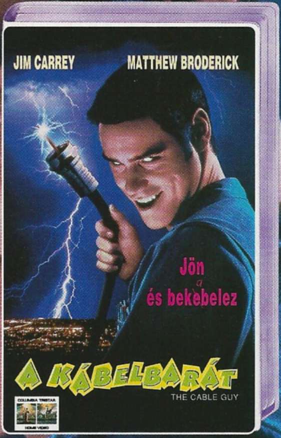
KERESSE A VIDEOTÉKÁKBAN!

BILLY KÉT ÉLTE

(VÍGJÁTÉK)

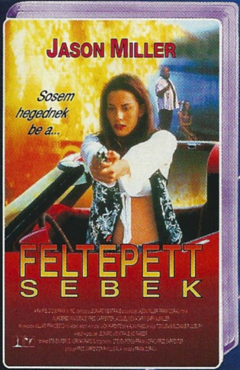
Képzeljük csak el Hamupipőkét negyvenes, pocakosodó férfiként, aki egy nagyváros kis boltjában áldogáll egész nap a pult mögött. Ő Billy. Senkit ne tévesszen meg a látszat: ez a pasas el van varázsolva. Nem ide való. Ugyanis van egy titka: otthon a zuhany alatt pont úgy tud énekelni, mint az egyik leghíresebb fekete jazz-zenész.

A KÁBELBARÁT

(VÍGJÁTÉK)

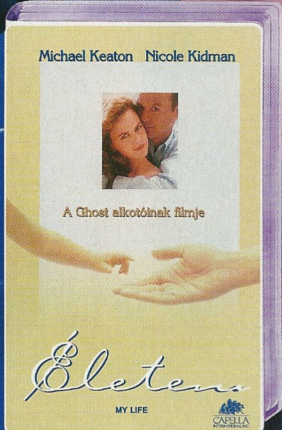
Kellene harminc fizetős mozicsatorna otthonra ingyen és bérmentve? Adj ötven dolcsit a kábeles srácnak, és ő elintézi. Kellene még egy ideig a barátnőd, az állásod és a maradék kis lelki nyugalmad? Akkor ne adj semmit annak a pasasnak, aki nemsokára nálad is kopogtat. Csak hogy tudd: úgy néz ki, mint Ace Ventura, úgy beszél, mint Stan és Pan együttvéve, és úgy vágyik a szeretetre, mint King Kong.

FELTÉPETT SEBEK

(THRILLER)

Scott felnőttkorára sem tud megszabadulni az őt kísértő rettentő gyermekkori emléktől, amikor tanúja volt anyja meggyilkolásának. A kisfiú tanúvallomása alapján tévesen elítélt férfi, az anya egykori szeretője, most kiszabadult a börtönből, és Scott nyomába ered...

ÉLETEM (ROMANTIKUS)

Vannak az életnek gonosz tréfái: Bob (Michael Keaton) éppen akkor tudja meg, hogy felesége (Nicole Kidman) gyereket vár, amikor azzal is szembe kell néznie, hogy rákbetegsége már biztosan gyógyíthatatlan. Ám ő nem adja fel, nem nyugszik bele megváltoztathatatlannak tűnő sorsába. A két nagyszerű színész és a Ghost alkotói felemelő erejű, megrázó történetet készítettek.

COLUMBIA TRISTAR HOME VIDEO

VIDEOPREMIER: ÁPRILIS 10.

INTERCOM

1145 Budapest, Bácskai u. 28-36.
Tel.: 467-1-467 Fax: 252-2736
e-mail:video @ intercom.hu

VALÓSÁGOS DÖBBENETEK

Az akciófilmek készítői olykor heteken, hónapokon át készülnek arra, hogy megörökítsenek egy-egy akciódús jelenetet. A lehető legkörültekintőbben készítik elő a valóságos robbantásokat, autós, repülős ütközéseket, imitálják a szökőárt és a nagy tüzeket, a veszélyes, embert próbáló feladatokra pedig kaszkadőröket szerződtetnek. Nem ritkán pedig leleményesen olyan tükköket alkalmaznak, amelyek a valóság érzetét keltik, valóságos veszélyhelyzet nélkül.

Az akciófilmrendezők olykor bizonyára irigykedve nézik a híradók képsorait vagy amatőrök felvételeit, amelyeken az élet rendezte valóságos tragédiák tárulnak a néző szeme elé. Ma már egyre több az amatőr videófelvétel, a kis kamerák rohamos elterjedésével szinte minden jelentősebb családi eseményen, látványosnak ígérkező sport- és hadibemutatón ott a kezekben a kamera, hogy ellesse és az örökkévalóságnak rögzítse a valóság izgalmas eseményeit. Olykor azonban az ember, élesre töltött kamerával a szeme előtt, olyan pillanatoknak is szemtanúja lesz, amelyekre egyáltalán nem számít, amelyek őt is váratlanul érik, s egyik másodpercről a másikra izgalmas, esetenként drámai események középpontjába kerül. Ha megvan a kellő lélekjelenléte, nem dugja el kameráját, hanem a felvétel gombot folyamatosan bekapcsolva tartja, s a kis nézőkén keresztül látva az eseményeket, azokat próbálja nyomon követni. Napjainkban a kamera olyan szemtanú, amely egyben milliókat is szemtanúvá tehet.

Mi is drámai, végzetes pillanatoknak lehetünk szemtanúi, ha végignézzük a *Végzetes pillanatok* (Caught On Camera) című drámai hatású dokumentumfilmet, mely az Egyesült Államok 1997-es friss kazettasikere, s mely – a kora tavaszi amerikai filmvásár egyik sikeres vásárlása révén – viharos gyorsasággal került a magyar videótékák polcaira. A profi, valamint a feljavított minőségű kiváló amatőr videófelvételek révén bámulatos, olykor tragikus eseményeknek lehetünk részesei.

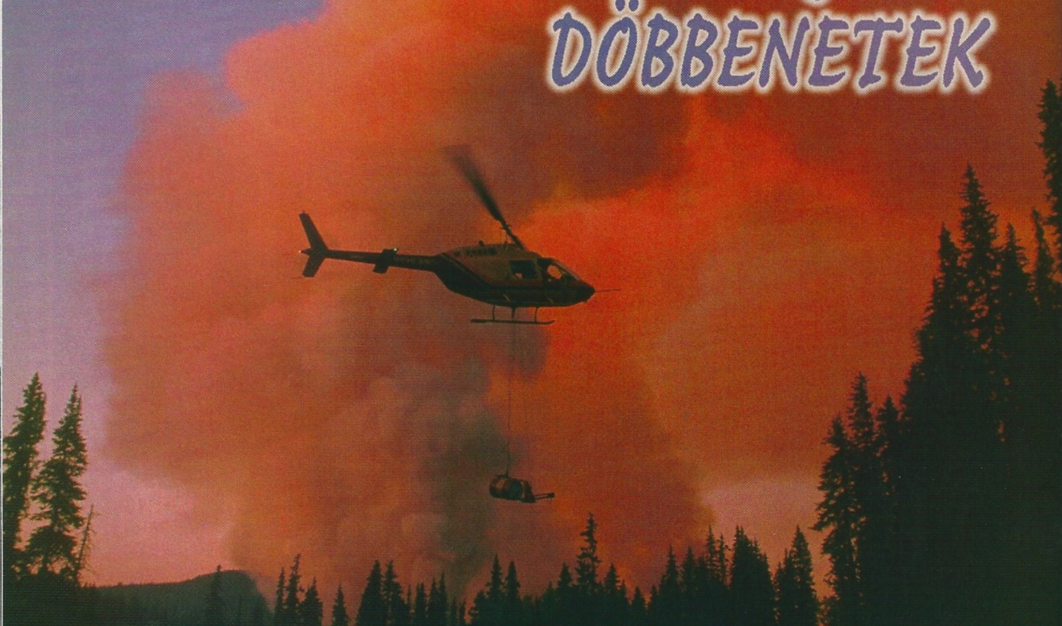
Láthatjuk például, miként zuhan le és robban fel az Albanyban tartott repülőshow vadászgépe, vagy hogyan akad össze két egymás mellett repülő helikopter propellere, s zuhan le mindkét gép szinte pillanatok alatt, s válik sírjává a négyből három pilótának. Megdöbbentő képsorokon követhetjük nyomon, hogy Észak-Karolina egyik vidámparkjában egy tinédzserlány miként zuhan ki az óriáskerékből, s akad fenn fejjel lefelé egy drótkötélen; hogyan másznak hozzá a segítők, és mentik meg életét. Szerencsére életben maradt az a síelő is, aki egy meredek gleccserről legalább egy kilométeren át zuhant tehetetlenül, míg a sík terepre érve végre meg tudott állni. Valódi túszdrámát élhetünk át, ha végignézzük, hogyan ejtik túszul a vásárlókat egy amerikai üzletben, s közülük a bátrabbak miként próbálnak egyesével kimenekülni az ajtón.

Már ahhoz is nagy bátorság kell, hogy valaki kipróbálja a halálugrást. Az ugrást több száz méter magasból egy óriásdaru kosarából, kötéllel a derekán. Életmentő rugalmas kötéllel, amely a földre esés előtt állít parancsol a tehetetlen testnek, hogy ismét felfelé repítse a levegőbe. Az eseményt családi kamera örökíti meg, a családtagok, barátok pedig a földről figyelik a csodálatos pillanatot. Az előkészületek után hősünk kiugrik a darukosárból, közelít a földhöz, ám az utolsó pillanatban a kötél elszakad...

Minden a tervek szerint alakul, a tűzszerészek sikeresen elszállították a bombát a lakott területről. Már csak felrobbantása van hátra. A bombát azonban tartójában még kézzel valakinek meg kell igazítania. A kamera már dolgozik, minden rutinműveletnek ígérkezik...

Földet érne már a kisrepülő, ám beszorult jobb oldali kereke. Csak egy megoldás kínálkozik. Újra meg kell közelítenie a leszállópályát, amelyre ráhajt egy nyitott személygépkocsi. Felveszi a leszálló repülőgép csaknem kétszáz kilométeres sebességét, amelynek olyan alacsonyan kell az autó fölött szállnia, hogy a kocsiból felágaskodó fiatalember elérje a repülő alját és kiüsse a kereket tartójából. A művelet másodszori próbálkozásra sikerül és a gép sikeresen leszáll. Felemelő pillanat. A tragédia ezúttal szerencsére elmaradt. Az emberi lelemény és bátorság próbája, melyet szintén rögzített a videókamera.

Sok-sok tanulsága van e csaknem egy órányi, lélegzetelállító felvételeket tartalmazó kazettának. Az emberi felelősség és felelőtlenség helyett ezúttal elég, ha csak azt emeljük ki: nem árt, ha kameránk magunk mellett mindig készenlétben áll...

Az alkoholizmus már a múlt

LOS ANGELES-I INTERJÚ

NICK NOLTE-val

Odakint ragyog a télen-nyáron egyaránt kellemes közérzetet teremtő kaliforniai nap, mégis felhajtott gallérú ballonkabátban érkezik a találkozóra. Felöltőjét le sem véve ül le az egyik hollywoodi szálloda kávéházi asztalához.

– Fázik? – kérdezem.

– Nem, dehogy. Csak ez a kabát olyan kényelmes, s nemrég vettem tíz dollárért. Szívesen viselem.

Aligha túlzok: *Nick Nolte* – tucatnál több világsikerű film főszereplője – Hollywood egyik oszlopa. Február 8-án volt ötvenhat éves, de fiatalabbnak tűnik. Csupán az arca tükröz fáradtságot.

– Valóban fáradt vagyok – mondja kertelés nélkül. *– Négy filmet forgattam gyors egymásutánban, az egyikkel ráadásul csúszunk...*

Négy film – négy különböző figura. S ha emlékezetbe idézem korábbi szerepeit, majd mindegyikben más volt. Amikor vígjátéki figurát alakít – mint a *Koldusbottal Beverly Hillsben* hajléktalan csavargója – humora ellenállhatatlan, ha pedig drámai alkatot formál meg – mint a Barbra Streisand rendezte *Hullámok hercegé*ben –, a nézőtér érzékeny lelkű filmrajongói torkukat köszörülik.

– Milyen szerepet játszik szívesebben, vígjátékit vagy drámait?

– Mindkettőt egyformán kedvelem. Mindegyik más-más erőpróbát jelent, s én szeretem a kihívásokat. Egy dráma vagy még inkább egy tragédia után a komédiázás felüdít.

– Melyik alakítására gondol vissza legszívesebben?

– Nem teszek különbséget közöttük. Szerencsés vagyok: minden szerepembe beleszerettem. S valamennyibe képes voltam beleélni magam, elképzeltem a figura egész életét, átéltem az örömeit, bánatait. Ha lenne kedvenc szerepem vagy szerepköröm, alighanem mindig azt hoznám, az pedig hiba volna.

– A rendezők segítik, hogy mindig más legyen?

– Az évek során megtanultam önmagamat irányítani. Képes vagyok arra, hogy mind magasabbra emeljem a mércét, mégis szükségem van a rendezők ösztökélésére. Arra kérem őket, hogy ne köntörfalazzanak: mondják meg, ha valami nem tetszik. Nem vagyok sértődékeny. Van viszont egy hibám: hajlamos vagyok arra, hogy elkényelmesedjek, hogy rutinból hozzam a figurát. Csakhogy a rutin a színész halála. Akkor vagyok boldog, ha a rendezőm ostoroz: „Nem Nick, csináld másképp, te ennél többre vagy képes!" Szerintem a jó rendező olyan, mint a jó edző: mindig újabb és újabb rekordra készteti a játékosait. Én pedig szeretem a rekordokat.

– Sporthasonlattal élt, beszéljünk hát a sportról! Annál is inkább, mert Magyarországon egy heves vérű fiatal bokszoló alakítójaként, a *Szegény ember, gazdag ember* című tévésorozattal vált ismertté. Azt rebesgették, hogy mielőtt filmezni kezdett, hivatásos ökölvívó volt. Néhány esztendeje egy másik filmben, a *Blue Chips* kosárlabdaedzőjeként aktív kosarasokkal játszott együtt. Sportol?

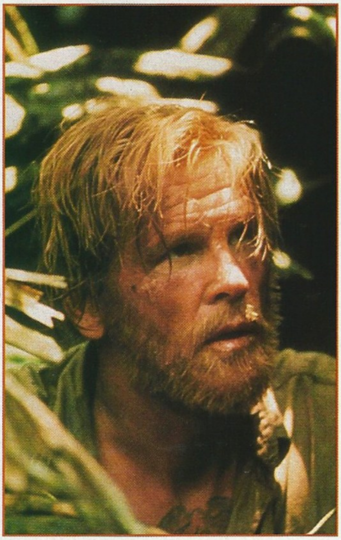
– Nem... Diákkoromban futballozgattam, de a sport nem érdekelt különösebben. Ugyanakkor tudom, hogy Amerikában a sikeres sportembereknek óriási a tekintélyük, sokan hősként tisztelik őket. Hősöket persze filmen is látni, ám a filmben – ha a feszültség kedvéért vannak is váratlan fordulatok, konfliktusok – a happy end többnyire előre sejthető. A sportolóknak viszont mérkőzésről mérkőzésre valódi akadályokat kell legyőzniük, s a játék kezdetén még nem tudni, hogy ki lesz a győztes és ki a vesztes. A vesztes olykor hősies küzdelemben marad alul, de a hős mégsem ő, hanem a győztes. A sportolók arra is képesek, amit mások lehetetlennek tartanak: ők döntik meg a korábbi rekordokat, övék az aranyérem... ám a sikerük mindenkié. Az olimpiai bajnokokat nemzeti hősöknek tartjuk, az ő sikerük gyakran másoknak is erőt ad.

– Könnyű volt a sportolókkal együtt filmezni?

– A sportolók nagyon kellemes partnerek voltak. Önmagukat alakították, a saját környezetükben mozogtak és így otthon érezték magukat a filmgyárban is. Úgy érzem, valamennyien hiteles alakítást nyújtottak.

Mintha épp egy mérkőzés izgalmában ülne, elnyomja a cigarettáját és menten másikra gyújt.

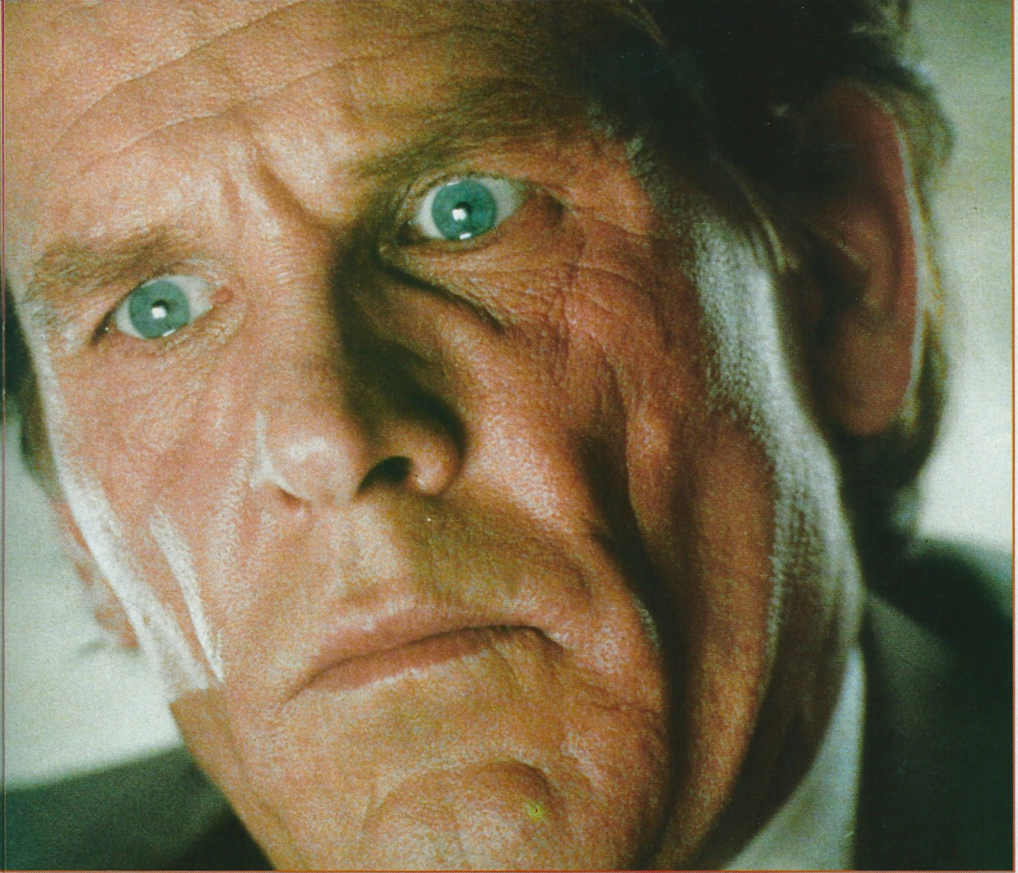
– Sokat szív?

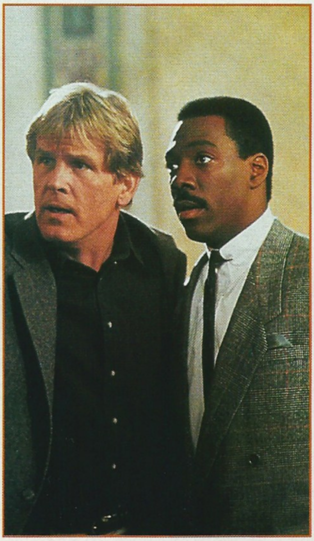

Nick Nolte filmjei a magyarországi videótékákban:

A vád: emberölés (Death Sentence, 1974) r.: E. W. Schwackhamer *(Fénystar – Vertex)*
A mélység (The Deep, 1977) r.: Peter Yates *(Mokép Videókiadó)*
Pokolról pokolra (Who'll Stop The Rain, 1978) r.: Karel Reisz *(InterCom)*
A beat nemzedék (Heart Beat, 1980) r.: John Byrun *(Intervideo)*
48 óra (48 HRS., 1982) r.: Walter Hill *(UIP–Duna Film)*
Tűzvonalban (Under Fire, 1983) r.: Roger Spottiswoode *(ZOOM)*
Tanárok (Teachers, 1984) r.: Arthur Hiller *(Intervideo)*
A végső megoldás (Grace Quigley, 1985) r.: Anthony Harvey *(InterCom)*
Koldusbottal Beverly Hillsben (Down and Out in Beverly Hills, 1986) r.: Paul Mazursky *(Buena Vista)*
Különös kegyetlenséggel (Extreme Prejudice, 1987) r.: Walter Hill *(Videa)*
Életfogytiglan (Weeds, 1987) r.: John Hancock *(VICO)*
Isten veled, király (Farewell To The King, 1989) r.: John Milius *(Fórum Film)*
New York-i történetek – Életleckék epizód (New York Stories – Life Lessons, 1989) r.: Martin Scorsese *(Buena Vista)*
A három szökevény (Three Fugitives, 1989) r.: Franmcis Veber *(Buena Vista)*
Megint 48 óra (Another 48 HRS., 1990) r.: Walter Hill *(UIP–Duna Film)*
Hol az igazság? (Q & A, 1990) r.: Sidney Lumet *(VIP Art)*
Cape Fear – A rettegés foka (Cape Fear, 1991) r.: Martin Scorsese *(UIP–Duna Film)*
Hullámok hercege (The Prince of Tides, 1991) r.: Barbra Streisand
Lorenzo olaja (Lorenzo's Oil, 1992) r.: George Miller *(UIP–Duna Film)*
A játékos (The Player, 1992) r.: Robert Altman *(Guild)*
Gettysburg (1993) r.: Ronald Maxwell *(Mirax)*
Csont nélkül (Blue Chips, 1994) r.: William Friedkin *(UIP–Duna Film)*
A zűr bajjal jár (I Love Trouble, 1994) r.: Charles Shyer *(Buena Vista)*
Bármit megteszek (I'll Do Anything, 1994) r.: James L. Brooks *(Columbia TriStar)*
Jefferson Párizsban (Jefferson In Paris, 1995) r.: James Ivory *(Flamex Video)*
Mullholland (Mullholland Falls, 1996) r.: Lee Tamahori *(jön tavasszal: Flamex Video)*
Mother Night (1997) r.: Keith Gordon *(jön: előbb moziban, majd videón: Flamex)*

– *Sokat.*

– Mennyi az a sok?

– *Nagyon sok. Nem tudom... Naponta legalább egy doboz. Ha forgatok, több is.*

– Szenvedély?

– *Olyasféle.*

– Más szenvedélye is van?

Elneveti magát:

– *Most arra akar kilukadni, hogy az alkoholizmusomról beszéljek?*

Szabadkozom:

– Nem, dehogy! Szavamra, nem is tudtam, hogy szereti az italt...

– *Pedig nem titok, soha nem tagadtam. Tizennyolc esztendős koromtól kezdve, harminc éven át szenvedélyem volt az ital. Olyan családból és környezetből jöttem, ahol mindenki ivott. Így nőttem fel, ezt szoktam meg Omahában. És én nagyszerű részeg voltam, az ital hatása boldoggá tett... Persze, én színészként is mindig boldog voltam, szerencsésen alakult a pályám, már kezdetben remek színpadi szerepeket kaptam. Játszottam* Az ügynök halálában, *az* Édes fiaimban, Arthur Miller *és* Tennessee Williams *majd mindegyik drámájában foglalkoztattak, minden oké volt. Nagyon boldog voltam, amikor először léphettem színpadra, s mentem éreztem, hogy otthon vagyok, az az én világom, oda tartozom. De szorongtam is...*

– Csak nem volt lámpalázas?

– *Egy színházi premier mindig torokszorító, aki vérbeli művész, nem mondhat mást... s néhány korty ital feloldotta a félelmeimet. De tudja, hogy van az ilyen... először csak egy pohárkával iszik az ember, aztán literszámra, s mind több és több alkoholt kíván, hogy átsegítse a nehézségeken... Oké, literszámra nem ittam ugyan, de sokat ittam.*

– Minderről a magyar nézők aligha tudtak. Pályája töretlen, jobbnál jobb szerepeket kapott, ragyogó alakításokat nyújtott. Hogyan? Forgatás közben nem ivott?

– *Dehogynem. Csakhogy forgatás közben sosem voltam annyira részeg, hogy ne tudtam volna dolgozni. Senki nem vethette a szememre, hogy például a* Koldusbottal Beverly Hillsben *csavargójának szerepében jobb lettem volna, ha nincs bennem ital. Azt se mondta senki, hogy a* Szegény ember, gazdag ember *részegjelenetében azért voltam élethű, mert éppen italos voltam. Igen, minden nap ittam, de hétközben kevesebbet, a hét végén többet. Az alkoholizmus nem okozott szakmai gondokat, a magánéletem sínylette meg. Súlyos lelki válságok gyötörtek...*

– Múlt időben fogalmaz. Sikerült leszokni az ivásról?

– *Amikor úgy éreztem, hogy az ital fölém kerekedik és már az egyre több alkohol sem tesz boldoggá, abbahagytam. Az ivás csak addig okozott örömöt, ameddig jólesett. S látja, ha nem szakítok a pohárral, ma már nem élnék.*

– S mi élteti most?

– *Hát a játék...*

Földes Tamás
(Los Angeles)

A kölcsönzők kölcsönzője

video
magazin
abc
abc
CUBA GOODING, JR.

video

DEMI MOORE

DEMI MOORE

Ethan Coen, Frances McDormand, Joel Coen

TYRONE WADE IS
BLAZING FORCE
TYRON WADE
főszereplésével
SKORPIO FORCE
USA akciófilm, 1997
Beleütköznek Greckóba, a természetfölötti gyilkosba, aki egy másik világból való
CYNTHIA ROTHROCK
KARATE TIGRIS 4.
A SZABADSÁG FIAI
A világsiker 1–2–3. része az Ön tékájából sem hiányozhat! Most megvásárolhatja egyben vagy külön-külön NAGY KEDVEZMÉNNYEL!
MONIQUE VAN DE VEN
RUTGER HAUER
FORRÓ VEREJTÉK
Rendezte:
PAUL VERHOEVEN
(Utolsó Akcióhős)
AZ „UTOLSÓ AKCIÓHŐS” rendezőjének produkciója!
FORRÓ VEREJTÉK
Főszerepben:
Monique Van De Ven
Rutger Hauer
Rendezte: PAUL VEROEVEN
VERTEX HOME VIDEO 5310 Kisújszállás, Kása J. u. 18. Tel./Fax: 59/321-077

Tékalista az Interneten is!

INGYEN KAPHATJA TÉKÁJÁBAN A VIDEO MAGAZINT!

Az a videózást szerető vendég, aki havonta legalább 20 alkalommal kölcsönöz videókazettát az alábbi tékák valamelyikében, a következő hónapban ingyen megkapja a videótékástól a Video Magazin legfrissebb számát, a tékások és a Video Magazin kiadójának közös akciója keretében. További kölcsönzők is bekapcsolódhatnak az akcióba! Az akcióban résztvevő tékák neve és címe rákerül az Internetre is! *(http.//www.baranya.com/fenypont)* Ha tetszik az ötlet vagy bővebb információkra kíváncsi, máris hívja a Video Magazin kiadóját a 161-3859-es telefonszámon. Az alábbi tékákban kaphatja ingyen a Video Magazint, ha havonta legalább 20 alkalommal kölcsönöz műsoros videókazettát:

Aladdin Videotéka	Rákóczifalva, Rákóczi út 51.
Ani Videotéka	Jászladány, Kossuth út 127.
Ász Videotéka	Szendrő, Váralja út 10.
Bóbita Videotékák	Hajdúböszörmény, Harmat u. 7.
	Hajdúböszörmény, Tessedik út 3.
Bakony Videotéka	Kisbér, Séchenyi út 21.
Bonus Videotéka	Őcsény, Kazinczy u. 1.
BMK Videotéka	Budapest, Etele út 55.
Bucsku László	Nyíradony, Árpád tér 2.
Centrum Videotéka	Siófok, Fő u. 45.
City Videotéka	Székesfehérvár, Gyümölcs u. 18.
Czégény Sándor	Törökszentmiklós, Bajcsy-Zs. u. 58.
Csipke Videotéka	Zalaegerszeg, Tüttössy út 8.
Demeter Balázs	Sárbogárd, Köztársaság út 69.
Dino Videotéka	Kaposvár-Toponár, Kócsag u. 65.
Disney Videotéka	Csépa, Május 1. út 3.
Excalibur Videotéka	Dunaújváros, Római krt. 27.
Filmsziget	Szentlőrinc, Deák F. u. 17.
Fox Videotéka	Rakamaz, Szent István út 122.
Griff Videotéka	Páty, Rákóczi út 11.
„HA-HO" Videotéka	Miskolc, Vasvári Pál út 6.
Happy End Videotéka	Tarján, Petőfi út 8.
Holtpont Videókölcsönző	Szeged, Szerb u. 72.
Jolly Joker Videotéka	Kiskunhalas, Fazekas Gábor u. 51.
Judy Videotéka	Gyula, Törökzugi sor 11.
Juno Videotéka	Veszprém, Cholnoky u. 23.
Kék Videotéka	Szentendre, HEMO, Dózsa Gy. u. 8.
Keletfilm Videotéka	Püspökladány, Bocskai út
	Budapest XIX., Temesvár u. 63.
	Hajdúsámson, Damjanich u. 6.
	Hajdúház, Széchenyi utca
	Nyírbátor
Keri Videoshop	Kalocsa, Obermayer tér 7.
Kikli Videotéka	Budapest, Hernád u. 31.
Körös Mozi Videotéka	Kunszentmárton, Köztársaság tér 9.
Kukkancs Videotéka	Adony, Rákóczi út 10.
Malibu Videotéka	Budapest, Marabu u. 1.
Maszóka Videotéka	Hódmeővásárhely, Bocskai út 1.
Marshall Videotékák	Dunaharaszti, Kiss Ernő u. 5.
	Dunaharaszti, Fő út 78.
Menő Manó Videotéka	Sarkad, Kossuth u. 1.
Misztikum Vidotéka	Székesfehérvár, öreghegyi postával szemben
Monte Videotéka	Budapest, Berda József u. 44.
Neo Modell Bt.	Budapest, Kétújfalu u. 131.
Németh RTV Szerviz és Videotéka	Letenye, Séta tér 7.
Orsi Videotéka	Seregélyes, Fő út 92.
Paksi Istvánné	Bogyiszló, Bajcsy-Zs. u. 2/a
Penge Videotéka	Százhalombatt, Piac tér 1. Szolgáltatóház
Pince Videotéka	Budapest, Zengő u. 1/b
Play Videotéka	Hajdúböszörmény, Bem J. u. 44.
Premier Videotékák	Győr, Földes Gábor út 16.
	Győr, Lepke út 30.
	Győr, József Attila út 165.
Premier Center	Sopron, Torma u. 8.
Premier Videotéka	Túrkeve, Kossuth L. u. 26.
Privát Videotéka	Kiskunhalas, Kanizsa tér
Rasek Sándor	Tét, Dr. Kapuy Miksa u. 4.
Rocky Videotéka	Pacsa, Kisfaludy út 1.
Sanyó Videotéka	Tiszavasvári, Attila tér 2/A
Stop Videotékák	Leányfalu, Móricz Zs. u. 126.
	Vác, Dr. Csányi László krt. 29.
Story Videotéka	Mezőhegyes, II. József krt. 30.
Tisza Videotékák	Hatvan, Rákóczi út 9.
	Hatvan, Horváth Mihály út 20.
Tisza Videotéka	Újfehértó, Debreceni út 4.
Tiszafilm Videotéka	Kaposfüred, Pavilon sor 2.
Tiszafilm Videotéka	Nagybajom, Fő u. 42.
Tiszafilm Videotéka	Sóstóhegy, Csaba u. 9.
Thomas Videotéka	Győr, Jereváni út 32.
Tomi Videotéka	Agárd, Török Bálint u. 23.
Top Videoshop	Szarvas, Szabadság út 28/2
	Békésszentandrás, Hunyadi u. 7.
Top Ten Videotékák	Budapest, Villányi út 62.
	Budaörs-Kamaraerdő, Kismartoni út 45.
Top–X Videotéka	Sopron, Teleki Pál utcai pavilonsor
Tök Jó Videotéka	Budapest, XX., Jókai Mór u. 93.
	Budapest, XX., Mártonfy u. 4/b
Videofon Videotéka	Kiskőrös, Bajcsy-Zs. u. 62.
Videohajó	Pécs, Zsolnay Vilmos u. 47/c
Videoház	Budapest, XI., Bocskai út 23.
Videobarlang	Kiszombor, Ubébai út 7.
Videocentrum	Cegléd, Rákóczi út 34–36.
Videoland	Érd, Emma u. 5/a
Virág Gábor	Győr, Rónay u. 6.
Viktor Imre	Székesfehérvár, Királysor 41.
Videotéka	Abony, Szolnoki u. 129.
Videotéka	Aszód, Falujárók útja 5/1
Videotéka	Encs, Petőfi út 48/A
Videotéka	Maglód, Széchenyi út 7.
Videotéka	Budapest XII., Hegyvidék Üzletközpont
Videotéka	Budapest, XII., Márvány u. 48.
Videotéka	Tét, Széchenyi út 21.
Videotéka	Kisújszállás
VOX-COLOR Videotéka	Budapest, XVIII., Kiss Ernő u. 44.
Wekerlei Videotéka	Budapest, XIX., Guttenberg krt. 5.
Zóna Videotéka	Enying, Szabadság tér 12.
ZEFI Videotéka	Mátészalka, Szalkai út 14.

1997 ÁPRILIS

TOP 40

MEGVÁSÁROLHATÓ VIDEÓKAZETTÁK

ROCKY — PREMIER VIDEOHÁZ

1	Toy Story – Játékháború
2	Timon és Pumba a Föld körül
3	Bérgyilkosok
4	A világ hét csodája I-IV.
5	Aranyszem
6	Cindy Crawford – Fitness csak neked
7	Aladdin és a tolvajok fejedelme
8	Az ismeretlen Galapagos
9	Dredd bíró
10	A szakasz
11	Cindy Crawford – Szépség és egészség
12	Bíró Ica: Testszépítés
13	Vuk
14	Az UFÓ-k mégis léteznek I-II.
15	Úszó erőd
16	Vacak, a hetedik testvér
17	Szaffi
18	Rettenthetetlen
19	Fogyókúra 10 hét alatt
20	Sivatagi show
21	Az esőerdő szellemei
22	A delfinek élete és titkai
23	Járvány
24	A cápák árnyas birodalma
25	Jázmin hercegnő
26	Balu kapitány kalandjai - Balu pilóta
27	A Holló
28	Mr. Bean borzasztó bonyodalmai
29	Stargate – Csillagkapu
30	Hofi
31	Afrika vadvilága
32	Az oroszlánkirály
33	Ponyvaregény
34	Piroska és a farkas
35	Ciprus
36	Erdő kapitánya
37	Charlie
38	Tapsi hapsi
39	Dirty dancing
40	Vili, a veréb

A Toplista a Premier Videoház eladási statisztikája alapján készült.

ROCKY — PREMIER VIDEOHÁZ

ROCKY

Műsoros Videókazetta Nagy- és Kiskereskedés

A ROCKY az ország legnagyobb lakossági műsoros videókazetta nagykereskedése

320 m²-en 40 kiadó 15 000 videokazettájának **óriási választékával állunk a kereskedők és a lakosság rendelkezésére.**

KEDVEZŐ ÁRAK, ÖNKISZOLGÁLÓ RENDSZERŰ, GYORS KISZOLGÁLÁS!

Saját őrzött parkolóval biztosítjuk a kényelmes árupakolást!
Nagy mennyiségű megrendelés esetén **ingyenes házhoz szállítást** biztosítunk

JÖJJÖN, GYŐZŐDJÖN MEG RÓLA !

Nyitva tartás: H–P: 9.00–17.00 óráig

Bemutatótermünk és nagykereskedésünk:
1132 Budapest, XIII. Visegrádi u. 31.
Tel./Fax.: 06 (1) 270-2936
06 (30) 432-226

Nagykereskedés:
4400 Nyíregyháza, Bujtos u. 19.
Tel./Fax: 06 (42) 410-033

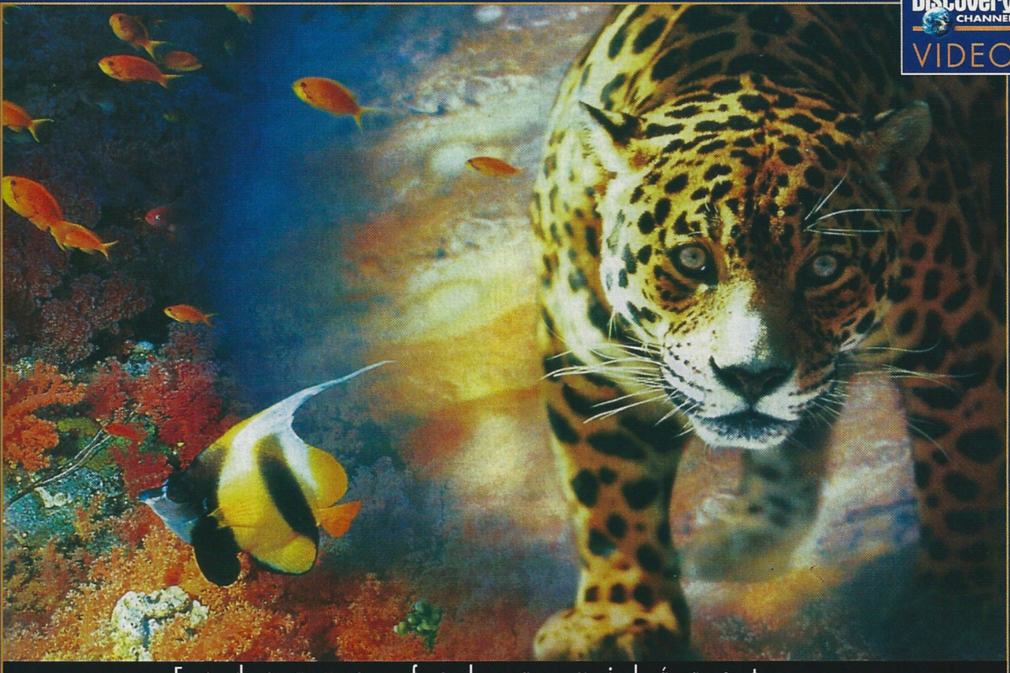
DISCOVERY CHANNEL A CSÚCSON!

A felfedezések és az ismeretterjesztés televíziós csatornája a legfrissebb, 1997-es elemzés szerint Amerikában a népszerűségi TOP lista első helyén található. A Discovery Channel (Felfedező csatorna) tulajdonában lévő Learning Channel (Oktató csatona) pedig a ranglista előkelő harmadik helyét birtokolja.

A Discovery Channel jelenleg 70,8 millió, az Oktató csatorna pedig 56 millió előfizetővel rendelkezik az Egyesült Államokban. Ezenkívül az Oktató csatornának 5,2 millió előfizetője van Kanadában. Ezzel a két csatorna összesen 132 milliós előfizetői tábort tudhat magáénak.

E fantasztikus siker titka a nézők természetes kíváncsiságában rejlik. A Felfedező csatorna műsora elsősorban különleges ismeretterjesztő filmekből áll, az Oktató csatorna, nevéhez méltóan, iskolai filmeket mutat be, szórakoztató formában.

Discovery CHANNEL VIDEO

Örömmel jelentjük be a felfedező filmek rajongóinak, hogy ez a hatalmas multimédiacég immár Magyarországon is megjelenteti szenzációs videókazettáit, amelyeket bátran nevezhetünk a XXI. század könyveinek.

A filmekhez jó szórakozást kíván a Discovery Channel Video nevében a kazetták hazai kiadója:

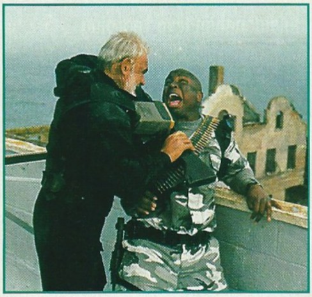
Premier – Video Rent Kft.

ALCATRAZ

Alcatraz neve fogalom. A maga korában a világ legjobban őrzött börtöne volt, ahol a lehető legrosszabb körülmények között tartották fogva az elítélteket. A hihetetlen nehézségek ellenére többen is megpróbálkoztak a szökéssel. Nem egy ilyen kísérletből valóságos legenda kerekedett. Hollywood pedig szereti a legendákat. Alcatraz kedvelt terepe lett a filmeseknek. A börtönsziget sajátos helyzete, a megszokottól eltérő bánásmód, a véres szökési kísérletek mind-mind hozzájárultak ahhoz, hogy az Alcatraz-filmek a börtön-filmek külön alműfajává nőjék ki magukat. Ha ehhez hozzávesszük még mindazon filmeket, amelyek ugyanezen a különleges szigeten, a börtön bezárása utáni időben játszódnak, akkor igazán elmondható: Alcatraz változatlan népszerűségnek örvend.

A SZIKLA

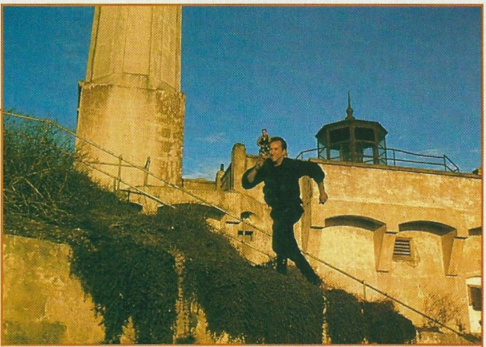
E népszerűséget használja ki Francis X. Hummel tábornok, aki évek óta reménytelenül ostromolja a kormányt, hogy a titkos akciókban elesett katonák családja ugyanolyan juttatást kapjon, mint a háborús hősöké. Egy napon ugyanis betelik a pohár, és hogy kérésének nyomatékot adjon, embereivel túszul ejt egy csoport turistát. A megszállt börtönerődből azzal fenyegetőzik, hogy amennyiben nem teljesítik a követelését, a birtokában lévő halálos ideggázzal teli rakétákat kilövi San Franciscóra. A város csak akkor menekülhet meg a pusztulástól, ha az FBI tapasztalt vegyi- és biológiai-

fegyverszakértője hatástalanítja a bombákat. Ehhez azonban szüksége van egy másik férfi segítségére is, az egyetlen emberére, akinek valaha is sikerült megszöknie Alcatrazból. Hiszen senki sem ismeri nála jobban a terepet, az egykori börtön gyenge pontjait.

„Először azt terveztük, hogy felépítjük Alcatraz mását a stúdióban, de amikor a szigeten jártam helyszíni szemlén, tudtam, hogy ott kell forgatnunk" – mondja *Michael Bay, A szikla* (The Rock, 1996) című film rendezője. *„Alcatraz misztikus, hátborzongató hely. Ideális helyszín egy akciófilmhez."*

A forgatás hihetetlen nehézségek közepette zajlott. A szigetet ugyanis nem lehet autóval körbejárni, az épületekben nem volt lift, így minden egyes dobozt, csomagot kézzel kel-

A börtönsziget

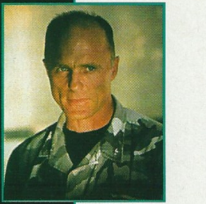
A San Franciscó-i öbölben, a várossal szemben fekvő Alcatraz szigete ma nemzeti park, a Golden Gate Nemzeti Park része, Kalifornia állam egyik leghíresebb műemlékegyüttese. Alcatraz számos madárfaj költőterülete – köztük a pelikáné, melyről a nevét kapta – és mint ilyen, fontos szerepet játszik a kaliforniai partvidék ökológiai egyensúlyának fenntartásában. A hetvenes évek végétől idegenforgalmi központ, San Francisco legkeresettebb látványossága. Csaknem másfélmillió turista keresi fel évente.

Alcatraz 1775-ben a spanyoloktól kapta nevét. Először katonai erőd volt, a polgárháború idején az öböl védelmét látta el, és itt tartották fogva az elfogott konföderációs kémeket. Később katonai börtönként működött, indiánokat, fogságba esett külföldi katonákat, kémeket és katonaszökevényeket zártak ide. A húszas években az épületek romba dőltek, a szigetet kiürítették. Az alkoholtilalom és a gazdasági válság következményeként jelentkező bűnözési hullám megdöbbentette Amerikát. A gengsztervilágot azonban – többek között Hollywood hathatós közreműködésének köszönhetően – valamiféle sajátos romantika övezte, a közhiedelem amolyan újkori Robin Hoodként tartotta számon az alvilág kulcsfiguráit. Csodálták őket bátorságukért, merészségükért. *J. Edgar Hoover* egyszer és mindenkorra le akart számolni ezzel a képpel. Ennek jegyében megszigorította a börtönök életét, és 1933-ban hozzákezdett Alcatraz újjáépítéséhez, ahol az elképzelés szerint Amerikai legveszélyesebb bűnözőit, „a köz ellenségeit" helyezik el. A szövetségi börtön egy évvel később nyitotta meg kapuját. Az első csoport – ötvenhárom – elítéltet augusztus 14-én, az atlantai börtönből szállították át a börtönszigetre. Az utasok között volt *Al Capone* is, a rettegett chicagói gengszterfőnök, aki a 85-ös számot kapta.

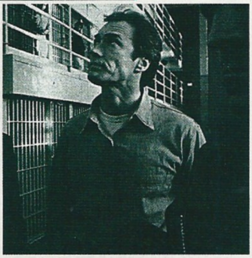
Alcatraz teljesen más volt, mint a többi börtön. *James Johnston* igazgatónak köszönhetően, aki 1934-től 1948-ig vezette az intézményt, vasfegyelem uralkodott, senkivel sem kivételeztek. A rabok naponta tizennégy órát töltöttek a 184 cm széles és 276 cm hosszú cellákban. Tilos volt egymással beszélgetni az étkezdében, a munkahelyen, de még a közös cellában is. Nem olvashattak újságot, nem lehetett rádiót hallgatni, havonta csak egyszer fogadhattak látogatót. Minden három rabra egy őr jutott. A őrök – akik családostól éltek a szigeten – maguk választhatták meg a büntetés formáját. A rendbontót könnygázzal fékezték meg, jeges vízzel locsolták vagy sötétzárkába tették, súlyosabb esetben megvonták tőle a büntetés harmadolásának lehetőségét. A rabokat a mosodában, cipész- és asztalosműhelyben, valamint a kefeüzemben dolgoztatták. A leghosszabb ideig itt raboskodó fegyencek egyike a bankrabló Alvin Karpis volt, aki több mint negyedszázadot töltött a sziklára épült börtönben. A kemény szabályzat megtette a hatását. A fogoly vagy megtört, vagy megőrült, napirenden volt az öncsonkítás és az öngyilkosság.

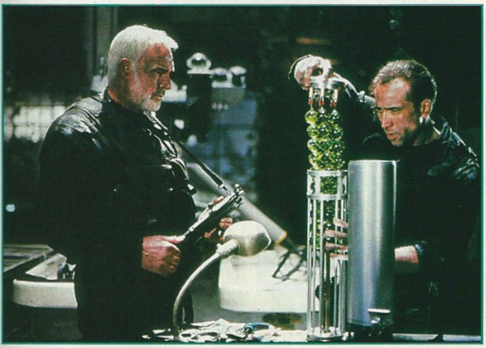

„Szolgáljon ez a hely elrettentő például a bűnözők számára, hogy sose felejtsék el: ha nem hagynak fel életmódjukkal, a végállomás a börtön."
(Homer S. Cummings, államügyész)

lett cipelni az egész szigetet behálózó alagútrendszeren keresztül, a szűk folyosókon és meredek lépcsőkön át a forgatási helyszínre. Semmi sem működött, nem volt élelem, víz, fűtés. Ráadásul az időjárás is állandóan változott. Külön feltétel volt, hogy a filmesek nem zavarhatják a turistákat, akik viszont szívesen elbámészkodtak a jupiterlámpák és a nagy sztárok *(Sean Connery, Nicolas Cage és Ed Harris)* látán. A filmesek a sziget egészén forgattak, külső és belső helyszínen egyaránt. Még a veszélyes hulladékkal teli lezárt területekre is bemehettek, ezek kitakarításával lehetővé vált, hogy a forgatás befejezése után a turisták már ide is benézhessenek. Michael Bay és csapata jó munkát végzett. *A szikla* az utóbbi évek egyik leglátványosabb akciófilmje lett, amely a hősiességről és a becsületről, a tisztességről és a bátorságról szól.

CLINT EASTWOOD NYOMOZ ÉS SZÖKIK

Aligha kell bemutatni bárkinek is Piszkos Harryt, alias *Clint Eastwood*ot. A rámenős, szűkszavú friscói zsaru sajátos módszereiről híres, vagyis inkább hírhedt. Nem ismer sem Istent, sem törvényt, csak a Magnum erejében hisz. Előbb lő, és csak utána kérdez, már ha van kitől kérdezni utána egyáltalán. A gonosztevőktől csupán a jelvénye és az űrmérete különbözteti meg. Eddig még mindig övé volt a nagyobb. Tagadhatatlan, Harry Calahan felügyelő sajátos színt vitt a hetvenes évek krimijeibe. Elsőként mondta ki, hogy az (aszfalt)dzsungelben folyó harcot a dzsungel törvénye szerint kell megvívni. Példája ragadós lett, számos követője akadt. Az öt *Piszkos Harry*-film egyike *Az igazságosztó* (The Enforcer, 1977). Ebben Harry a kolléganőjével együtt a fegyvergyárból ellopott rakéták és az elrabolt San Franciscó-i polgármester után nyomoz. A terroristák Alcatraz szigetére veszik be magukat. Miközben társa az összecsapás áldozata lesz, Harry az egykori börtönépületben való bújócska után egyenként számol le a bűnözőkkel, és kiszabadítja a túszt. A csoport vezérét, aki az egyik őrtornyon keres menedéket, bazookával intézi el. A helyszín igencsak kedvelt a bűnözők (és ennek megfelelően a zsaruk) körében, hiszen például a népszerű golyófejű hadnagy is itt kapta el emberét a *Kojak* című krimisorozat az egyik epizódjában.

A leghíresebb filmet, amelyet Alcatrazon forgattak, *Don Siegel* jegyzi. Ha létezik bombabiztos sikerfilm, akkor a *Szökés Alcatrazból* (Escape from Alcatraz, 1979) minden bizonnyal az. Garancia erre a rendező, valamint a főszereplő *Clint Eastwood* neve. A történet az egyetlen „sikeres" kitörést, Frank Morris és az Anglin-testvérek szökését meséli el. Bár a film magába foglalja a börtönfilmek szinte valamennyi ismert sémáját és felvonultatja a filmvilág alighanem legérzelgősebb rabjait – nem véletlenül írta róluk a Time kritikusa: *„A szeretetreméltó fickók mellett egy átlagos cserkészcsapat részeg csavargók gyülekezetének tűnik"* –, mégis a remek alakítások sora, a kifinomult fényképezés, a rendezés hűvös eleganciája magasan kiemeli a filmet az átlagból. A feszültség oly természetesen alakul ki, hogy nincs szükség giccses zenére, sem mesterséges fenyegetésekre.

A LEGVÉRESEBB SZÖKÉSI KÍSÉRLET

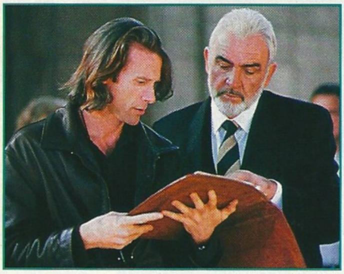
A legvéresebb szökési akció 1946. május 2-án kezdődött, és negyvenegy órán keresztül tartott. Egész Amerika lélegzet-

visszafojtva figyelte az eseményeket. Három kemény bűnöző, *Bernard Paulé Coy*, aki fél életét már rács mögött töltötte, *Joseph Paul Cretzer*, a hidegvérű gyilkos és az emberrabló *Marvin Franklin Hubbard* megtámadta az egyik őrt, majd több más társát is kiszabadította. Sikerült fegyvert szerezniük, túszokat ejtettek. A börtönigazgató segítséget kért a rendőrségtől és a hadseregtől. Tengerészgyalogosok érkeztek a szigetre, és bekerítették a bűnözőket, akik között ráadásul véres ellentét robbant ki. A második napon a katonák támadást indítottak, tűz alá vették a lázadókat, majd bombákat, köztük füstbombát hajítottak a termekbe. Így sikerült legyőzni őket. Az összecsapásban életét vesztette a három főkolompos és két fegyőr, tizenöten, köztük Edward Miller igazgatóhelyettes súlyos sérüléseket szenvedtek. A lázadók közül két hangadót később kivégeztek. A lázadásról Paul Wendkos készített filmet *Az Alcatraz foglyai* (Six Against the Rock, 1987) címmel, *David Carradine*-nal a főszerepben. Filmje szinte dokumentumszerű hitelességgel, percről percre követi nyomon az eseményeket.

Ugyanezt a szökési kísérletet dolgozta fel *Paul Krasny* kétrészes tévéfilmje is, az *Alcatraz – megdöbbentő, de igaz történet* (Alcatraz: The Whole Shocking Story, 1980), de egy másik rab, *Clarence Carnes (Michael Beck)* szemszögéből nézve. A többszörös gyilkos Carnest a lázadást kirobbantó Coy és társai szabadították ki cellájából. Az akcióban betöltött tevékeny szerepe miatt a tizenkilenc éves Carnest később másodszor is életfogytig tartó börtönbüntetésre ítélték. Huszonhét évet ült a rács mögött.

A MADÁREMBER

A börtönsziget talán legérdekesebb figurája *Az alcatrazi madárember* (Birdman of Alcatraz, 1962) volt. *Robert Stroud*-nak hívták, és nevét onnan kapta, hogy valóságos madárszakértővé képezte magát, és a leavenworth-i börtönben könyvet írt a madárbetegségekről. A férfit háromszor ítélték el gyilkosságért. Összesen ötvenhat évet töltött a rácsok mögött, az idő nagy részét magánzárkában. Az Alcatraz igazgatója, James Johnston azonban nem engedélyezte, hogy folytassa a kutatásait és madarakat tartson a cellájában. *John Frankenheimer* filmjében *Burt Lancaster* keltette életre a madárbarát bűnözőt. Alakításáért Oscar-díjra jelölték.

Az első Alcatraz-filmet egyébként 1937-ben forgatta *William McGann*. Az *Alcatraz sziget* (Alcatraz Island) a börtön létrejöttét, történetét mondja el, a megszokott börtönjelenetekkel fűszerezve. Egy évvel később készült az *Alcatraz királya* (King of Alcatraz), ez másodvonalbeli gengszterfilm, amelyben a szökevény egy kis utasszállító hajót kerít hatalmába, azzal próbál elmenekülni a szigetről. *Az Alcatraz expresszben* (Alcatraz Express, 1960) viszont a vasútnak jut a főszerep. A film *Al Capone* históriáját eleveníti fel, hogyan próbálták meg – egyébként sikertelenül – kiszabadítani a rettegett gengsztervezért, amikor vonaton szállították a börtön felé.

❖

Nincs ember, ki ne ismerné Alcatraz nevét. A néző még harmincöt évvel bezárása után is borzongással teli kíváncsisággal nézi a róla szóló, ott játszódó filmeket. A név összeforrt a kegyetlenséggel, a brutalitással, a véres szökési kísérletekkel. Sok ellenzője, de legalább ugyanannyi támogatója is van, ez utóbbiak csak az ilyen kemény börtönökben látják az egyre növekvő bűnözési hullám megfékezésének egyik lehetőségét. Alcatrazból azonban aligha lesz még egyszer börtön. Legfeljebb akkor, ha megint filmesek érkeznek forgatni a szigetre.

Szilágyi G. Gábor

29 év, 14 szökés

Alcatrazról a szökés gyakorlatilag lehetetlen volt, hiszen a szigeten csak ideig-óráig lehetett elbújni, az öbölben pedig hemzsegnek a cápák. Ennek ellenére néhányan megpróbálkoztak a szökéssel. Az elsők között volt *Joe Bowers*, aki 1936. április 27-én fölmászott a drótkerítésre. Az egyik őr azonban lelőtte, a holttest belezuhant a tengerbe. A huszonkilenc esztendő alatt tizennégy szökési kísérlet történt, amelyekben összesen harmincnégy ember vett részt. A szökevényeket elfogták vagy szökés közben lelőtték, három ember *(Frank Morris* és az *Anglin-testvérek)* kivételével, ők valószínűleg a tengerbe vesztek. Többek között éppen egy elkeseredett szökési kísérlet hatására, valamint a magas fenntartási, illetve felújítási költségre hivatkozással záratta be *Robert Kennedy* a börtönszigetet 1963-ban. Az utolsó huszonhét fegyenc május 15-én hagyta el Alcatrazt. 1969-ben viszont tüntető indiánok foglalták el a szigetet, hogy felhívják a világ figyelmét az őket ért igazságtalanságokra. Csak tizennyolc hónappal később sikerült eltávolítani őket. A kormány a közvélemény támogatásával védett területté nyilvánította és újjáépítette a szigetet, amely a turisták kedvelt célpontjává vált.

Videófilmek utazóknak

V.I.P. ART Kft. • 1537 Budapest, Pf.: 453/446 • Tel./Fax: 120-0050

Hamarosan megjelenik:

MÁLTA, FLORIDA

Előkészületben:

ANGLIA, LONDON, PROVENCE – COTE´D AZUR, PÁRIZS, LOIRE MENTI KASTÉLYOK, RÓMA, VELENCE, NEW YORK

Megrendelés:

Megrendelem Önöktől az alábbi videokazettákat 1490,– Ft/db áron (ÁFÁVAL) + postaköltség, utánvéttel.

____

NÉV: ____________________ CÍM: ____________________

COMET
Professzionális VHS
videókazetták profi
felhasználók részére
5-től 210-percig, 5 percenként
tetszés szerinti hosszban
Standardtól a csúcsminőségig
1000 db-ig 24 órán belül
NTSC szabvány szerint is
– műsoros kazettához
– oktatókazettához
– reklámkazettához
– VHS-kamerákhoz
Megrendelés:
Tel.: 06-26-326-226
Fax: 06-26-325-102
Minőségi fokozatok:
BASF Super High Grade Back Coated
BASF High Grade Back Coated
BASF High Grade
BASF Super Grade
Added Value by BASF
BASF
COMET COMET COMET

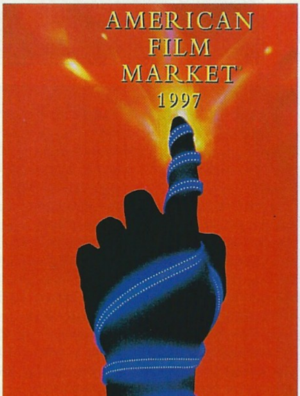

SANTA MONICA-I ÓRIÁSKERÉK

Hosszan nyúlik be a Csendes-óceánba Santa Monica mólója, amely egyben a kisváros kikötőjeként is szolgál. Kis éttermek és egy mini vidámpark teszi hangulatosabbá e mesterséges földsávot, de a hangulatról inkább maga a látvány gondoskodik. A szikrázó napsütésben, enyhe szélben mesebeli kép tárul elénk: a hullámaival egyenletes ritmussal robajló hatalmas kék óceán végtelennek látszó, hosszan elhúzódó homokos partjával, üdezöld pálmafákkal, a távolban magasodó hegyekkel. A közelben pedig, a strandröplabdázók háta mögött, a legváltozatosabb épületekkel, többnyire szállodákkal. Ha a móló felől nézzük, éppen az óriáskerék alatt húzódik az óceánparti település egyik legelegánsabb szállodája, a Loews Santa Monica Beach Hotel. Hosszú évek óta február végén és március első hetében még a leggazdagabb vendégeknek sincs itt kiadó szoba, hisz itt rendezik a világ legnagyobbnak tekintett filmvásárát, az American Film Marketet (AFM). Évről évre filmek ezreinek jogai cserélnek itt gazdát, s részben az is itt dől el, milyen alkotásokat láthatunk idehaza a mozikban, videókazettákon és a televíziós csatornákon.

Független amerikai és nemzetközi filmforgalmazókkal, -kereskedőkkel népesül be ilyenkor tavasz elején a nyolcszintes tengerparti szálloda. Nincsenek ám könnyű helyzetben a világ filmpiacán sem a vásárlók, sem az itt eladni vágyók. Meg kell küzdeniük ugyanis a nagy hollywoodi stúdiók, az úgynevezett major cégek árnyékával. Pontosabban az ő árnyékukból kell kibújni a fényre. És ez bizony roppant nehéz. Tőke, tehetség és szerencse szükségeltetik mindehhez. No és összefogás. Ez az összefogás született meg a nyolcvanas évtized legeslegelején, amikor a nagy hollywoodi stúdiógépezetektől független kis filmgyártók és -forgalmazók úgy döntöttek, együtt kellene valamit tenniük fennmaradásuk érdekében. Közülük néhányan megalapították az American Film Marketing Association (AMFA) szövetségüket, majd 1981-ben megszervezték első filmvásárukat Westwoodban (nagy Los Angeles része). A mozifilmeket kínáló kiállítók száma alig haladta meg a három tucatot, s a néhány száz vásárló már sikernek számított.

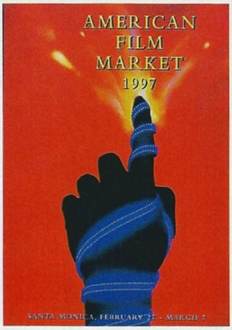
A független amerikai filmesek azóta igencsak megerősödtek. Szövetségük ma már 129 tagot számlál, filmvásáruknak, az AFM-nek már hosszú évek óta a patinás Loews Hotel ad otthont. S idén is, a bő egy hét alatt, hatvan nemzet fiai gyűltek egybe, hogy csemegézhessenek a hatalmas filmkínálatban és lehetőségeikhez mérten mozi-, videó- és tévéjogokat vásároljanak országuk számára. Tavaly a vásáron kötött üzletek nyomán 382 millió dollár cserélt gazdát, s köszönhetően az év másik két jelentős filmvásárának, a májusi cannesinak és az őszi milánóinak, valamint az évközi további sikeres üzleteknek, 1996-ban eladásaik után 1 milliárd 655 millió dollár bevételt könyvelhettek el a független amerikai filmvállalkozások. Nemcsak anyagilag, szakmai értelemben is kiemelkedő évet zártak tavaly, hiszen az idei Oscar-jelölések több mint felét független produkciók és alkotóik kapták. A *The English Patient*, a *Fargo*, a *Shine*, a *Titkok és hazugságok*, a *Ghosts Of Mississippi*, a *Sling Blade*, az *Evita*, a *Trainspotting* mind-mind független munkák, csakúgy mint például a *Striptease*, a *Hetedik*, a *Majd' megdöglik érte* vagy a tavalyi legsikeresebb független produkció, a *Michael*, John *Travoltá*val és *Andie MacDowell*lel.

Tíz magyar mozi-, illetve videóforgalmazó cég képviselői

(részben tulajdonosai) látogattak ki idén az AFM-re. Lássuk, könnyű helyzetben vannak-e egy ilyen filmvásáron. Látszólag igen, hiszen hatalmas a választék: csak a rendezvényre 227 vadonatúj film premierjét időzítették, a vetítéseken bármelyiket meg lehet nézni kora reggeltől késő éjszakáig. Emellett pedig ott van a kiállító cégek archívuma. Az irodává átalakult apartmanokban a többé-kevésbé pontos kimutatásokból pillanatok alatt kiderül, mely filmek jogai szabadok még Magyarországra, de a rutinos honi filmvásárló már amúgy is betéve ismeri a hazai filmes-videós kínálatot. Több ezer, de még több száz filmet sem lehet ilyen rövid idő alatt megnézni, ám a vásár idejére napi különkiadásokkal is jelentkező neves szaklapok *(Variety, Screen, Moving Pictures, The Hollywood Reporter)* oldalain alapos információk olvashatók az újdonságokról. Sztárokból sincs hiány: *James Woods, Michael Madsen, Julianne Moore, Nick Nolte, Andy Garcia* ugyanúgy szívesen vállal főszerepet független produkciókban, mint *Dennis Hopper, Kevin Bacon* vagy *Diane Keaton*. Mivel azonban a nagyobb költségvetésű filmek drágábbak – márpedig egy sztárt illik megfizetni –, igencsak megfontolandó, hogy a magyar piacra egy filmért mennyi pénzt érdemes szánni. És ekkor válik nehézzé a magyar filmkereskedő helyzete. Döntenie kell, vajon a filmjogokért a pálmafák alatt kifizetett dollárezrek megtérülnek-e valaha is Magyarországon. Vásárolni percek alatt lehet, de hogy az valóban jó vásár volt-e, az esetleg csak hosszú hónapok múltán derülhet ki. Márpedig az esetek döntő többségében a vevő saját bőrére megy a vásár. Ráadásul a filmjogok évről évre egyre drágábbak, s nemcsak a forint folyamatos leértékelődése miatt. Egy-egy alkotás mozi-, videó- és televíziós jogát olykor 40-70 ezer dollárban szabják meg Magyarország számára. Sovány vigasz, hogy ugyanazért a filmért Japánnak vagy Németországnak egymillió dollárt kell leszurkolnia. Némi reményt ad a magyar vásárlóknak, hogy a tárgyalások során alkudni azért lehet. Egy-egy produkció videójoga 5–15 ezer dollár, csak az ügyesebbek és az amerikai cégek képviselőivel évek óta rendszeresen kapcsolatban álló, rendesen fizető, szinte baráti viszonyba kerülő magyar forgal-

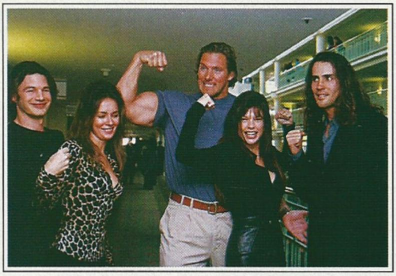
MÁR KAPHATÓ A DVD

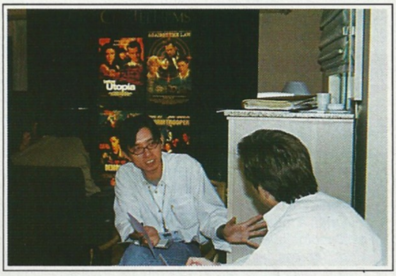
Amerikát egyelőre még nem hozta lázba a néhány napja kapható új képlejátszó berendezés, a DVD, de elemzők szerint ami késik, nem múlik. A láz egyelőre azért marad el, mert még nincsenek forgalomban azok a képet és hangot kiváló minőségben tároló DVD-lemezek, amelyeket le lehetne játszani. A nagy hollywoodi stúdiók nem kapkodnak, az új adathordozón idén, egyelőre kísérletképpen, száz film megjelentetését tervezik. A Warner Home Video negyven játékfilm kiadását tervezi, elsőnek kora tavasszal a *Twistert*, és *A szív hídjait,* majd áprilisban a *Célkeresztbent*. Az MGM elsőként a *Madárfészek*kel rukkol ki, a Columbia TriStar Home Video a *Jumanji*val jelentkezik az új piacon. A tervek szerint a filmek a későbbiekben a VHS-premierrel egy időben kerülnek DVD-n is piacra. A független PolyGram hamarosan DVD-n is megjelenteti eddigi legnagyobb filmsikerét, a *Négy esküvő és egy temetést*, a *Közönséges bűnözők*et, valamint a *Fargót*. Az *Egy hölgy arcképe* című filmet pedig a VHS-bemutatóval egy időben dobja piacra lemezen is.

A szakértők azzal számolnak, hogy ha megfelelő mennyiségű lemez kerül az üzletekbe, a DVD-lejátszók vásárlási üteme hasonló lehet, mint amilyen annak idején a képmagnóké volt. Ebben az esetben 2004-re csak Európában már 36 millióra nőhet a DVD-készüléktulajdonosok száma. A hozzáértők azonban egyben figyelmeztetnek is: a technikai minőség javulása eddig nem minden esetben hozott sikert, hiszen annak idején a minőségében jobb Betamax rendszer is vereséget szenvedett a VHS-sel folytatott küzdelemben. Ha viszont a nem túl sikeres pályát befutott lézer- vagy videólemez és annak lejátszója népszerűségi ütemét követi az új technika elterjedése, hét év múlva is csak mindössze 700 ezer DVD-készüléktulajdonost lehetne számlálni az öreg kontinensen.

Feltehetően ilyen vereségre ezúttal nem kell a gyártóknak számítania. Inkább az a valószínű, hogy a DVD sokáig együtt él majd a VHS-sel, ugyanúgy, ahogy napjainkban az audio-kazetta a CD-vel.

mazók tudják az árakat alkalmanként jelentősen lejjebb alkudni.

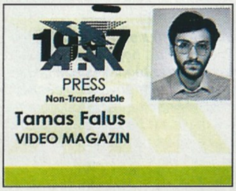
Ami az amerikai produkciós cégekneknak szinte csak zsebpénz, az a magyar forgalmazóknak jelentős összeg. Az AFMA kimutatása szerint Magyarország 1996-ban 3 millió 310 ezer dollárért vásárolt különböző filmjogokat a szövetség tagjaitól, csaknem 300 ezer dollárral kevesebbért, mint egy évvel korábban. A magyar forgalmazók elsősorban videójogokat vásároltak, összesen 977 ezer dollár értékben, ám tavaly már kereken 700 ezer dollárral kevesebbet költöttek e jogokra, mint egy évvel korábban. Mozivetítési jogért 591 ezret fizettek, valamivel kevesebbet, mint 1995-ben. Az előfizetéses televízióra (gyakorlatilag az HBO-ra) vett filmek értéke tavaly valamelyest nőtt, 640 ezer dollárra, míg a szabadon vehető tv-csatornák egy év elteltével másfélszer annyit költöttek filmjogokra, s több mint 1,1 millió dollárt fizettek ki. E számok is mindennél beszédesebben mutatják a független hazai mozi- és videópiac szereplőinek helyzetét és küzdelmét a képzeletbeli hazai óriáskeréken, ahol nehéz mindig fennmaradni, de még nehezebb lentről ismét a magasba emelkedni. Akadt olyan videóforgalmazó, aki már nem is utazott el Santa Monicára, s volt olyan is, akit már elsősorban nem a filmek videó-, hanem televíziós vetítési joga érdekelte.

S hogy miket is láthatunk majd moziban és videón az elkövetkező hónapokban? A vásáron részt vevő hazai filmkereskedők egyöntetű véleménye, hogy csak látszólag mutatkozott gazdagnak a kínált filmállomány. Még mindig sok az akciófilm, a thriller, a horror, s közülük nehéz kiválasztani a színvonalasat. Ellenben a független amerikai filmek rekordszámú Oscar-jelölése már kezdi visszaigazolni az örvendetes folyamatot: mind több produkciós cég igyekszik a tucatfilmeknél igényesebb, tartalmasabb alkotásokat készíteni és kínálni. A magyar filmkereskedők dilemmája viszont éppen az, hogy az anyagi siker sok esetben nincs egyenes arányban a művészi megvalósítás értékével. Mindenesetre Santa Monicán szerencsésen horogra akadt a tizenkétszeres Oscar-jelölt *The English Patient.* A további címeket azonban még homály fedi, a vásárlók egyelőre még titkolódznak. Annyi azért biztos, hogy a Loews szállodában számos reményteli üzlet köttetett, mely több száz film magyarországi forgalmazási jogát tartalmazza.

Az üzletkötéseket nemigen zavarta meg filmsztárok feltűnése, e vásárra nem jellemző a sztárkavalkád. Kivételek persze akadnak: Idén többek között *Pamela Anderson Lee, Billy Drago,* az új Tarzan, *Joe Lara* valamint az *Acapulco akciócsoport* tv-sorozat ifjú sztárjai látogattak el a Loews Hotelbe.

A sok tárgyalás után vagy között azért nem árt a filmes kikapcsolódás, különösen ha Santa Monicából – autóval – csak egy ugrás a film képzeletbeli világfővárosa, Hollywood, elérhető közelségben a híres Universal Studio s a sztárok otthona, Beverly Hills. Ha Európából nézzük, akkor persze mindez Los Angeles, a hatalmas távolságok városa, amely nevezetes utcáival, épületeivel, szép szállodáival, égig érő pálmafáival, homokos tengerpartjával, Hollywood és Sunset Boulevard-jával egyben megannyi játékfilm élő díszlete is. S ha már elegünk van a város forgatagából, az egymást keresztül-kasul átszelő kétszer öt-hat sávos autópályákból és autóutakból, pihenésképpen kisétálhatunk a Santa Monica-i tengerpartra, s az óriáskerék alatt állva mindent elfelejtve ismét szívhatunk egyet az óceánillatú friss levegőből.

Falus Tamás

Csaknem 1 milliárd forintnyi jogsértés!

Hol tart Magyarországon a videókalózipar a kilencvenes évek derekán? Milyen régi és új formák hódítanak napjainkban az illegális piacon, s mit lehet tenni visszaszorításukért? E kérdésekre kértünk választ az Audiovizuális Művek Szerzői Jogait Védő Közcélú Alapítvány (ASVA) munkatársaitól. Íme írásuk.

A 90-es évek változtatásai éreztették hatásukat – az audiovizuális ipar legdinamikusabban fejlődő ága – a videópiac kialakulásában is. A videókölcsönzők számának robbanásszerű növekedésével párhuzamosan egyre több kiadó próbálta meg csillapítani a sokáig koplalásra kárhoztatott magyar filmkedvelők táborának filméhségét.

Ebben az időszakban e tevékenységi körből is sokan akartak gyorsan meggazdagodni. Ennek legegyszerűbb módja természetesen a filmek lemásolása, jogosulatlan felhasználása, forgalmazása volt. Mivel a jogalkotók és jogalkalmazók a gyors piaci változásokra képtelenek voltak rugalmasan reagálni, a szerzői és szomszédos jogokat évekig szinte büntetlenül meg lehetett sérteni.

E körülmények a becsületes üzletemberek nagy részét is fokozatosan az ellenkező oldalra állították a talponmaradás érdekében. Az akkori állapotot hűen mutatja az a 21 ezer darab videókazetta, amelyet a Fogyasztóvédelmi Főfelügyelőség foglalt le 1992 júniusában egy országos ellenőrzés keretében, és amelynek átvizsgálását az ASVA Alapítvány végezte el. A lesújtó eredmény: a műsoros videókazetták 86 százaléka kalózmásolat volt.

Hogy ez kire, milyen hatással volt, ma már felesleges emlegetni. Az volt a mélypont. 1992 tehát bázisévként is felfogható – ha statisztikai adatokat akarunk szembeállítani vagy bármilyen viszonyítást kell elvégeznünk.

Nem lehetett tovább tétlenül szemlélni a helyzet romlását, gyakorlati lépésekre volt szükség. Felmerült egy olyan szervezet létrehozásának igénye, amely a külföldi filmgyártók, a hazai forgalmazók, valamint a szaktárca támogatásával a piac fokozatos szabályozásával és szakértelmével segíti a hatóságok munkáját, s felveheti a harcot a videókalózkodással. 1992 augusztusában létrejött az ASVA Alapítvány.

❖

Napjainkra jelentősen megváltozott a kép, s a külföldi filmforgalmazók sem kalózpiacról beszélnek, ha Magyarország kerül terítékre, hanem egy dinamikusan fejlődő (és tisztuló) felvevőpiacról, ahol a felhasználók többsége már joggal tart igényt a tisztességes jelzőre. A teljesség és a mély elemzés igénye nélkül fussuk át a kalózkodás főbb területeit:

Az „őskáosz" időszakához viszonyítva mára lényeges változás történt, s tapasztalataink szerint a videótékák körülbelül 60 százaléka a törvényes utat választotta és csak jogtiszta kazettákat kölcsönöznek. Ők már nem kockáztatnak, mert tudják, sokat veszíthetnek. Ne felejtsük el és ne is mossuk össze senkivel azt a kölcsönzői réteget (kb. 10–15 százalék), amely a múltban sem zárta be a tékáját, ha meghallotta, hogy délután ellenőrzés várható. Az ő tisztességük – s ezáltal hiteles felszólalásaik – számarányukat messze meghaladó hatást gyakorolt a tisztulási folyamatra. Példa volt és ma is az: becsületesen is lehet gyarapodni.

És mi van a fennmaradókkal? Már ők is csak a slágerfilmeket másolják, de azt folyamatosan és több példányban. Ha kifut a film, újakkal váltják fel, s a régieket már nem őrzik, mint a bűnjeleket.

E réteg az, amelynek aránya számottevően nem növekszik, de nem is csökken. Összetételük ugyan változik, de jogsértő tevékenységüket felszámolni – a törvényi fenyegetettség és fokozott kockázatvállalásuk ellenére is – szinte lehetetlen feladat.

Tovább folyik a a moziforgalmazási jogosultsággal rendelkező filmek VHS kalózkópiáinak illegális árusítása az ország piacain. A mozifilmkalózkodás azokra épül, akik nem tudják vagy nem akarják megfizetni a drága mozijegyet, akiket nem hoz lázba a multiplex mozik katarzist ígérő légköre és nem értik azt, aki audiovizuális kultúráról, kép- és hangélményről beszél. Erre a fogyasztói körre sajnos még lehet építeni. Ez a tevékenység az évek során az ellenőrzések, a bírósági ítéletek, valamint a kulturális közízlés fejlődésének hatására jelentősen visszaszorult, de teljes felszámolása még nagy erőfeszítéseket igényel.

❖

Az elmúlt négy év alatt több mint ezer téka- és piacellenőrzést tartottunk, ebből csaknem nyolcszáz esetben büntetőeljárás is indult. A rendőrség több mint 80 ezer videókazettát foglalt le. 1996-ban 135 büntetőeljárás indult s ugyanennyi ellenőrzés alkalmával lehetett

örömmel megállapítani, hogy nem történt kalózkodás. (Az első három évben összesen nem volt ennyi kedvező kimenetelű tékaellenőrzés!) A tavalyi 135 büntetőügyben 11 798 kazettát foglalt le a hatóság. Ez a videókiadóknál és a viszontforgalmazó videótékáknál az ASVA szakértői becslése szerint 133 millió 274 965 forint vagyoni hátrányként jelentkezett.

Sajnos még nem mondható el kedvező változás egy viszonylag új illegális tevékenységi kör esetében, melyet gyűjtőszóval kábelkalózkodásnak nevezünk. És mindaddig nem is fog, amíg a leginkább érintett tisztességes konkurencia, a helyi videótékások, a kábeltelevíziók csak sopánkodnak, veszteségeiket számolgatják és várják a sors igazságosztó kezét. Az pedig magától nem mozdul. Banálisan hangzik, de igaz: együtt, egymásért sokat tehetünk. A „szemérmes" hallgatásból, az elfordított tekintetből még soha nem született változás. Alapítványunk adatai szerint Magyarországon a háztartások fele csatlakozik valamilyen kábeltelevíziós rendszerhez. Ez csaknem másfél millió lakást jelent, amelyben több mint ötmillió néző ülhet a tévékészülékek elé. A KSH nyilvántartása alapján legkevesebb 1200 vezetékes képtovábbító televíziós rendszer van az országban.

A Szív Tv jelenleg kétszáz fejállomásnak juttatja el kazettás műsorait, míg a legnagyobb kábeljogos filmállománnyal rendelkező forgalmazó is alig több mint ötven kábeltévével áll szerződéses viszonyban.

A rendelkezésünkre álló adatok alapján lehangoló képet kell festenünk az „egyéb" kategóriájú műsorfelhasználásokról. Becslésünk szerint a helyi televíziók mintegy kétharmada már megsértette a szerzői jogi törvényt, de ennek csak töredéke került felszínre. Munkánk során eddig 72 kábeltelevízió jogosulatlan vetítését derítettük fel, illetve segítettük szakértőként az eljáró hatóságokat a büntetőeljárások folyamán.

A jogsértések fajtája az emberi lelemény és a gátlástalanság: a nyerészkedés, a tudatlanság, a jószándékú szórakoztatás és az okosan kitervelt bűnelkövetés szerint csoportosítható, de egyben megegyeznek: elvonják a nézőt a filmszínházaktól, videótékáktól, és ha a kalóztelevízió körzetében működő videótékás vagy a település másik televíziója labilisabb erkölcsű, könnyen követőkre találnak. A dolog gazdasági háttere is kézenfekvő: nem fizetnek tb-t, adót és jogdíjat. Ez utóbbiból csak a hazai filmforgalmazóknak becslések szerint évente kb. 800 millió forint bevételkiesése származik.

A televíziók – tipikusan – háromféleképp sértik meg a szerzői jogi törvényt:

– videótékából, saját filmállományból önálló mozicsatornát szerkesztenek;

– kódolt adások (HBO, FilmNet) műsorait engedély nélkül használják;

– a műholdas adásokért nem fizetnek csatornadíjat az Artisjusnak.

Ellenőrzéseink objektív okok miatt csak a jéghegy csúcsát érintik: a múlt évben legkevesebb 151 824 lakásban néztek jogosulatlan vetítéseket, mely dokumentálhatóan 1771 filmet, 28 televíziónál pedig egész napos, hónapokon át engedély nélkül használt FilmNet, illetve HBO programcsomagot jelent.

1997-ben jó lenne elérni, hogy a filmforgalmazók, a televíziós érdekképviseleti szervezetek, a videóstársadalom, a jogvédelmi szervek és a fizető nézők egységes álláspontra jussanak. Ez nem más, mint a tisztességes, egyenlő versenyfeltételekkel végzett minőségi műsorszolgáltatás a szórakozni vágyó néző érdekében.

ASVA Alapítvány

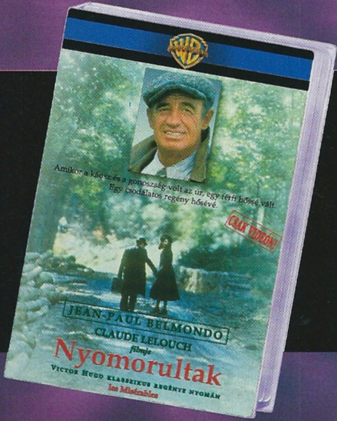
VIDEOPREMIER: ÁPRILIS 17.

SHARON STONE ISABELLE ADJANI CHAZZ PALMINTERI és KATHY BATES

AZ ÖRDÖG HÁROMSZÖGE

A leggyönyörűbb nő is ördögien gonosz tud lenni, ha rosszul bánnak vele. És a legördögibb is lehet gyönyörű. Ketten pedig a gyilkosságtól sem riadnak vissza. Ám semmi sem úgy alakul, ahogy ők szerették volna. A hulla eltűnik...
Az ördög háromszögének három csúcsán három nagyszerű színész áll: körülöttük és közöttük pedig rejtélyek, hazugság, izgalom, félelem és erotika kibogozhatatlan hálózata.

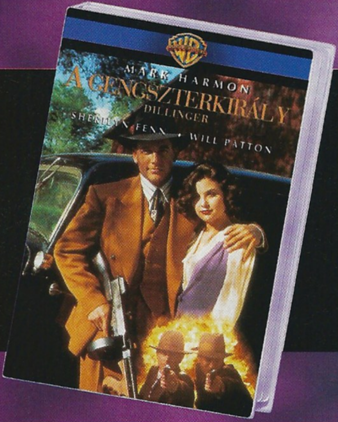
JEAN-PAUL BELMONDO

CLAUDE LELOUCH FILMJE

NYOMORULTAK

Victor Hugo klasszikus regénye nyomán

Úgy jön, mint derült égből a villámcsapás. A nácik egyik napról a másikra lerohanják Franciaországot. Henri Fortin, az egykori boxbajnok a nácik elöl bújkálókat menekít teherautóján. A kalandok és csapdák között, az állandó életveszélyben a valóság és a képzelet lassan összekeveredik. Fortint elfogják, börtönbe kerül, de ő megszökik és visszatér, hogy igazságot tegyen: bosszút álljon. Ahogy regénybeli példaképe, Jean Valjean tette.

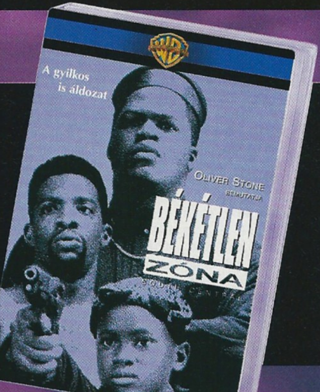

MARK HARMON

A GENGSZTERKIRÁLY

SERILYN FENN WILL PATTON

John Dillinger karrierjének állomásait kiürült széfek, felrobbantott bankok, halottak és sebesültek jelezték. Milliókra vágyott és hatalomra - így lett a vidékről jött fiú az alvilág ura, az első számú közellenség, a férfi, akit a nép istenített és a rendőrség hiába üldözött. De kellett még egy nagy fogás, hogy igazi király legyen.

A gyilkos is áldozat

OLIVER STONE BEMUTATJA

BÉKÉTLEN ZÓNA

Bobby Jonson egy Los Angeles-i banda tagjaként harcolt, ölt, rabolt – félt és megfélemlített. Aztán jött a börtön: ott Bobby rájött, hogy az eddiginél még nagyobb, még veszélyesebb küldetése van. Életre halálra megy a játék: fiát kell megmentenie, aki időközben szintén a banda tagja lett.

Jogi kérdezz-felelek!

Állandó jogi szakértőnk, dr. Kiss Zoltán e hónapban jogszabályi változásokról, valamint a Nemzeti Kulturális Alap pályázati döntéseiről tájékoztatja az olvasókat.

1. A Video Magazin januári számában foglalkoztunk az adótörvények vállalkozókat érintő fontosabb változásaival. A cikket azzal zártuk, hogy a jövőben az APEH állapítja meg azoknak a vállalkozóknak a jövedelemhatárát, akik kevesebbet vallanak be a Pénzügyminisztérium (PM) által megadott mértéknél. Ugyanakkor igyekeztünk megnyugtatni az érintetteket, miszerint a „büntetőlistán" csak a kurrens tevékenységi körök (például zöldségesek, orvosok) szerepelnek, videókölcsönzők nem.

Korai volt az öröm, ugyanis – mint utóbb kiderült – a PM által közzétett irányelv szinte valamennyi önálló tevékenységet folytató magánszemélyre kiterjed. (Mentségül annyit, hogy az inkriminált irányelv jóval a januári cikk megírását követően látott napvilágot a Pénzügyi Közlöny 1996/18. számában.)

Jóllehet a kötelező erővel nem bíró, az adóhatóságok számára „csupán" ajánlásul szolgáló irányelv az 1996. évre vonatkozó éves bevallásra vonatkozik, ismertetése nem hiábavaló, mivel 1997-ben várhatóan csak a jövedelemhatárok változnak, az elvek nem. A főszabály szerint tehát az APEH a bevallásban közölt adatok kiegészítésére szólíthatja fel azokat a vállalkozókat, akiknek a bevallott jövedelme nem éri el a mindenkori minimálbérre, illetve a területi és szakmai sajátosságokra kivetített összeget. Az adóhatóság azt vizsgálja, hogy a bevallott jövedelem és az egyéb források nyújthattak-e elegendő fedezetet a vállalkozó kiadásaira, vagyongyarapodására. Ha az APEH az adatkiegészítéssel sem elégedett, akkor a magánszemély adóalapját olyan összegben állapítja meg, amely a tevékenység jellegére, az eset összes körülményeire tekintettel valószínűsíthető.

Az irányelv több mentességet is megállapít. Így nem szükséges a bevallás kiegészítésére felszólítani azokat a vállalkozókat, akiknek az egyéb forrásból származó összevonás alá eső jövedelmének összege meghaladja a minimálbér éves összegét (1996-ban 171 700 Ft). Továbbá célszerűtlen a szigorításokat kiterjeszteni a bevételcsökkentést, illetve értékcsökkenést elszámoló vállalkozókra, a tevékenységét kezdő, a válságövezetben tevékenykedő, a nyugtaadási kötelezettség alól felmentett, valamint a nyugdíjas vállalkozóra.

Az irányelv (pontosabban az adójogszabályok) különbséget tesznek főállású egyéni vállalkozó és kiegészítő tevékenységet folytató egyéni vállalkozó között. Az előbbinek az minősül, aki bejelentkezése (avagy változás-bejelentése) során a munkavégzés jellegét főállású egyéni vállalkozónak jelölte meg és tevékenységét (1996-ban) 183 napot meghaladóan ekként végezte. Ebben a kategóriában az irányelv nem ismer kegyelmet, míg a kiegészítő tevékenységet folytatóknál csak azok számíthatnak felszólításra, akik 1996-os adóbevallásukban nem tüntettek fel vállalkozásból származó jövedelmet, vagy csak elhanyagolható összegű jövedelmet vallottak be.

Az irányelv melléklete tartalmazza az egyes szakmákra, tevékenységekre vonatkozó „ajánlott" jövedelemhatárokat – megyei és településnagyság szerinti bontásban. (Több telephely esetén az első helyen feltüntetett telephely irányadó, év közbeni telephelyváltozás esetén az adóhatóság az időarányos értékeket veszi figyelembe.) A jogalkotók találékonysága határtalannak bizonyult, ugyanis valamennyi létező és kihaló szakmát összegyűjtötték a harangöntéstől a jármű megőrzésig. A videókölcsönzés a 9120 kódszámú „kölcsönzés" szakmai csoportba tartozik. A megyék többségében az 5 000 lakónál kisebb településeknél a vállalkozóknak legalább a tavalyi éves minimálbér összegét (171 700 Ft) be kell vallani az átvilágítás elkerüléséhez. De a nagyobb településeknél sem találunk kiugróan magas számadatokat, csupán néhány megyénél (Csongrád, Fejér, Győr) közelíti vagy haladja meg az évi 200 000 Ft-ot.

Egy hónapra vetítve tehát, az ajánlott jövedelemhatár még Budapesten sem éri el a 20 000 Ft-ot. Nem tartom valószínűnek, hogy a videótékások ez alá kerülnének vagy ennél alacsonyabb jövedelmet vallanának be, hiszen ez az összeg durván 200–250 kazetta kikölcsönzéséből befolyik. Aki mégsem éri el ezt a határt, az feltehetően valamelyik mentességi körbe (tevékenységét kezdő vállalkozó, nyugdíjas, stb.) tartozik. A táblázatokban közölt összeghatárok a minimálbér változásával együtt emelkednek (1997-ben összesen 194 000,-Ft), de úgy vélem, ez sem veszélyezteti a videós vállalkozások többségét.

2. A Nemzeti Kulturális Alap Mozgókép Szakmai Kollégiuma februárban 56 „halasztott" kategóriába sorolt pályázat sorsáról döntött, amelyeket 1996-ban az évi pénzkeret kimerülése miatt nem tudtak támogatásban részesíteni. A Kollégium 51 pályázó számára ítélt meg vissza nem térítendő támogatásként összesen 30 millió forintot, vagyis az 1997-es pénzkeret közel harmadát most elvitték az áthúzódó pályázatok.

A videózással összefüggő tevékenységeket, illetve témaköröket ezúttal mellőzték a döntéshozók. Osztottak ki ugyan pénzt mozgókép-kultúra- és médiaoktatási programokra, de ebből szinte kizárólag iskolák és magánszemélyek kaptak. (A Televideo kiadónak megítélt 150 000,-Ft a szabályt erősítő kivételek közé tartozik.) Ezenkívül filmes rendezvények, valamint befejezés előtt álló filmes és televíziós produkciók kaptak támogatást.

Jó hír viszont, hogy folytatódik a médiaoktatási és az art-videótékák kialakítására, bővítésére 1994-ben elindított program. A Kollégium Filmterjesztési Albizottsága 1997. évre pályázatot írt ki az alábbi – videózással összefüggő – témakörökre:

– Art-videótékák filmállományának bővítése

Támogatásért pályázhatnak mindazon nyilvános videókölcsönzést folytató videótékák, amelyek a meglévő filmállományukat a magyar és külföldi, úgynevezett art-filmekkel kívánják bővíteni, továbbá mindazon intézmények (könyvtárak, művelődési otthonok), egyesületek és vállalkozók, amelyek nyilvános art-videó kölcsönzőhely létrehozására, állományuk kiegészítésére vállalkoznak. Pályázni lehet maximum 150 000 forint erejéig a mellékletben közzétett listán szereplő filmek megvásárlására.

A kollégium utólag – a vásárlást igazoló számla ellenében – a megítélt összeg 80 százalékáig nyújthat támogatást.

Beérkezési határidő:
1997. április 30.

– A mozgóképkultúra és a médiaismeret oktatásához nélkülözhetetlen film- és videóállomány létrehozására és bővítésére

A támogatás elnyerésére pályázhat minden olyan bejegyzett magyarországi filmforgalmazó vagy videókiadó cég, amely a mellékelten közzétett filmlistáról legalább egy film forgalmazására és/vagy videókiadására vállalkozik és biztosítja az oktatási célú forgalmazás feltétlen prioritását.

A nyilvános moziforgalmazásra és/vagy videókölcsönzésre vásárolt filmek esetén a kollégium a forgalmazási-kiadási költségek maximum 65 százalékát, a filmklubszerű felhasználásra vásárolt filmek esetén pedig a forgalmazási költségek maximum 85 százalékát téríti meg.

A pályázathoz mellékelni kell az adott film forgalmazásával, kiadásával kapcsolatos részletes költségvetést.

Beérkezési határidő:
1997. október 15.

– Alapkazetta-állomány kialakítására pályázhatnak a mozgóképkultúra és a médiaismeret oktatását koordináló, ún. Regionális Médiaoktatási Központok a mozgóképoktatás számára javasolt művekből a mellékletben közzétett lista alapján, a beszerzési költségek maximum 80 százalékáig.

Beérkezési határidő:
1997. április 30.

Az egyes pályázati témakörökhöz kapcsolódó filmlistákat az NKA Igazgatóságának 1997/4. számú Hírlevele (a szerkesztőség címe: 1062 Budapest, Bajza u. 32.) tartalmazza. Közzétételére terjedelmi okok miatt nem vállalkozhatunk, de feltételezhető, hogy a filmjeikkel leginkább érintett kiadók (Mokép, Odeon, Televideo, Multi Home Video) teljes körű tájékoztatást fognak adni.

KERES–KÍNÁL

Rovatunkban ingyen tesszük közzé magánszemélyek 100 szónál nem hosszabb szövegű hirdetéseit. Felhívjuk a Kedves Olvasó figyelmét, hogy e rovatban nem áll módunkban közölni olyan hirdetéseket, amelyekben megvételre ajánlanak vagy díjazás ellenében keresnek szerzői jogvédelem alatt álló műsorokat.

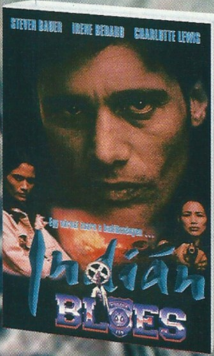
Keresem megvételre a Video Magazin 1-től 28-ig, a 30-as, 31-es, 33-as, 36-os, 39-es, 40-es számait, a Video Play 1990/1-es és 2-es számát, a Video Plusz 1994/8-as számát, a Cinema 1991/1-es, 1992/1–2–3–4–5–6–7-es és 9-es, 1993/1-es és 4-es számát. Csak ollózatlan számok érdekelnek. Előre is közönöm! Kolaicsák Ferenc, Tolcsva, Rákóczi 49. 3934

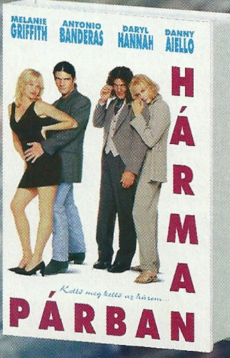
ÁPRILISTÓL A VIDEOTÉKÁKBAN

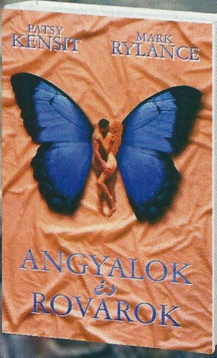
MIRAX

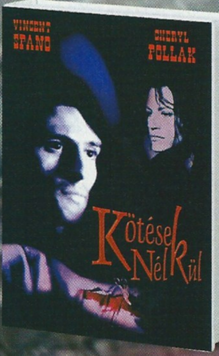
MIRAX Nemzetközi Filmforgalmazó és Multimédia Kiadó Kft. 1113 Budapest, Karolina út 34/a.
Tel./fax:(36-1) 209-2919, 209-2920 e-mail: mirax@mirax.hu

Keresse filmjeinket az interneten a „www.mirax.hu” címen!

INDIÁN BLUES

A maffia ellen tanúskodó zsarut a Tanúvédelmi Program Arizona egy távoli sarkába költözteti. Azonban a navajok földjén sincs biztonságban miután segít a helyieknek egy rejtélyes gyilkosság felderítésében és ezzel a maffiának is jelet ad hollétéről …

HÁRMAN PÁRBAN

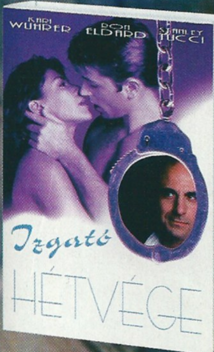
Art Dodge nem éppen félszeg fiatalember, amikor azonban akarata ellenére az oltár elé vezetik nem jut jobb eszébe, mint eljátszani saját ikertestvérét, hogy a hőn szeretett hölgy közelébe jusson!

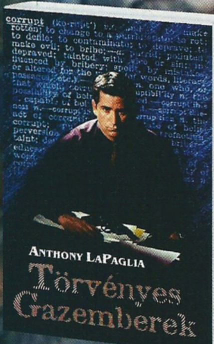
ANGYALOK ÉS ROVAROK

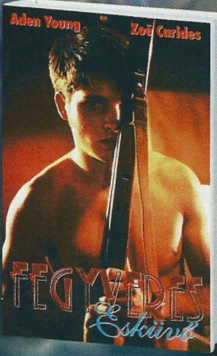
Az Anglia eldugott pontján élő nemesi család fölöttébb szokatlan rovar-imádata több mint múló hóbort. Amikor vendégül látják a messziről érkező rovarkutatót és az beleszeret Alabasterék angyali szépségű lányába…

KÖTÉSEK NÉLKÜL

A nyomozó-újságíró egy munkája kapcsán ismerkedik meg álmai asszonyával. A fiatal nő érzékisége kellemes flörtöt ígér, ám hamarosan kiderül, hogy valódi szándéka a kegyetlen bosszú egy régi sérelemért …

IZGATÓ HÉTVÉGE

Bill és Jessica majd megőrülnek egymásért. Ami viszont az őrületbe kergeti őket, hogy az ágyat csak alvásra képesek használni! Kinjukban egy igencsak furcsa “édeshármas” ötletével állnak elő: Jessica kollégáját elcsalják egy randevúra és a férfit foglyul ejtve próbálják a hétvégét izgalmassá tenni!

TÖRVÉNYES GAZEMBEREK

Egész életében becsületes zsaruként kellett néznie korrupt társai gazdagodását. Amikor a pohár betelik Quinlan nyomozó elhatározza, hogy végleg leszámol a környék becstelen rendőreivel. Egyedül de nem esélytelenül veszi fel a harcot és kész bármit megtenni a tisztogatás érdekében.

FEGYVERES ESKÜVŐ

A frissen szabadult fegyenc az ellenőrzésére kiszálló rendőrség zaklatását nem veszi jó néven, aminek hangot is ad - fegyverrel a kezében. A házat körülveszik és elkezdődik a tárgyalás, a rendőrség egyre nevetségesebbé válik, fegyencünk pedig a külváros hőse lesz!

TÁRSAS-JÁTÉK

Jane és Kate ígéretes tehetségű komikusok, ám Dublin utcái helyett szívesebben mutatnák be tudományukat a menő kabarékban. Zavaros szívügyeik is a karrier ellen dolgoznak…

HORVÁTH JÁNOS ROVATA

video magazin

TANÁCSADÓ 38.

Videókazetták: HASZNOS APRÓSÁGOK

A LEGEGYSZERŰBB FEJTISZTÍTÁS

A krómdioxid szalagoknak a megszokottnál érdesebb a felülete. E tulajdonságuk alkalmas a videófejek tisztítására, ezért időnként érdemes lejátszani ilyen kazettát képmagnónkon. Így elkerülhetjük, vagy legalábbis elodázhatjuk a szervizben végzendő videófej-tisztítást (a BASF-nek van ilyen szalagja).

VHS KAZETTÁK S–VHS MAGNÓBAN

Igaz ugyan, hogy a VHS kazetták alkalmasak az úgynevezett szuper rendszerű, magasabb minőségi kategóriába tartozó S–VHS videómagnókban történő használatra is, a felvétel minősége azonban nem lesz ezzel automatikusan jobb! Sőt teljesen természetes, hogy – azonos VHS kazettát feltételezve – a jellemzők egy kissé gyengébbek, mintha egy jó VHS képmagnóval vettünk volna fel, hiszen az S–VHS rendszert az S–VHS kazettákra optimalizálták.

S–VHS KAZETTÁK VHS MAGNÓBAN

Fordítva is fel szokott merülni a kérdés: jobb lesz-e a felvétel, ha a VHS képmagnót drágább S-VHS kazettával „etetjük" Nem érdemes ezzel a trükkel próbálkozni: az S–VHS szalagra felvett kép zaja ugyan kisebb lesz, de elvesznek a kép finom részletei. Azon videókészülékeknél, amelyek rendelkeznek olyan elektronikával, amely képes felmérni a készülékbe belehelyezett szalag paramétereit, elképzelhető minimális minőségjavulás, de ez semmiképpen nincs arányban az S–VHS kazetta magasabb árával. Ha VHS videónk van, jó minőségű VHS kazettával járunk a legjobban.

HÁTRALÉVŐ IDŐ KIJELZÉSE

Ma már sok videómagnó képes a szalagból hátralévő idő kijelzésére. Általában egy gomb megnyomására változik a kijelzőn az aktuális idő (óra), az elteltszalag-idő és a maradékidő. A hibás, nem a valóságnak megfelelő szalag-idő kijelzés leggyakoribb oka, hogy a képmagnó menüjében elfelejtettük átállítani azt a menüpontot, ahol a szalag játékidejét ki lehet választani. Egyedül Grundig videók képesek arra, hogy a szalag hosszát automatikusan felmérjék és közöljék a helyes eltelt, illetve hátralévő időt.

CSÉVÉLJÜNK!

Mielőtt a kazettát kivesszük a magnóból, csévéljük vissza az elejére, mert a görgőkön megtörik a szalag és ezeken a helyeken könnyebben leválnak az apró mágnesrészecskék. Ez pedig látható zavart okoz. Az egyenletes szalagtovábbítás érdekében pedig még az első felvétel előtt ajánlatos áttekercselni videókazettáinkat. Ha ezt a műveletet évente egyszer hosszú ideje nem nézett kazettáinkkal is elvégezzük, az úgynevezett átmásolódás (átmágneseződés) mértéke csökkenthető minimálisra (az átmásolódás a feltekercselt, egymás melletti szalagrészek között jön létre).

MENNYIRE IDŐTÁLLÓAK A VIDEÓFELVÉTELEK?

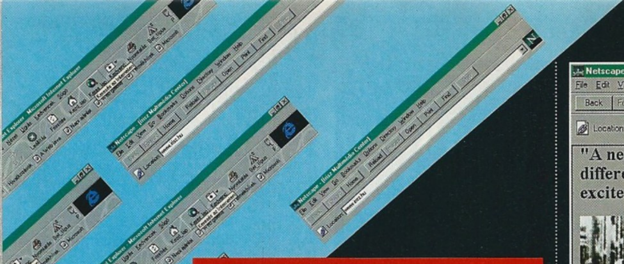
A hat-hét éve készült felvételek rossz minőségét elnézve felmerül a gyanú, hogy bizony az idő vasfoga megrágta őket. Ez nem zárható ki teljesen, de legtöbbször csupán arról van szó, hogy régi videómagnóval készültek ezek a képek, és akkoriban a készülékek egész egyszerűen ennyivel rosszabbak voltak, mint a maiak.

Erre utal egy japán szervezet tanulmánya is. A *Technical Commitee of the Japan Recording Media Industries Association* alapos mérései, széles körű vizsgálódásai szerint tíz év alatt csak igen minimális mértékben romlanak a felvételek műszaki jellemzői. Ennek érzékeltetésére vegyünk egy minden videós előtt ismert példát: gondoljunk arra, hogy egy VHS–másolat mennyivel rosszabb, mint az eredeti példány. Nos, a tíz év alatt bekövetkező minőségromlás ennek csupán a harmada.

ÖSSZECSISZOLÓDÁS

A kazettamárkákkal történt kezdeti barátkozás, tapogatózás után érdemes következetesen egy gyártó azonos hosszúságú szalagját használni. Mintegy tíz órányi játékidő után ugyanis a fejek „bekopnak" erre a szalagra, s így optimális fej–szalag-kontaktus jön létre, ez pedig meglátszik a jobb képminőségen is. Tehát ha kazettafajtát váltunk, hagyjunk elegendő időt a fejeknek az „átállásra", arra, hogy a maximumot tudják nyújtani.

Multimédia

Film és Internet 2.

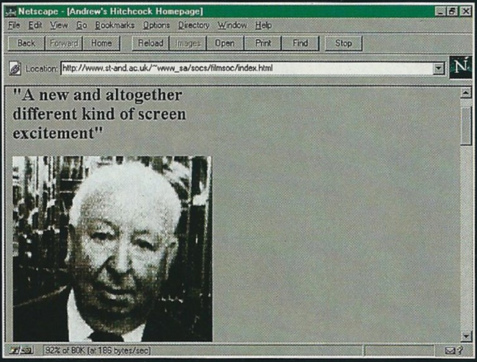
Üdvözlet a háló vándorainak! Az első néhány lépés megtételében a Video Magazin februári száma segített, mostani web-szemináriumunk már a haladóknak szól. Azoknak, akik nem általában szeretnének filmhíreket csemegézni, hanem a különleges, nehezen beszerezhető ínyencfalatokra éheznek.

Kezdjük rögtön egy csemegével! A **Film Noir** kedvelői, egy túl sok szabadidővel rendelkező egyetemi oktatónak köszönhetően, különleges home page-et találhatnak a hálón. *Dr. Martin* nem csupán rengeteg információt gyűjtött össze, hanem izgalmas képanyaggal és további kapcsolatokkal is szolgál a rejtélyes, misztikus műfaj kedvelőinek.

A címlapon természetesen *Humphrey Bogart* arcképe fogadja az erre járókat, de a műfaj más klasszikusairól *(Edward G. Robinson, Lisbeth Scott, Barbara Stanwick)* is bőven olvashatunk, márpedig ezek a nevek biztosan azonnal beindítják azok fantáziáját, akik kedvüket lelik a negyvenes évek fojtott hangulatú, keserű krimijeiben, ahol a nők mind csalfák és árulók, a férfiak pedig szemükbe húzott puhakalapot hordanak. Akik pedig még nem ismerik ki magukat eléggé a műfajban, azoknak bátran ajánlhatjuk azt a magyarázatot, melyet *Richard Widmark*, a *Megérint a halál* 1947-es változatából vagy az *Ítélet Nürnbergben* című filmből jól ismert színész hangján hallgathatunk meg.

Akinek ez sem elég, az számos más, tudományos vagy kevésbé tudományos tanulmányt olvashat a témáról, melyet az ottlap szerkesztője példás szorgalommal keresgélt össze a világ minden tájáról. Egy csöppnyi magyar vonatkozásra is ráakadhatunk itt: *Rózsa Miklós* filmzenéiről (és -ből) szintén láthatunk-hallhatunk érdekességeket.

És ami, úgy látszik, már elengedhetetlen része minden magára valamit is adó home page-nek: aki nem vigyáz, jó néhány reklámkapcsolat letöltésével pazarolhatja az idejét, aki viszont ügyes, az tovább filmes címek nyomára akadhat.

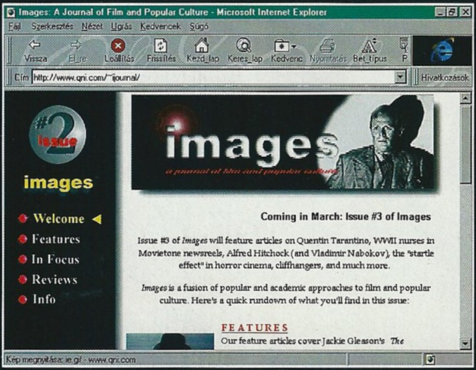
Ezek egyike az **Images** című filmes folyóirathoz vezető út. Az Images (Képek) talán a mi Filmvilágunkhoz hasonlít a leginkább. Negyedévenként jelenik meg, csak elektronikus formában (tehát kizárólag a hálón), és néha komolyan, de többnyire kevésbé komolyan foglalkozik a filmművészettel, valamint a kommerszfilmmel. Az éppen most futó mozikról szóló kritikák itt csak mellékesek (bárhilyen bőven is látják el velük a szerkesztők a tisztelt olvasót), a lényeg, amiért e helyet igazán érdemes megjegyezni, az a bővebb, elemző cikkek sora: az orosz filmgyártás mai állapotától kezdve a pornófilmek esztétikáján, a *Vertigo* halálképén vagy a hatvanas évek Amerikájának független filmjein át a képregényekig és a punknosztalgiáig számos érdekes téma kerül terítékre. A bő választék egyik záloga lehet, hogy a szerkesztők közzétették: bárkinek az írásait szívesen fogadják. A megadott e-mail címre mindenki eljuttathatja saját cikkeit, postaköltség nincs, és a szerkesztőség, ha esetleg elégedetlen az írásművel, könnyedén visszaküldheti azt a szerzőnek.

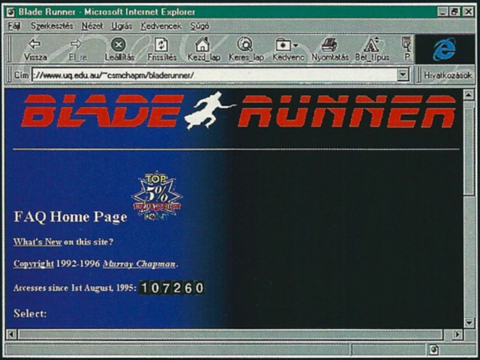
A **Bright Lights Film Journal** – mely a Filmkultúrához hasonlóan szintén a nyomtatásból szorult a hálózatra – az Imagesétől nem túl távoli profillal rendelkezik, valamint egy kis ideológiai alappal. Azok, akiket nem zavar, hogy a szerkesztők elvtársnak szólítják és a cikkeket kis vörös csillagok választják el egymástól, itt is érdekes témákról olvashatnak. A popkultúra és a tudományosság keveredése igazán élvezetes lehet ebben a laza, fiatalos hangnemben. Az ottlap szerkesztőit politikai elkötelezettségük egyébként sem akadályozza abban, hogy fül- és szemsértő szabadszájúsággal nyilatkozzanak a világ filmterméséről. A klasszikusok és aktuális kritikák mellett nagy teret szentelnek azoknak, akik a főcsapáson maradó folyóiratokból biztosan kimaradnak. Könnyed kézzel nyúlnak a kényes témákhoz, és ott is felfedezik a rejtegetettet és elfojtottat, ahol talán még a filmkészítők sem sejtették, hogy rejtegetnének valamit. Aki pontosabban szeretné tudni, hogy mit kerülgetünk ennyire, az keresse fel a keretben megadott címet és ne feledje: az intellektuális izgalom biztosan többet ér, mint prüdériánk megóvása!

Azok számára, akiknek fontos ugyan a fiatalosság, de kissé mást jelent, bátran ajánlhatjuk a **Basilisk**ot, mely szintén bőven méri az elgondolkodtató filmtanulmányokat, a tipográfia, a forma pedig olyan, ahogy a közeledő ezredforduló ízlését a netszörfösök elképzelik. A Basilisk nem csupán filmekkel foglalkozik: ám témái – ha lazán is – mind kapcsolódnak a látás, a képzelet, a tér, a valóság gondolatköréhez. Ha másért nem, az itt található illusztrációkért biztosan érdemes megjegyezni ezt a címet.

Vannak, akik másfajta specialitásokat keresnek a hálón. Az **animációs és rajzfilmek** rajongóinak sincs mitől félniük: rájuk is számtalan érdekes hely vár. Alkotókat kereshetnek fel, animációs filmekkel ügynökölő, filmeket terjesztő cégeket látogathatnak meg és hagyhatják ott a névjegyüket, részleteket nézhetnek meg a legújabb termésből, részt vehetnek képregények készítésében, ösztöndíjakra vagy iskolákba jelentkezhetnek, és így tovább. E témával annyi ottlap foglalkozik, hogy felsorolásuk lehetetlennek látszik. Ám nem szeretnénk a kedves olvasót magára hagyni tévelygésében: a keretes részben megadott címen témakörök szerint csoportosítva sok link található, melyeken biztosan mindenki megtalálja, merre kanyarodjék tovább!

Mostanában egyre népszerűbbek a Hongkongban készült filmek (részben azért, mert Amerikában és az amerikai filmkészítők körében is divatosak lettek). A **Hong Kong Cinema** elnevezésű ottlap

is egy amerikai egyetemen készül, ám már a címlapján szokatlanul ékes kínai feliratokkal találkozunk. De semmi baj, mindenhez ott az angol magyarázat. A hongkongi filmek rajongói biztosan nagy örömmel tallóznak majd a világ minden részéről válogatott cikktár darabjai, a szekesztők tanulmányai és a hatalmas információbázis adatai között. Ami pedig a lényeg: a „további kapcsolatok" elnevezésű alfejezet 9 kategóriában több mint száznyolcvan(!) további hongkongi, illetve az ázsiai filmekkel, színészekkel, fesztiválokkal és egyéb hasznos vagy haszontalan tudnivalókkal kapcsolatos ottlap-kapcsolatot tartalmaz. Íme, még egy bizonyíték a világháló kimeríthetetlen mélységére!

És ha már az előbb rajongókról írtunk: nem is hinnénk, hogy a hálón hányféle dologért lehet rajongani! Azok, akinek a **Szárnyas fejvadász** a kedvence, például legalább negyven home page-et találhatnak. Azért ne örüljünk korán! A hálót az olvasóin kívül senki sem szerkeszti (pontosabban, ez a legdemokratikusabb szerkesztésmód: ami nem tetszik, nem kell elolvasni), ezért az ismétlődések is gyakoriak. Aki végigböngészi a lehetséges címeket, sokszor újra megtalálja ugyanazokat a szereplőlistákat, a történet rövid összefoglalását vagy akár a legismertebb idézeteket. Ám mégis érdemes türelmesnek lenni, hiszen majdnem mindenütt rátalálhatunk valamire, ami máshonnan hiányzott. Ha másra nem, hát újabb kapcsolatokra, utakra, melyeken továbbindulhatunk. És mi lenne ennél érdekesebb?

A *Szárnyas fejvadász*szal kapcsolatos legtöbb speciális érdekesség a folytatással függ össze. Minden ottlap-tulajdonos tud valamit, és mindegyik mást. Van, aki megelégszik az ezzel kapcsolatos cikkek tallózásával és van, aki saját véleményét fejti ki, saját bizonyítékai alapján. De egy kis nyomozómunkával megtalálhatjuk a forgatókönyv különféle, elkészült és a forgatásig el nem jutott változatait, olvashatunk CD-kről, hivatalosakról és kalózváltozatokról vagy rátalálhatunk más rajongótársakra, akikkel – természetesen a hálózaton keresztül – felvehetjük a kapcsolatot. A megrendelhető kegytárgyak viszont nem csupán az elektronikus világban léteznek, hanem valóságosak!

Van még valaki, aki filmjeivel hatalmas rajongótábort gyűjtött, és ennek megfelelően a hálón is nagy birodalma van: **Sir Alfred Hitchcock**. Csupán a rá vonatkozó linkeket felsoroló oldalakból is van vagy tíz! A multimédiás felszereltségű ottlapok egyik kedvenc témája természetesen a *Psycho* zuhanyjelenete. A híres részt vagy öt helyen megtekinthetjük, kockákra lassítva, tudományos igényű kommentárral, egyben, zenével vagy némán, és így tovább. Akinek sok felesleges memóriája van (a gépén), az el is mentheti magának, hogy bármikor megnézhesse, amint *Tippi Hedren*t a zuhanyozó alatt utoléri a gyilkos kés. Aki nemcsak a képekre figyel, az azt is megtudhatja, hogy a pletykákkal ellentétben a felvételek során nem használtak dublőrt, a filmen maga a nagy színésznő, Hitchcock titkos szerelme és egyben *Melanie Griffith* anyukája látható zuhanyozókosztümben.

De olyan türelmes háló- és filmmágus is akadt, aki összegyűjtötte a mester összes személyes megjelenését saját filmjeiben. Márpedig nem lehetett könnyű dolga, hiszen a rendező ugyan szenvedélyesen szerette megörökíteni saját magát, de rejtélyeket kedvelő természete nem engedte, hogy túl feltűnő legyen. Csak egy arc a tömegben, fénykép a falon vagy egy újság címoldalán, melyet a főhős olvas. Aki kíváncsi, mindent megtudhat, sőt további tanácsokkal láthatja el home page-tulajdonosát. Hiszen ne feledjük: a háló nem a valódi világ, az itt élők szívesen állnak szóba egymással és kíváncsiak a másik tanácsaira.

És végül a specialitások után egy általános filmújság: a **Hollywood Online** a legnagyobb hír-, kép- és hangtárként hirdeti magát, és bár ezzel nincs egyedül, annyi biztos, hogy az, aki ide lapoz, bőven kapja az információt a filmipar csillogóbb feléről. Filmzenéket, filmrészleteket, premiereket és érdekességeket gyűjtöttek ide. Aki lépést akar tartani vagy aki meg szeretné előzni korát és mindent egy kicsit korábban szeretne meglátni vagy meghallani: irány a Hollywood Online!

Hazai filmes tájakra szörfözve, már látható és folyamatosan épül a Mirax cég home page-e és a napokban elkészült az InterCom, a legnagyobb magyar film- és videóforgalmazó ottlapja is.

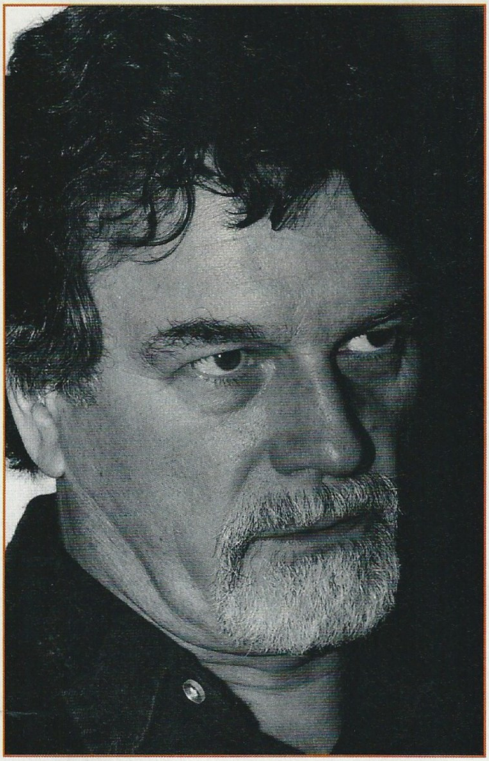
Deutsch Andor

Természetesen továbbra is várjuk szörfös társaink ötleteit és tanácsait! Kérjük, írják meg nekünk érdekesebb filmes hozzáféréseiket! Címünk: video@irisz.hu

Érdekesebb címek ínyenceknek:

Film Noir: http://www.pitt.edu/%7Elewison/Noir/
Images: http://www.qni.com/~ijournal/
Bright Lights Film Journal: http://www.slip.net/~gmm/bright.html
Basilisk: http://swerve.basilisk.com/
Rajzfilmlinkek: http://www.awn.com/indexsite.html
Filmmaker: http://www.filmmag.com/
Honkg Kong Cinema: http://egret0.stanford.edu/hk/index.html
Szárnyas fejvadász: http://www.uq.edu.au/~csmchapm/bladerunner/
http://kzsu.stanford.edu/uwi/br/
– forgatókönyve: http://www.teleport.com/~freeze/bladerunner_Incomplete.txt
Hitchcock kapcsolatok: http://www.st-and.ac.uk/~www_sa/socs/filmsoc/index.html
Hitchcock kis szerepei: http://www.st-and.ac.uk/~www_sa/socs/filmsoc/cameo.html
Hollywood Online: http://www.hollywood.com/grid/noframe.html
Mirax: http://www.mirax.hu/
InterCom: http://www.intercom.hu

Az ember tragédiája rajzfilmen

– interjú Jankovics Marcell rajzfilmrendezővel

– Tavaly nyáron, a Budapest Film Város Tér-Kép programjának keretei között szabadtéri vetítésen a Vörösmarty téren a közönség már láthatott egy részletet az ön készülő egész estés rajzfilmjéből, *Madách Imre: Az ember tragédiája* adaptációjából a Falansztert. Ez a filozofikus téma ironikus comics (képregény) stílusban rajzolva egyfajta betetőzése szeretne lenni eddigi sokirányú tevékenységének, hiszen hol kultúrtörténeti műsort vezet a televízióban, hol tudományos tanulmányokat publikál, hol Gusztávot rajzol, Sziszifuszt, Kukorica Jancsit, Ádámot.

– Fontosnak tartom, hogy műveltséget közvetítsen egy film, még ha szórakoztató formában is – feleli *Jankovics Marcell.* – Tehát miután *Az ember tragédiája* kultúrát közvetít, ilyen értelemben van köze a kultúrtörténethez is.

– Mitől függ az, hogy dugószerű Gusztávot rajzol vagy kommerszebb stílusban Lúdas Matyit?

– A Gusztáv-figurát én terveztem. Életem pályaindító filmje, filmsorozata volt, és benne voltam 1964-től a hetvenes évek közepéig. A Ludas Matyihoz annyi közöm van, hogy *Dargay Attila,* aki a szomszéd szobában ült és a film figuráinak tervezésével bajlódott, átrohant hozzám, hogy ugyan skicceljek már neki egy Döbrögit. Skicceltem neki egy Döbrögit, és azután hivatalosan is figuratervezővé léptem elő ebben a filmben. Ezt stúdiószolidaritásból tettem, és nem érzem rám jellemző munkának. De ha arra kíváncsi, képes vagyok-e sokféle stílusban rajzolni, képes vagyok.

– Egy rajzfilmrendezőt mennyire érintenek meg a divatirányzatok? Például az ön *János vitézét* a kritikák kapcsolatba hozták *Heinz Edelman* egész estés neoszecessziós pop stílusban rajzolt híres *Beatles*-rajzfilmjével, a *Sárga tengeralattjáróval.*

– A közvetett hatás a művészetben elkerülhetetlen. A *János vitéz* kapcsolata a *Sárga tengeralattjáróval* egészen konkrét. Előzménye is van. Amikor Heinz Edelman grafikusként híres lett, még nem vetítették Magyarországon a *Sárga tengeralattjárót*. Akartunk Nepp Józseffel csinálni egy egész estés *Gusztáv bárkája* című rajzfilmet, amelynek a forgatókönyve a mai napig itt hever. Azon is ki lehet mutatni Heinz Edelman hatását, aki egyébként az egész európai popkultúrára rányomta a bélyegét.

A *János vitézt* lóhalálában kellett megcsinálni, nem volt idő arra, hogy kitaláljak hozzá egy új stílust. Az etnográfiához is, melyet a téma miatt tanulmányoznom kellett volna, csak ezután lett közöm. S miután akkor épp nagyon szerettem a *Sárga tengeralattjárót*, az európai folklórt és a szecessziós stílust, elhatároztam, hogy valami ilyesmit fogok rajzolni. Viszont azokat az elemeket, amelyeket átvettem, megpróbáltam hitelesíteni. Például a nagy csizmás, kis fejőbéka-perspektívából rajzolt Kukorica Jancsihoz – ez volt a formai ötlet, amit átvettem Edelmantól – az a gondolat társult, hogy ez a pasi két lábbal a földön áll, de a feje a felhők között van. És ez

FELHÍVÁS!

JÁRULJON HOZZÁ EGY ÉRTÉKES MŰ MEG-SZÜLETÉSÉHEZ!

Jankovics Marcell kisebb megszakításokkal 1983 óta dolgozik *Madách Imre: Az ember tragédiája* című színművének animációs feldolgozásán. Eddig hét rész (szín) készült el a tizenötből, jelenleg újabb három rész gyártása folyik. Ha a művész ezekkel is elkészülhet, már túl lesz a produkció felén. (Azért a felén, mert a rendelkezésre álló pénzből csak a rövidebb színek befejezésére futotta.)

Az akadozó, lassú gyártás oka tehát a pénzhiány. A film munkálatai annak idején még az állami támogatásnak köszönhetően kezdődhettek meg, a folytatást elsősorban a Magyar Mozgókép Alapítvány, továbbá a Magyar Hitel Bank Rt., a magyar Külkereskedelmi Bank Rt., az Idegenforgalmi Alap, a Nemzeti Kulturális Alap és a Telefilm hozzájárulása tette lehetővé.

Az alkotó őszintén reméli, hogy az elsősorban televízió- és videóforgalmazásra szánt, előreláthatólag 150–160 perces alkotás 2000-re elkészülhet és a hazai bemutató egyike lehet majd az ezredforduló előtt tisztelgő kulturális eseménysorozatnak. Ehhez azonban újabb támogatókra lenne szükség mind belföldről, mind külföldről.

Ehhez az alkotó a legújabb információs szupersztrádán, az Interneten is szeretne további támogatókra lelni, akik a kapcsolatot Jankovics Marcell-lel közvetlenül is vagy a Video Magazin segítségével felvehetik.

E-mail: video@irisz.hu

már én vagyok. Megjegyzem, Kínában a *János vitéz*nek nagyobb sikere volt, mint a *Sárga tengeralattjáró*nak. A rajzfilmben két alapvető irány van. Az egyik, amit amerikainak lehet nevezni. Ezen uralkodik az úgynevezett Walt Disney-stílus, amelyik az amerikai gyerekképregényből (comics) nőtt ki, és ezenkívül léteznek a mindenkori képzőművészethez kötődő különféle nemzeti iskolák, amelyek megpróbálnak elhatárolódni Disneytől.

– A *Tragédiá*ban a comicson és pop arton kívül mintha a híres német festőgrafikus *Grosz* keze is benne volna!

– *Grosz* valóban benne van. Különösképp ott, ahol politikai és társadalombíráló felhangok jelennek meg, például az utolsó színben. A szemüveg *Grosz*nál elválasztó elem. A Falanszter Isten hangján megszólaló aggastyán „államfője" szemüveges. Villogó szemüveg, ami mögé nem lehet belátni. A *Tragédiában* az egyes képeket megpróbáltam úgy megfogni, hogy mindegyikben legyen olyan, amely kifejezi azt a kort is. A Falanszter, amit látott, meghatározatlan jövőben játszódik, az anyag energiaelfogyásának időszakában, amit úgy kell elgondolni, ahogy a maoisták és a kommunisták a szocialista realizmust: jobbára egy NDK-beli képregény (szocreálos) stílusában, ami szándékosan nem olyan „szép".

– Mennyibe kerül egy rajzfilm?

– A *Tragédiára* percenként 800 ezer forintot kaptunk, tehát ez egy olcsó film. Eddig elkészült hét szín, és sikerült pénzt szereznem még két és félre. Technikailag időközben annyi változott, hogy kaptunk egy számítógépet, amin a festést és kihúzást el lehet végezni. Tehát amíg eddig mindent filmre vettem, ezután majd videóra fogom. A videót eddig inkább szellemileg hasznosítottam, például a *Fehérlófia* című filmemben a tizenkét fejű sárkány és Fehérlófia küzdelmében a sárkányt úgy mozgattam, mint ahogy a videón a raszterkockák mozognak, amivel bűnözők arcát kitakarják. Amerikában meg is kérdezték, ugye ezt komputerrel csináltam, mire büszkén mutattam, hogy ezzel az öt ujjammal. Nem annyira a technika a fontos itt, viszont a technika adhat ötleteket. Egy másik videótechnikából merített dramaturgiai ötletem, amit próbálok megvalósítani a *Tragédiá*ban, hogy a színes világban barangol a fekete-fehér Ádám.

– Miért éppen a *Tragédiát* választotta?

– Mert mondanivalója nagyon aktuális, mert közegének az animációt érzem, mert *Madách* eklektikus ember volt, és magam is az vagyok. Ilyen értelemben nagy találkozás. Kitombolhatom magam különböző stílusokban, melyeket úgy adaptálhatok, ahogy akarok, és ez számomra hallatlanul élvezetes szórakozás... Nem hiszem, hogy 2000-ig be tudom fejezni.

– Ha jól tudom, biblia-adaptációval is foglakozik, ami egy másik, hasonlóan hosszú távra szóló, nagy horderejű témája.

– Egy egész szekrény tele van biblia-forgatókönyvekkel. Egy epizód el is készült belőle. Egy tetszés szerinti terjedelmű biblia-sorozatot csináltam, 16 vagy 24 részben, amely feldolgozza az egész *Ó-* és *Újszövetséget.* Persze a nagy poén az lett volna, ha a *Tragédia* befejezésével egyidejűleg eljutottam volna a *Jelenések könyvé*ig, és akkor *Bingeni Hildegard* (középkori misztikus gondolkodó) mellett ott lett volna *Jankovics Marcell* is.

– Soha nem gondolt hagyományos szereplős film rendezésére?

– De igen, egy időben voltak mindenféle ambícióim. Tulajdonképpen véletlenül lettem rajzfilmrendező. Egyébként a régészet és az építészet érdekelt, de mint deklasszált elemnek, ráadásul egy bencés gimnáziumi érettségivel, az egyetem szóba sem jöhetett. A Pannónia Filmstúdió egyfajta menedék volt olyan képzőművészek számára, akik épp rossz pontokat kaptak. Ott rajzolt *Korniss Dezső, Gross Arnold* is. Ott gyártattak velem egy hamis életrajzot, és ezzel a hamis életrajzzal dolgoztam egészen a hatvanas évek közepéig. Ebben az időben faltam a filmeket. Volt olyan év, amikor hatszáz filmet is megnéztem, mert úgy gondoltam, ha már nem járhatok egyetemre, legalább tudjam a szakmát. Rájöttem, hogy azokhoz az úgynevezett mágikus realista rendezőkhöz vonzódom (*Einzenstein, Fellini, Kurosawa, Greenaway, Wajda*), akik a semmiből teremtik meg filmjeiket, más szóval addig pofozzák a valóságot, amíg az olyan nem lesz, amilyennek elképzelték. Példa erre *Fellini*, aki lerajzolta magának *Casanovát*, és azután kerestek hozzá egy színészt, *Donald Sutherland*et, akit olyanra tudtak maszkírozni, amilyenre *Fellini* Casanovát megrajzolta. Újabban csak kikapcsolódásképpen nézek filmet. Ma olyan, hogy filmművészet, véleményem szerint nincs. A *Jurassic Park*ot többször is megnéztem, ahogy a *Terminátor 2*-t is, a trükk, a csoda miatt. Rajzfilmmel képes vagyok arra, hogy ábrázoljam a csodát, ami az én esetemben, mivel jelképekben utazom, arról szól, hogy a csodának valamilyen jelentése kell legyen: nyilvánvalóan nem véletlenül változott át Kepler oroszlánná, hanem azzal az a rendező mondani is akart valamit. Ha a *Terminátor 2*-t nézzük, azt a nagyszerű trükkasztalon készült jelenetet, amikor a hős felemelkedik a padlóval, és kilép belőle, ez jelen esetben hatáskeltés, félelemkeltés. Mondhatom erre, hogy az irracionalitás ábrázolása, hogy lélektanilag ilyen van. Nálam a csoda nem trükk. A művész nem bűvész, amiről *Madách* nagyszerűen ír a *Tragédia* londoni színében, ahol a bűvészet lép a művészet helyébe. Az én számomra a művészet ideális formája a mítosz. Ha már egyszer nem lehettem építész, ki kellett találnom, miért lettem rajzfilmes. Látszólag felnőtt rajzfilmeket csinálok, de a gyerekrajzfilmeket a felnőttek ugyanúgy élvezik.

Varga Mária

Jankovics Marcell művei a videótékákban:

Magyar népmesék *(Televideo)*,
Az égigérő fa *(Televideo)*,
Kacor király *(Televideo)*,
Mondák a magyar történelemből *(Televideo)*,
Zöld Péter *(Televideo)*,
János vitéz *(Mokép Videókiadó)*,
Fehérlófia *(Mokép Videókiadó)*,
Háry János *(Televideo)*

Nemcsak a ruha változott...

Panasonic és Thomson képmagnók

Bár az ez évi katalógusban még nem volt módunk felfedezni, az üzletek kínálatában február végén *NV-SD420E* típusjelzéssel egy új *Panasonic* modell tűnt fel, mely szolgáltatásaiban igencsak emlékeztetett a már ismert *NV-S 400*-ashoz, a mechanika elhelyezésében azonban szembetűnő változást mutatott. A korábbi négyfejesekhez képest az eddig aszimmetrikusan elhelyezett mechanika most középre került, ami sejtetni engedte, hogy a korábbi család nagy átalakuláson mehetett keresztül. Új típuscsaláddal jelentkezett a *Thomson* is, megtartva a *VP4480*-nal a *VP4450*-nél már megismert, sajátosan „sarkos" vonalvezetését, érdekes egyéni kialakítását. A modellek közül a *VP2650* kétfejes, míg a *VP4650* négyfejes kivitel. Első ránézésre szinte teljesen azonos a két készülék, csak a típusszám és egy szerény, négy fejre utaló felirat teszi eltérővé a két előlapot.

❖

Visszatérve az *NV–SD420EU*-hoz, a középkategóriás kiviteleknél – a kétfejesek kivételével – a *Panasonic* láthatóan nehezen adta be a derekát a ma már általánosnak mondható középre helyezett mechanika-irányzatnak, s ezzel némileg igazolta korábbi véleményünket, miszerint mi sem ettől az elhelyezéstől reméltük a döntő minőségi változásokat. A váltás azonban más változtatásokat is magával hozott, így a legszembetűnőbb, hogy a korábbiakban *Panasonic*-sajátosságként ismert merev és robosztus öntöttvázas mechanikáról áttértek a lemezsajtolásúra, s bár a mechanikáról még bővebben szólunk, előzetesen csak annyit, hogy ennek merevsége, stabilitása ugyanúgy megmaradt, ahogy ez a korábbi konstrukciókat jellemezte.

A készüléket dekoráló címkék szinte teljes listáját adják a specialitásoknak és főbb működési tulajdonságoknak. Ezek közül rögtön első helyen említjük az automatikus hangolási rendszert, mely igen praktikussá teszi a vehető vagy a kábelrendszerben található állomások behangolását. Lényege, hogy a kicsomagolt, és az antennához, majd a hálózathoz kapcsolt készülék az első üzembe helyezéskor kb. 5–7 perc alatt végiglépked az összes csatornafrekvencián és „behangolja" magát. Az eljárás igen szellemes és kényelmes, csupán feltételezi, hogy az új tulajdonos bekapcsolás előtt elolvasta a kezelési útmutatót és csatlakoztatta videójához az antennát is. A tévedés korrigálható, mert mód van az üres állapot létrehozására és újraindításra.

Ezen túl adott programhelyre egyedileg is kereshetünk adóállomást automatikus csatornakereséssel, vagyis az általunk előzetesen meghatározott programszámhoz – összesen 99 beprogramozható hely áll rendelkezésünkre – automatikus kereséssel behangolhatjuk a videót.

Vételi normák, vagyis az antennán keresztül érkező műsorok felvétele szempontjából PAL és SECAM színes adások vételére alkalmas az *NV–SD420EU:* a BG, tehát a CCIR hangrendszer és a DK, az OIRT is beállítható. Videóbemeneten át feldolgozza a tengerentúli NTSC 3.58 és NTSC 4.43 szabvány szerinti jeleket, ezek szerint is fel tud venni és le tud játszani. (Azt csak zárójelben említjük meg az egyre terjedő kazettás „levelezés" miatt, hogy ez nem jelent jelátalakítást, vagyis egy PAL

rendszerben felvett kamerafelvétel csak PAL rendszerben rögzíthető. (Az NTSC rendszerben történő felvételhez és „kazetta-levélhez" tehát ilyen kamerára van szükség és ennek képét a normának megfelelően fogja rögzíteni.) Az univerzális felhasználási lehetőséget sejteti a hálózati tápegység is, mely átkapcsolás nélkül alkalmas 110 és 240 V-os hálózati feszültségek közötti üzemelésre.

A beállítások természetesen menü rendszerben történnek. A főmenüből választhatjuk ki a nyelvet, mely e típus esetében angol vagy orosz lehet, ezen keresztül lehet hozzáférni az órabeállítás menüsorához, a behangolási programhoz és a színrendszer-állítási lehetőséghez, melyhez – bár a videó automatikusan különbözteti meg a jeleket – akkor kell hozzányúlni, ha a kép a felvétel vagy a lejátszás alatt nem színes. Az utolsó előtti tételsor a főmenüben az egyéb működtetéssel és a szalagbeállításokkal kapcsolatos almenü ábrája. Ezzel állítható a normál SP vagy felezett LP sebesség, az OSD aktivizálása (a képernyőn az adott funkciókkal kapcsolatos feliratok megjelenítése), és itt adható meg egy behelyezett kazetta szalaghosszúsága, melynek alapján az *SD420* ki tudja számítani a hátralévő szalagidőt. A kijelzőn egyébként mind a lefutott, mind a hátralévő szalagidő megjelenik, amely felvételeknél igencsak praktikus információ.

E készüléknél is egy hónapra előre 8 időzített felvételt lehet készíteni, s mód van naponta vagy hetente azonos időpontban készített felvételek beprogramozására is. A napi felvételeknél meg lehet különböztetni a hétfőtől péntekig vagy szombatig tartó sorozatot vagy a vasárnaptól szombatig tartó időtartamot. A beprogramozott felvételek hálózatkimaradás esetére – mint az táblázatunkról kiolvasható – minimum egyórás memóriavédelemmel rendelkeznek.

A képmagnó specialitásai közül meg kell említeni az indexkeresési rendszert, mellyel adott számú felvételkezdettől indíthatjuk a lejátszást és az ún. intro-jet pásztázást, amikor az egymás után felvett programrészek kezdeteit 10 mp-ig gyorsítottan játszhatjuk le, s ha nem állítjuk meg a keresést, a következő kezdethez csévélődik a szalag. Ezenkívül lehetőség van ismételt lejátszásra, állóképre – mely valóban stabilan és zavarmentesen áll – valamint folyamatos léptetésre. Ám mivel négyfejes videóról van szó, ez utóbbiak nem tekinthetők széles repertoárnak, de ennyivel kell beérni. Van viszont utóhangosítási lehetőség, ami az eredeti hang kicserélésének lehetőségét jelenti.

A távvezérlő jól fekszik kézbe, első rátekintésre csak a videót vezérlő gombok látszanak, felső részének fedelét kikattintva viszont előtűnnek a menüvel és az órabeállítással kapcsolatos kezelőgombok is, és lehetőség van különböző típusú tv-készülékek főbb funkcióinak állítására is. Azt viszont igencsak nehezményeztük, hogy a számgombok lemaradtak. (Az *SD400*-nál sem szerepeltek.) Az

teszt

A mérések a **Magyar Elektrotechnikai Ellenőrző Intézet** laboratóriumaiban készültek.
A tesztet készítette és összeállította: **Géczy Géza.**

TECHNIKAI ADATOK SZOLGÁLTATÁSOK

GYÁRTÓ TÍPUS	Panasonic NV-SD420EU	Thomson VP 2650	Thomson VP 4650
Rögzítési színrendszerek	PAL, MESECAM, NTSC*	PAL, SECAM, MESECAM	PAL, SECAM, MESECAM
Lejátszási színrendszer	PAL, MESECAM, NTSC	PAL, SECAM, MESECAM, NTSC	PAL, SECAM, MESECAM, NTSC
Méretek (szél. x mag. x mélység) (mm)	430 x 87 x 298	394 x 89 x 304	394 x 89 x 304
Tömeg (kg)	3,9	4,6	4,6
Hálózati feszültség (V)	110–240	200–240	200–240
Fogyasztás üzemi (W)	19	24	24
készenléti (W)	5,5	6,5	6,5
Képkeresés seb. (előre/hátra)	11x	5x ; 7x; 9x	5x; 7x; 9x
Átcsévélési idő (előre/hátra)(sec)	127/120	112/108	110/106
	kiváló ++	jó +	jó + jó +

* csak videóbemenetről

SZOLGÁLTATÁSOK

Lassítás	–	–	–
Gyorsítás	–	–	–
Indexkeresési rendszer	van	–	–
Ismétlés	van	–	–
Eltelt idő-kijelzés	van	van	van
Hátralévő szalagidő-kijelzés	van	van	van
Utóhangosítás	van	nincs	nincs
Menürendszer/kijelzés képernyőn	van	van	van
Beprogramozott hely törlése/átugrása	van/nincs	van/nincs	van/nincs
Programrendezés	nincs	nincs	nincs
Kihagyás (ugrás) lejátszáskor	nincs	nincs	nincs
Képkereső gyűrű	nincs	nincs	nincs
Hozzáférés-letiltás (gyerekzár)	nincs	nincs	nincs
Biztosítás hálózatkimaradásakor	kb 1 óra	kb 1 óra	kb 1 óra

PROGRAMOZHATÓSÁG

Vételi sávok	VHF, UHF, kábel, hiper	VHF, UHF, kábel, hiper	VHF, UHF, kábel, hiper
Tv-csatornák hangolása	feszültségszintézeres	frekvenciaszintézeres	frekvenciaszintézeres
Tárolható tv-csatornák száma	98	48	48
Programozható felvételek száma	8	4	4
Programozható napok száma	1 hónap	1 hónap	1 hónap
Naponta ismételhető felvételek száma	van	van	van
Hetente ismételhető felvételi program	van	van	van
Azonnali felvétel időbeállítással	nincs	van	van
VPS	nincs	van	van
ShowView	nincs	van	van

AUTOMATIKÁK

Színnormaváltás antennáról	van	van	van
Színnormaváltás kazettáról	automata + kézi	automata + kézi	automata + kézi
Kazettaazonosítás	kézi	automatikus	automatikus
Fejtisztítás	van	van	van

TÁVVEZÉRLŐ

Csatornabehangolás	menüvel	menüvel	menüvel
Időprogramozás	menüvel	menüvel	menüvel
Képkereső gyűrű	nincs	nincs	nincs
TV/Több videó vezérlése	van/–	van/–	van/-

CSATLAKOZÁSOK

AV-csatolakozás (hátul)	RCA/RCA	2 db Scart	2 db Scart
AV-csatlakozás (elöl)	RCA/RCA	RCA/RCA	RCA/RCA

egyes programokhoz így csak egymás után léptetve lehet hozzáférni, s a két állomás közötti átváltogatás körülményes, időigényes. Különösen akkor, ha azok az automatikus behangolás révén messze kerülnek egymástól. Elvész tehát a gyorshangolás praktikuma, ezért célszerű kézzel behangolni és egymáshoz közel helyezni favorizált tv-csatornáinkat.

Amint az a laborméréseknél várható volt, a felvett kép most sem okozott csalódást. Sorbontás-kazettáinkkal 250 sor feletti bontást láttunk, a videóbemenetről vagy tv-adásról felvett kép rajzolata is szép volt, az arcok rajzolata jó, a frizurákkal sem volt bajunk, s a természetfilmek is tetszettek. Jó volt a színhűség, a képzajok sem rontották az összhatást. Kísérőhang szempontjából jó volt a készülék bemenőjel-bírása, torzításai korrekt szinten maradtak, hangfrekvenciás átvitele viszont átlagosabb. Normál sebességnél nyávogásértéke is jó, félsebességnél azonban ez érezhetően romlott. A félsebességű felvételeket most is csak azokhoz a programozott felvételekhez ajánljuk, amelyekhez nem elég a szalagidő, bár kép szempontjából – tudomásul véve a szalagsebességből következő kompromisszumokat – az átlagnál jobbak voltak a tapasztalataink.

Külön fejezet a mechanika. Mint arra már utaltunk, ez is nagy változáson ment keresztül. Futása kiegyensúlyozott, amit igazol a szalagsebesség-ingadozási érték, kapcsolásai határozottak, de nem hangosak. A szalagot gyorsan csévéli át, ennek ellenére a kazetta elején és a végén óvatosan bánik vele. Szalagkezelése finom.

Bár rendszeresen mérjük, kevésbé szóltunk eddig a le- és felcsévélő orsók nyomatékáról. Az új készülékné ez kb. 20–25 százalékkal kisebb a megszokottnál, ami egyrészt óvatosabb szalagkezelést jelent, de egyben igényli is a jobb minőségű kazetták használatát. Tény, hogy több 240 perces kazettával is gyötörtük tesztpéldányunkat, gondjaink nem voltak, ennek ellenére silányabb minőségű szalagok használatát nem javasoljuk.

Csatlakoztatások szempontjából az *NV–SD42*0-nál ugyanúgy megmaradtak az RCA-csatlakozók, mint a korábbi hasonló kategóriás modelleknél. Kár, hogy az előlapon nincs bemeneti lehetőség.

❖

Ahogy a *Panasonic*nak formatervezésében megvan a maga eleganciája nagyméretű kijelzőjével, aranysárga számaival, nyugodt kialakítású, jól kezelhető gombjaival, úgy a *Thomson* is tartja modern vonalvezetését, sőt a készülék jobb oldalán a design megalkotójának szignóját is láthatjuk, mely még nagyobb nyomatékot ad

MÉRT ÉRTÉKEK

GYÁRTÓ TÍPUS	Panasonic NV-SD420EU	Thomson VP 2650	Thomson VP 4650
RF kimeneti csatornák	31–40	51–67	51–67
Sorbontás (sor) SP	255	245	245
Videó jel/zaj arány (dB) SP	44	44,5	44
LP	45	–	45
Videoátvitel SP (MHz)	3,2	3,05	3,1
LP (MHz)	3,0	–	2,85
Hangfrekvenciás átvitel (Hz-kHz) SP	48–9,8	66–12	63–12
LP	48–6,3	–	51–6
Hang jel/zaj-arány (dB) SP	51	47	47,5
LP	49	–	45
Nyávogás % SP	0,15	0,18	0,13
LP	0,33	–	0,18
	jó +	jó +	jó +

egyediségének. A kezelőgombok itt is jól elhatárolták és hozzáférhetőek. Praktikusan az előlapon van egy videó- és audióbemenet, mellettük megtalálható az indítást–beállítást vezérlő csatlakozó aljzata, melyet egy kihajtható fedél borít használaton kívül.

A *VP 2650* és *VP 4650* közötti különbségek a kétfejes és négyfejes konstrukció közötti különbségekből adódnak, ami gyakorlatban a kétsebességes kivitelt, a jobb állóképet jelenti, az utóbbi javára. A kezelési útmutató is együtt mutatja be a készüléket. Annak ellenére, hogy a szándék világos, nem a legszerencsésebb módon, két önálló füzetben. A vékonyabb füzetecske az alapvető információkat mondja el a kezelésről, míg a másik a programozásról, csatlakozásról és egyéb információkról szól bővebben. A *Panasonic* kezelésije egybefogott, mégis sokszor volt információhiányunk, például a normákat illetően. Valahogy úgy tűnik, hogy ezek szerkesztői, akik benne élnek a konstrukcióban, úgy hiszik, hogy a felhasználóval fél szavakkal is megértik egymást. Pedig néha-néha – s példánkat most nem a *Panasonic*tól vagy a *Thomson*tól vesszük – maguk sem ismerik a készüléket, s azok aztán nemegyszer egész másképpen működnek, mint ahogy az adott készülékhez mellékelt füzetben olvasható. Ezért valljuk, hogy a kezelési útmutatónak az adott nyelvhez, felhasználói környezethez kell igazodnia. Nemegyszer a német nyelvű változat sokkal hosszabb, bőbeszédűbb, mint az angol, s lehet, hogy a magyarnak a normasajátosságok, a speciálisabb szolgáltatások miatt még hosszabbnak kellene lennie.

Visszatérve a készülék csatlakoztatásaihoz, a hátlapon két scart csatlakozó is található: az egyik az általános felvételi–lejátszási célokat szolgáló aljzat, míg a másik egy dekóder vagy a műholdvevő jeleit tudja fogadni. A beállítások itt is menü rendszerben történnek, a *Thomson* az angolon kívül viszont franciául és spanyolul tud kommunikálni, amelyek közvetlenül kiválaszthatók.

Abban az esetben, ha antennakábelen keresztül csatlakoztatjuk a videót a tv-hez, sajátos módon a videó kijelzőjén meg lehet jelentetni azt a csatornaszámot, amelyen keresztül átadja a jeleket. Ez a *Thomson* esetében az 51–67-es csatornák közé esik. Az alapvető kezelés a készüléken vagy a távvezérlőn lévő gombokkal igen egyszerűen végrehajtható, de a menün keresztül történő beállítások sem igényelnek bonyolult mutatványokat. A főmenüből számgombokkal egyszerűen ki lehet választani a beállítandó jellemzőt, melynek menüképe megjelenik a képernyőn. Ily módon lehet beállítani az órát, a programozottan indított felvételeket, a behangolást, a sávkövetési pontosságot vagy a ShowView-et. Az új csatornák beállításakor nagy kényelmet jelent, hogy a készülék frekvenciaszintézeres, így ha ismerjük a kívánt műsor csatornaszámát, úgy ezt közvetlenül is be lehet írni, de végig is lehet léptettetni a tv-s kábelsávokat. A készülék a francia L, a nyugat-európai BG- és a kelet-európai DK-szabványok szerint dolgozik. A színrendszert automatikusan váltja, de a hangnormát a vett adáshoz a menü szerinti programozással kell pontosítani.

Későbbiekben tervezett, úgynevezett időzített felvételek kezdeti és befejezési időpontjának beírására 4 hely áll rendelkezésre, de lehetőség van itt is naponta és a hét minden napján azonos időben történő felvételek készítésére. A kezdési és befejezési időpontok pontosítására lehetőség van VPD/VPS rendszerrel vagy ShowView-val történő programbeírásokra is. E két rendszerről a korábbiakban már többször írtunk. Az előbbi lényege, hogy az adásban olyan azonosító jelek vannak, melyeket a videó érzékel, és csak ezek megléte esetén indul és áll le, magyarul észreveszi a programban a csúszásokat. Hazai adásoknál sok hasznát nem vesszük, mert adásrendszereinkben ezt nem alkalmazzák. A másik a ShowView rendszer, mely egy adásazonosító 4–9 jegyből számkód, mely az adóra és az adott műsor kezdetére és végére utaló számcsoport. Azon országokban, ahol alkalmazzák, a tv-újságokban az egyes műsorok mellett e számokat is feltüntetik.

Nálunk marad a harmadik megoldás, melyet az új *Thomson*-család felkínál: gombnyomásra 10, 20 vagy 30 perccel meghosszabbítja az eredetileg pontosan beírt befejezési időt, nehogy lemaradjunk a film végéről az adó pontatlansága miatt.

A készülék érdekessége, hogy a behelyezett kazettát először egy kicsit oda-vissza tekeri (az egész nem tart tovább, mint néhány másodperc), majd várja a következő parancsot. E rövid tesztelés biztosítja, hogy ezt követően ki tudja írni a lejátszott és még hátralévő játékidőt, s mindezt elég nagy pontossággal teszi. Felvételkor viszont a kijelzőn folyamatosan csak a műsorforrás (tehát ahonnan felveszünk), annak a felirata jelenik meg, de a képernyőn minden kiírató, ami természetesen nem kerül a szalagra.

A mechanika itt is nagyon gyors, s annak ellenére, hogy a kazetta elején és végén gondosan lefékez, 2 percen belül átpörgette a 180 percnyi szalagot. Érdekes viszont, hogy e készüléknél is elmaradtak a különböző sebességű lassítási–gyorsítási funkciók. Állókép van, képléptetés is lehetséges, és természetesen gyorskereséssel is be lehet tekinteni a felvételbe, de az oda-visszajátszással történő, tulajdonképpen a vágási helyeket pontosító lassított szalagmozgatások elmaradtak. Láthatóan a *VP 2650* és a *VP 4650* szolgáltatásai a minél sokoldalúbb felvételi praktikumok lehetőségeire összpontosultak, és elmaradtak az olyan specialitások, mint az indexkeresési rendszer vagy ismételt lejátszás.

Hang szempontjából a *Thomsonok* felsőbb frekvenciatartományban határozottan többet nyújtanak. Normál sebesség mellett csaknem azonos átviteli tartományokat mértünk, a nyávogásértékek a négyfejes kivitelnél voltak jobbak. A *VP 4650* felezett sebességénél azonban beszűkül a tartomány, és megnő a szalagsebesség-ingadozás. Ugyan ez egy játékfilmnél kevésbé zavaró, de a hangszíneknél érezhető a változás. Képfelbontásban a *Thomson*-család valamivel szerényebb átvitelt produkált, mint a rivális *Panasonic*, amit elsősorban az arcok rajzolatában, a haj csillogásában lehetett észrevenni. Félsebességű felvételeink nem sikerültek rosszul, de itt a „VHS-szerűség" jelei meglátszottak és a nagyobb felületek kevésbé voltak homogének.

*

Összességében: a *Panasonic* videóátvitele, képvisszaadása e kategóriában is nagyon jó, csatlakoztatási lehetőségei viszont szerények, és távvezérlőjén hiányoltuk a gyorsabb programválasztási lehetőséget. A *Thomson*-család szolgáltatási körével láthatóan az általános használatnál megkívánt sokoldalúságra törekedett, bár hiányoltuk a közvetlenül a kijelzőn megjeleníthető információkat és nem szerencsés a kezelési útmutató szűkszavúsága.

Argentin ellen-Evita-film

3 millió dollárból hét hét alatt forgatták le Buenos Airesben az argentinok a maguk *Evita*-filmjét *Eva Peron – The True Story* címmel. Az „igaz történetet" *Juan Carlos Desanzo* rendezte. A film főszereplője *Esther Goris*, aki az argentín televízió számára már megírt egy tévésorozatot Eva Peron életéről, de a forgatást megelőzte a játékfilm készítése. A szerepre készülve számos olyan archív filmfelvételt és fotót volt módjában megtekinteni az egykori első számú asszonyról, amelyet eddig a közönség még nem láthatott. Találkozott Evita számos korábbi barátjával, akik szemtanúi voltak, miként készül beszédeire, látták, hogyan szónokol a Casa Rosada erkélyén, s beszélgetett azzal a nővérrel is, aki Evita gondját viselte halála előtti utolsó napjaiban. A színésznő különben nemrégiben Hollywoodban találkozott *Alan Parker* rendezővel is. Esther Goris nem vitatja a Parker-féle Evita profizmusát, szép képeit, remek rendezését, de úgy véli, az igazi Evita élete sokban különbözött a filmben látottaknál. Ennek ellenére dicsérte *Madonna, Banderas* és *Jonathan Pryce* játékát is. Ám szerinte az a valósághű film az argentin nemzet nagyasszonyáról, amelyben ő játssza a főszerepet.

Erről a magyar videóbarátok is meggyőződhetnek, hiszen a film rendkívüli gyorsasággal már áprilisban a honi tékákba kerül.

Madonna újra a kamerák előtt

Evita után új filmjében ismét történelmi alakot fog megszemélyesíteni *Madonna*. Ő lesz *Tina Modotti* fotóriporter forradalmár, aki 1942-ben halt meg. Főszereplőtársa *Gabriel Byrne*, aki szeretőjét játssza majd. A film társproducere egyébként *Mick Jagger* rocksztár.

Evita Ferrarija

Elárverezik Buenos Airesben *Eva Peron* legutolsó, luxuskivitelű Ferrari 212-es típusú személygépkocsiját: a kikiáltási ár 1,7 millió dollár. A magas ár kialakításában szerepet játszhatott az Evitáról szóló *Madonna*-film is, mely az egykori elnökasszony életét ismét az érdeklődés középpontjába állította.

A jelenlegi tulajdonos egy régi autókat gyűjtő kereskedő, aki bevallása szerint eddig egymillió dollárt költött a coupéra. Karosszériáját felújíttatta, üléseit pedig friss bőrrel húzatta át. A kocsit 1988-ban egy Argentínában élő olasztól 7 500 dollárért vásárolta az a svájci üzletember, akitől a jelenlegi tulajdonos a Ferrarit megvette. A maga korában, 1952-ben, amikor a 2700 köbcentis, 170 lóerős gép az elnökházaspár birtokába került, tulajdonságai bámulatosnak számítottak.

Füstbomba a moziban

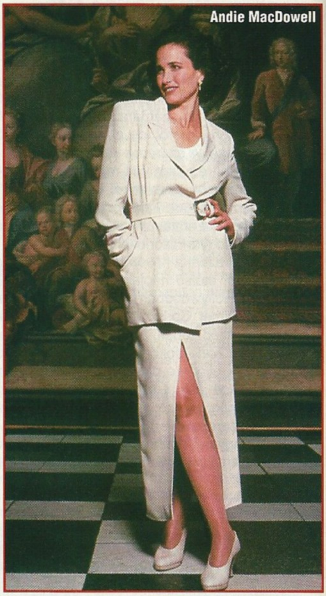
Füstbomba robbant nemrégiben a Buenos Aires-i Atlas Lavalle mozi zsúfolásig telt nézőterén az *Evita* című musical vetítése közben, de sérülés szerencsére nem történt. E provokáció is jelzi, hogy az argentinokat igencsak megosztja *Alan Parker* alkotása. A peronista szakszervezetek és politikusok bojkottfelhívással igyekeztek fellépni a film ellen, szerény sikerrel. A peronista szakszervezeti szövetség egyik vezetője az angol rendezőt a nép hősnőjének bemocskolásával vádolta és arra emlékeztetett, hogy az angolok 1982-ben már elrabolták az argentinoktól a Falkland-szigeteket...

A heves érzelemnyilvánítások oka, hogy a dél-amerikai országban csaknem öt évtized elteltével is máig elevenen él Eva Peron emléke.

Kiosztották a francia Oscart is

Kiosztották Párizsban a tavalyi év legjobb francia filmjeinek járó César-díjat, melyet a francia Oscarként is emlegetnek. A legjobb alkotásnak és a legjobb rendezésnek egyaránt *Patrice Leconte Ridicule* című alkotását ítélték, azt a művet, amelyet a legjobb külföldi film kategóriában Oscarra is jelöltek az óceán túlpartján lévő filmakadémia tagjai. A film a francia forradalom előtti időszakba vezeti el a nézőt, és a királyi udvar intrikáiba enged bepillantást.

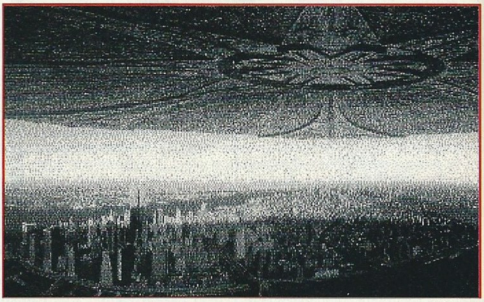
A legjobb női főszereplő *Fanny Ardant* lett a *Pédale douce* című műben nyújtott alakításáért. Eddigi életművéért tiszteletbeli César-díjjal jutalmazták *Andie MacDowell* amerikai színésznőt és *Charles Aznavour* francia énekest.

Andie MacDowell

Itthon is kasszasiker
A függetlenség napja

Csak október végén mutatták be idehaza a hazai mozik *A függetlenség napja* című filmet, mégis ez az alkotás bizonyult Magyarországon is az év legsikeresebb produkciójának. Bő két hónap alatt 727 ezren látták és a nézők 199 millió forintot hagytak érte a pénztáraknál. (Március vége óta a film egyben már tékasiker is.) A magyar filmek közül a legtöbben *Bujtor István* rendezését, *A három testőr Afrikában* című vígjátékot nézték meg, számuk elérte a 208 ezret.

1996-ban összesen 157 filmet mutattak be a filmszínházak, közöttük 19 magyar művet. A statisztikák szerint összesen 13 millió 859 ezer néző váltott jegyet, ami három százalékkal kevesebb, mint egy esztendővel korábban. Nőtt viszont az érdeklődés a magyar produkciók iránt, 730 ezren látták magyar filmeket, háromszor annyian, mint 1995-ben. Tavaly a mozijegy-bevétel összege összesen 2 milliárd 960 millió forintot tett ki, mely 25 százalékkal haladta meg az 1995-ös esztendő bevételeit.

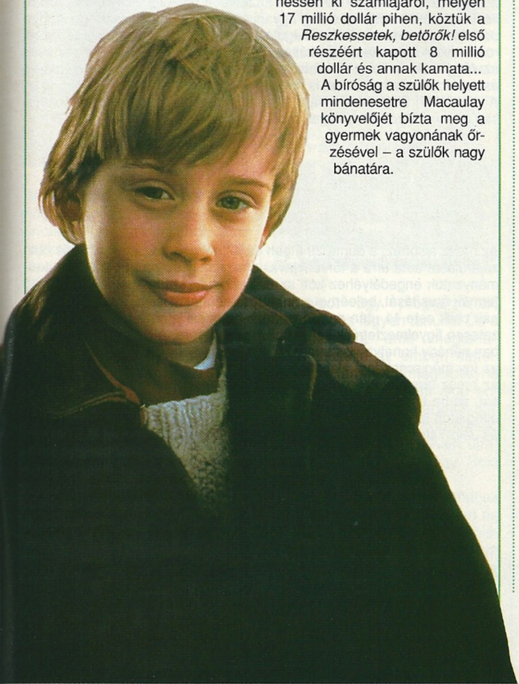

Szabó István Corvinus-díjas

Szabó István Oscar-díjas filmrendező vehette át márciusban elsőként az Európa Intézet Alapítvány frissen alapított Corvinus-díját. Az elismerést olyan személyiségeknek adományozzák, akik sokat tettek a magyar nemzet európai kapcsolatrendszeréért a kultúrában, a tudományos és politikai életben. A diploma szövege szerint Szabó István kimagasló művészi, rendezői, oktatói munkájáért, a magyar film és színházművészet nemzetközileg is elismert műveléséért, hazai és külföldi művészeti oktatómunkájáért, valamint a magyar kultúra európai szellemiségének kiemelkedő színvonalú megjelenítéséért kapta meg a rangos díjat, mellyel 30 ezer svájci frank is jár.

Mégsem nyomorog a Culkin-család

Milliomos csemete *Macaulay Culkin,* számos sikerfilm, egyebek mellett a *Reszkessetek, betörők!* mindkét részének sztárja, a családnak nemrégiben mégis súlyos anyagi gondjai támadtak. Ennek oka, hogy az Egyesült Államok törvényei szerint a gyereksztárok jövedelme csak bírósági felügyelet alatt lévő bankszámlákra kerülhet. A Culkin-családban az 52 éves apa és a 42 esztendős mama neveli hat csemetéjét, akik közül többen is szerepelnek filmekben. Mivel a szülők egyben gyermekeik menedzserei is, a gázsik 15 százaléka illeti meg őket. A családnak más jövedelme nincs, viszont a szülők eddig meglehetősen nagyvonalúan kezelték az őket megillető összegeket. Évente 350 ezer dollárt költöttek, egyebek mellett három lakás fenntartására és a gyermekek magániskolájára. Éveken át futotta is a menedzseri fizetésből, de az utóbbi időben már anyagi gondok is jelentkeztek. Olyannyira, hogy már a kilakoltatás veszélye fenyegette a családot. Végül márciusban a bíróság engedélyezte hogy Macaulay némi pénzt vehessen ki számlájáról, melyen 17 millió dollár pihen, köztük a *Reszkessetek, betörők!* első részéért kapott 8 millió dollár és annak kamata...
A bíróság a szülők helyett mindenesetre Macaulay könyvelőjét bízta meg a gyermek vagyonának őrzésével – a szülők nagy bánatára.

Magyar filmkritikusok díjai

Idén is odaítélte díjait a Magyar Újságíró Szövetség (MÚOSZ) film- és tévékritikusi tagozata az előző év kiemelkedő magyar játék- és dokumentumfilmjeiért és televíziós művéért. A filmkritikusok B. Nagy László-díját *Fekete Ibolya Bolse Vita* című filmje kapta, amely nemrégiben a franciaországi angersi filmfesztiválon is nagydíjat érdemelt. A legjobb rendező *Gothár Péter* lett a *Haggyállógva Vászka* című művéért. A legjobb dokumentumfilm díját *Almási Tamás* kapta a *Meddő* és a *Szívügyem* című alkotásaiért. A legjobb tévéjáték díját megosztva *Dömölky János A Valencia-rejtély* és *Mihályfy Imre Mohács* című alkotása érdemelte ki. A televíziós formanyelvi eszközök újszerű felhasználásáért *Kamondy Zoltán Az arany nyugágy* című filmjéért kapott díjat. A legjobb színésznő a kritikusok szerint *Eszenyi Enikő* lett, a legjobb férfi színész *Benkő Gyula.* Mindketten több magyar filmben nyújtott alakításukért vehették át az elismerést. A legjobb operatőrnek járó díjat *Sas Tamás* kapta, aki a *Szeressük egymást gyerekek* című film *Ég a város, ég a ház* című epizódját fényképezte.

Almási Tamás amerikai sikere

Elismerő oklevelet kapott *Almási Tamás Szívügyem* című alkotása az 1997-es Golden Gate Awards versenyen, melyre 62 országból 1525 filmet neveztek. A dokumentumfilm egy szívátültetés hiteles történetét mutatja be. A díjat április 24-e és május 8-a között a 40. San Franciscó-i nemzetközi filmfesztiválon adják át.

Amerikai mozibevételi csúcs

Tavaly rekordösszeget, 5,9 milliárd dollárt hagytak a mozipénztáraknál az amerikai nézők, szám szerint 1 milliárd 340 millió alkalommal. E bevételi rekord 400 millió dollárral haladja meg az előző évit és 7,6 százalékos növekedést jelent. Az amerikai mozgóképszövetség (MPAA) tagjai, vagyis elsősorban a nagy stúdiók átlagosan 39,8 milió dollárt költöttek egy produkcióra, reklámkampányukra pedig 19,8 milliót fordítottak. Az átlagos jegyár egy év alatt csak hat centtel emelkedett és 4,41 dollárt tett ki (kb. 700 forintot).

A hollandok 101 kiskutyája

Valóságos dalmata-őrület alakult ki Hollandiában, miután tulipánországban is bemutatták a *Glenn Close* főszereplésével készült *101 kiskutya* című Disney-játékfilmet. A gyerekek kis dalmata kölyköket követelnek szüleiktől, akiknek egy része hajlik is gyermekeik kívánságának teljesítésére. A holland dalmata-klub szóvivője szerint tehereautószám szállítják a fekete kis foltos ebeket Hollandiába – Magyarországról.

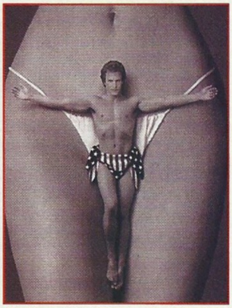
Idehaza bizonyára valamivel könnyebb beszerezni a kis dalmatákat, amelyek azonban nem ideális kutyusok ahhoz, hogy a gyermekek játszótársai legyenek. Ráadásul hamar nőnek, s egy év alatt magasságuk elérheti a hatvan centimétert is.

A dalmaták gyors növése egyébként gondot okozott a film angliai forgatásán is, ahol több ütemben összesen kétszáz kiskölyökkel készültek el a felvételek. A gazdiktól bérbe vett kis állatok tizenegy-tizenkét hetes korukban már kinőtték szerepüket, s újakkal kellett felváltani őket...

Nemzetközi tiltakozás a Flynt-plakát ellen

Több európai országban is felháborodtak a *Larry Flynt, a provokátor* című *Milos Forman*-film plakátja miatt. *Woody Harrelson,* mint kifeszített Krisztus lóg egy bikinivel takart hatalmas női altest előtt, s ez botránkoztatta meg a francia római katolikusokat is. Azonnal kérték a hatóságokat, tiltsák be a plakátot, mert a papok és a hívők egyaránt a vallásszabadság elleni támadásnak tekinti a nyomtatványt, mely szándékosan provokálja a katolikusokat.

Két olasz katolikus szervezet is felemelte szavát a Rómát elárasztó filmplakátok miatt. A szeméremdombon keresztre feszített szereplő szerintük Jézus Krisztust sérti. Szlovákiában még *Michal Kovac* államelnök is megszólalt az ügyben. Egyetértett a pozsonyi–nagyszombati egyházmegye érsekével, és hangoztatta, hogy a tapintatlan plakát nem egyeztethető össze Szlovákia társadalmi törekvéseivel.

Belgiumban és Franciaországban már betiltották a plakátot – a filmet természetesen nem. Érdekes módon a film éppen arról szól, hogy az amerikai pornókiadó a szólásszabadságra hivatkozva nyer pert az ellene indított támadásokkal szemben...

Elektronikus filmes társalgás

Örömhír mindazoknak, akik szeretik a filmeket, és rendelkeznek e-mail-hozzáféréssel! Az InterCom home page (http://www.intercom.hu) létrehozásával egyidőben a legnagyobb hazai mozi- és videóforgalmazó vállalkozás lehetőséget teremt arra, hogy a film- és videóbarátok az elektronikus postán keresztül kötetlenül beszélgethessenek filmekről, megoszthassák véleményüket egymással, s elmondhassák mindenkinek, mi tetszett és mi nem tetszett a hazai filmkínálatból.

Aki máris kedvet kapott, annak nincs más dolga, mint levelet küldeni az info@intercom.hu címre. A tárgysort hagyja ki, a levél részbe pedig írja a következőket:

sub filmbaratok
exit

Ha segítségre van szüksége, ugyanerre a címre küldjön help üzenetet. A sikeres feliratkozás után a leveleket, melyeket azután a lista összes többi tagja is megkap, a filmbaratok@intercom.hu címre kell küldeni.

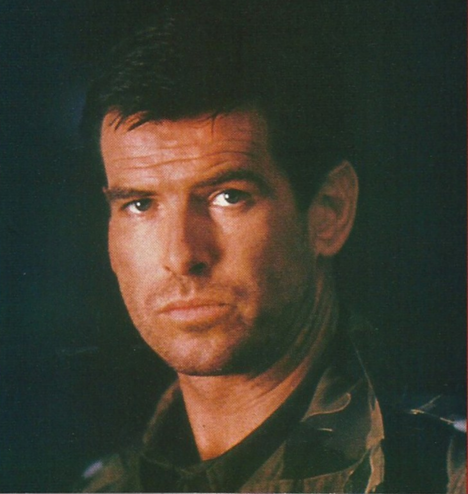
Jó társalgást mindenkinek!

Szovjet légibázis a Pireneusokban

Szovjet katonai légitámaszpontot láthatott az az üdülő, aki az elmúlt hetekben kereste fel a Pireneusok népszerű turistaparadicsomát, Peyragudest. A helyiség repülőtere a múltat idézte: a Vörös Hadsereg katonái lepték el a környéket, orosz légvédelmi rakéták, vadászrepülők, gépkocsik tarkították a tájat, mely Afganisztán hegyvidékét idézte.

Készül az új James Bond-film, melyről újabb hírek érkeztek. *Pierce Brosnan*, a 007-es ügynök ezúttal is orosz bűnözőkkel veszi fel a harcot – sílécen. Egy orosz fegyverkereskedőt igyekszik majd megakadályozni abban, hogy egy atomfegyver alkatrészét megszerezze. Szokásához híven végül egy vadászgépbe kapaszkodva menekül el üldözői elől... A színészt eddig egy francia síoktató és egy olasz düblőr helyettesítette. A falu lakói magukra ismerhetnek majd az ott forgatott jelenetekben, mivel a rendező harminc statisztát közülük választott. Brosnannal azonban egyelőre még ők sem találkozhattak.

Talán a vietnamiaknak nagyobb szerencséjük lesz, mert tavasszal a Bond-stáb Vietnamba települ át. Ez lesz a háború befejezése óta az első alkalom, hogy a távol-keleti országban amerikai forgatócsoport dolgozhat.

Biblia helyett pornófilm...

Meglepetésében sok hívő nem talált szavakat a dél-franciaországi Nabronne-környéki falvakban, amikor frissen vett Biblia-kazettáján nem az ószövetségi történetek képi megjelenítését, hanem egy ledér spanyol hölgy pikáns kalandjait láthatta. A kazettákat ugyanis elcserélték. A Biblia-filmet sokszorosító kis cég ugyanis a vallásos alkotással egy időben pornófilmet is másolt és csomagoláskor az egyik alkalmazott tévedésből rossz tokba helyezte a kazetták egy részét. A fatális tévedésre már csak azután jöttek rá, hogy több hívő a vasárnapi mise után lepte meg magát és családját a templomban is hirdetett kazettával.

A környéken terjeszteni kívánt elcserélt kazettaszállítmányt természetesen azonnal kivonták a forgalomból.

Csak semmi szex, oroszok vagyunk?

Az orosz alsóház, a duma 294 igen és 47 nem szavazattal előzetes hozzájárulását adta arra a törvényjavaslatra, amely szigorúan a helyi önkormányzatok engedélyéhez köti az összes szexszel kapcsolatba hozható termék árusítását, beleértve a műsoros kazettákat is. A televíziós csatornák csak este 11 után mutathatnának be szexfilmeket, s a nézőket előzetesen figyelmeztetniük kell az alkotás jellegére. A szavazás előtti vitában néhány honatya visszautasította a kezdeményezést, mondván, hogy az így mégiscsak jogi alapot teremtene a pornográfiának, s elősegítené az orosz társadalom erkölcsi lealacsonyodását és a család összeomlását, sárba tiporva az orosz nép erkölcsi és kulturális hagyományait. Az elfogadott törvényjavaslatnak még meg kell járnia az orosz felsőházat is, és *Jelcin* elnök aláírása is szükséges életbe lépéséhez.

Újra Aranypolgár

Orson Welles világhírű filmjéből, *Az aranypolgár*ból új filmváltozat készül *Ridley Scott* rendezésében. A hírek szerint az alkotó ehhez már megnyerte Orson Welles lányának beleegyezését. Scott újraértelmezi majd az 1941-ben bemutatott mű történetét. A forgatás várhatóan csak jövőre kezdődik, addig még van idő meggyőzni *Jack Nicholson*t, akit a rendező a főszerep eljátszására szemelt ki.

ELŐZETES

MOZI

VIDEO

A MAGYAR MOZIKBAN

májusban csúcsforgalom lesz bemutatókból, melyek közül kiemelkedik a *Becéző szavak* folytatása, a *The Evening Star.* A főszereplő továbbra is **Shirley MacLaine,** aki másfél évtized elteltével is utánozhatatlan módján küzd azért, hogy összetartsa a családot, megtartsa a gyerekeket, valamint a zűrös életében felbukkanó barátokat és szeretőket. Lányát, Emmát (**Debra**

John Travolta

Winger alakította) ugyan már nem tudja feltámasztani, de az unokákat sikerült sajátos, erőszakos módján felnevelni. S most íme, a keserédes történet folytatódik, melyben természetesen ismét feltűnik a különös szomszéd szerepében **Jack Nicholson.** További szereplőtársak: **Bill Paxton, Juliette Lewis** és **Miranda Richardson.**

A gumiarcú **Jim Carrey** legújabb vígjátékában – címe *Hanta Boy* – ügyvédet alakít. Ezt onnan is könnyen fel lehet ismerni, hogy már az sem igaz, amit kérdez. A fordulat akkor következik be, amikor gyermeke azt kapja születésnapi ajándékul, hogy a papa egyetlen napra végre őszinte lesz.

A tavalyi év legsikeresebb független produkciója volt a *Michael,* **John Travolta, Andie MacDowell** és **William Hurt** főszereplésével. **Nora Ephron** rendezésében Travolta egy őrangyalt játszik, aki tengerparti száműzetésben él, de akit felfedeznek a chicagói újságírók...

Máris itt van **Tom Hanks** első rendezése, a *Nyomul a banda.* 1964 nyarát írunk, amikor a világ a Beatles és a rock and roll lázában ég. Tom Hanks a kamera innenső oldalán is szerepet vállal egy lemezkiadó menedzsereként, aki lecsap egy tehetséges bandára. A négytagú csapat országos turnéra indul, a siker fenomenális, de még el sem készült első nagylemezük, már sötét felhők tornyosulnak a sztárbanda feje fölött... A főbb szerepekben: **Tom Everett Scott, Liv Tyler, Steve Zahn.**

Nem pihen **Eddie Murphy,** most éppen egy különlegesen kiképzett rendőrtiszt, úgynevezett „tárgyaló" lesz a *Két túsz között* című filmben. Ő egyezkedik először a terroristákkal emberrablások, túszejtéses bűnügyek esetén. Nagypofájú, kötekedő zsaru. Nem tisztel sem Istent, sem embert, mígnem meg nem találja igazi ellenfelét az élet sötét oldalán. Ráadásul a hidegvérű gyilkos Eddie menyasszonyát szemeli ki következő áldozatául... A főszereplőtársak: **Michael Rapaport, Michael Wincott.**

Mario Van Peebles alakítja Solót a *Solo* című produkcióban. Ő a tökéletes katona, a profi harcos, akinek nincs családja, nincsenek barátai. A gyilkoló

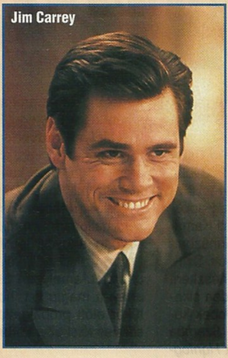

A *Nyomul a banda* sztárzenekara

androidot úgy programozták, hogy képes legyen tanulni. De a legfontosabb, amit megtanul, hogy tisztelje az emberi életet. Ezért aztán nem meglepő, ha egy bevetés előtt nem akar engedelmeskedni a parancsnak. „Felettesei" ezért úgy döntenek, az ember formájú fegyvert újraprogramozzák. Csakhogy Solo már nem hagyja magát...

Jackie Chant ismét láthatjuk verekedni, ezúttal a moziban és a *Balhé Bronxban* című akcióvígjátékban. A családlátogatásra Hongkongba érkező turista egyenesen a helyi maffia és egy motorosbanda közt dúló háború kellős közepébe csöppen...

Robert De Niro, Wesley Snipes és **John Leguizamo** együtt tűnnek fel *A rajongóban,* **Tony Scott** legújabb rendezésében.

Jim Carrey

A HONI VIDEÓTÉKÁKBAN

Paul Newmant láthatjuk a *Senki bolondja* című **Robert Benton** filmben. Newmant ezért az alakításáért két éve Oscar-díjra is jelölték. Egy hatvanéves, félresiklott életű embert alakít, aki úgy dönt, új életet kezd, amikor fia és unokája is közelébe költözik. Az alkotás további sztárjai: **Bruce Willis, Melanie Griffith** és **Jessica Tandy.**

John Travoltát videón is láthatjuk májusban. Ő *A csodabogár,* aki átlagember szeretne maradni, de megváltozik, amikor belecsap a ménkű. A különleges képességek azonban nem minden esetben járnak előnnyel.

Eddie Murphy is érkezik videón, ezúttal élete legkövérebb szerepében, *A bölcsek kövére* című produkcióban.

John Grisham regényéből rendezte **Joel Schumacher** a *Ha ölni kell* című thrillert. Két fehér férfi megerőszakol egy fekete bőrű kislányt. A feldühödött apa lelövi a gazembereket,

Eddie Murphy

ezért börtönbe kerül. A védelmére vállalkozó fiatal ügyvéd hamar rádöbben: sokkal összetettebb ügyben kell vállalnia a védelmet, mint azt első pillanatban gondolta. **Samuel L. Jackson, Matthew McConaughey** és **Sandra Bullock** játsszák a főszerepet. **Matthew McCo-**

Shirley MacLaine, Juliette Lewis és a fiúk

naugheyt felismerhetjük *A texasi láncfűrészes gyilkos visszatér* című horrorfilmben is, mely a legendás sorozat negyedik epizódja.

Májusban már hatodik videófilmjével jelentkezik az *X-akták* sorozat, **Gillian Anderson**nal és **David Duchovny**val. A két ügynök ismét földönkívüli erők ténykedéseinek nyomaira bukkan, s nemcsak állásuk, életük is veszélybe kerül.

Jean-Claude Van Damme is igen tevékeny a kamerák előtt, *A kalandor* című akciófilmjével videókazettán is a magyar közönség elé lép.

A kukorica gyermekei **Stephen King** legsikeresebb történetei közé tartozik, melynek középpontjában egy kisváros gyermekeit megszálló gyilkolási vágy áll. A történetfolyam negyedik darabja **Naomi Watts** főszereplésével kerül hamarosan a tékákba, *A gyűlés* alcímen.

A szemtanú helyett című thrillerben két fiatal nő próbálja megvédeni igazát és életét, miközben egy ausztrál bűnszövetkezet üldözi őket a titokért, melynek véletlenül váltak szemtanúivá.

Whoopi Goldberg csak videón! A *Segíts, mumus!* című vígjátékban Whoopi – mumusként – egy magányos srác segítségére siet, akit a sors egy szeszélyes mostohaanya karjaiba kergetett. **Nancy Travis** és **Gerard Depardieu** egészítik ki a fekete csillag játékát.

S ha előrepillantunk még egy hónapot, máris feltűnik a *Sárkányszív,* a *Daylight,* a *Láncreakció,* valamint a *Vonzások és állatságok.*

HELYEY LÁSZLÓ

kedvenc videófilmjei

Helyey László kétségtelenül Magyarország egyik legfoglalkoztatottabb színművésze. 1975-ben végzett a Színház- és Filmművészeti Főiskolán. A diploma megszerzése után a kaposvári Csiky Gergely Színház, 1978-tól a Nemzeti, 1982-től a Katona József Színház művésze. 1984-től Kaposvárott, Pécsett, Szolnokon, majd újra Kaposvárott játszott. Ezután került a Budapesti Kamaraszínházhoz. Jelenleg a Karinthy Színházban és a Pécsi Harmadik Színházban láthatjuk. Színpadi szerepei mellett főleg szinkronszínészként dolgozik, de az elmúlt évek szinte minden sikeres magyar mozifilmjében szerepelt, többek között *Koltai Róbert Sose halunk meg* és *Szamba* című műveiben és az 1996-ban készült *Honfoglalás*ban, *Koltay Gábor* rendezésében.

– Ártalmasnak vagy hasznosnak tartja a videózást? – kérdeztük tőle elsőként, kissé provokatívan.

– A könyvet sokkal hasznosabbnak tartom mint a videót, de sajnos ma mármindannyian rá vagyunk szorulva a „gyors fogyasztásra" – fogalmaz. Három éve van videónk, és bevallom, fő praktikumát abban látom, hogy a kedvemre való tévéműsorokat, melyeket időhiány vagy különböző elfoglaltságaim miatt elmulasztok, felvételről később meg tudom nézni. Ezek általában sportműsorok, de azért vannak otthon filmjeim is, melyeket megvettem vagy felvettem. Kölcsönözni főleg az Odeon Art Video tékáiból szoktam, mivel itt találom meg a régi klasszikusokat és a komolyabb hangvételű alkotásokat is.

– Sokat szinkronizál. Van-e olyan külföldi színész, akinek különösen szívesen kölcsönzi a hangját?

– Természetesen van! Elsősorban ilyen számomra *Gerard Depardieu* és *Donald Sutherland.* őket szinkronizáltam a legtöbbször. *Donald Sutherland* filmjeit nagyon szeretem, és ha módomban áll, mindig megnézem őket, még akkor is, ha nem rám osztották a szinkronszerepet. Nemrég fejeztünk be egy filmet, amelyben *Depardieu*-nek voltam a magyar hangja. Címe *Őrangyalok*, Hongkongban és Párizsban játszódik, vígjáték és krimi keveréke. Rajtuk kívül még *Peter O'Toole*-t, *Anthony Quinnt* és *Michael Caine*-t is többször szinkronizáltam.

– Találkozott pályafutása alatt valamelyikükkel?

– Sajnos még egyikükkel sem, bár egyszer évekkel ezelőtt találkozhattam volna *Ljubisa Samargic*csal, aki a nagy sikerű *Forró Szél* című jugoszláv filmsorozatban alakította Surdát, és én voltam a magyar hangja. A találkozó azért nem jött össze, mert éppen vidéken szerepeltem. De lehet, hogy *Gerard Depardieu*-vel a közeljövőben összehoz a sors, mivel valószínűleg a budapesti Corvin Filmpalotában lesz az őrangyalok bemutatója, amelyre természetesen őt is meghívták.

– A színház vagy a film áll közelebb a szívéhez?

– Egyértelműen a színház. Talán a próbatétel miatt, ami a filmben nincs meg. Nincsen leállás és nem lehet többször felvenni egy jelenetet. Bár a filmezésnek is megvan a maga atmoszférája. Főiskolás koromban nagyon szerettem a forgatásokat és ami azokkal járt. Az utazást, a stábot és a jó hangulatot.

– Melyek kedvenc filmjei?

– Rengeteg van, nem is tudom, melyiket emeljem ki. Első kedvencem talán *A spanyol kertész* volt, melyre még a szüleim vittek el kisgyerek koromban. Erről a filmről sajnos azóta sem hallottam semmit, de azt tudom, hogy akkoriban nagyon tetszett. Nem sokkal azután néztem meg az iskolával *Shakespeare III. Richárd*ját, amelyben *Lawrence Olivier* alakítása annyira megfogott, hogy mozdulatait otthon, a tükör előtt próbálgattam utánozni. Később, elsőéves főiskolás koromban, „illegálisan" ugyan, de játszottam a *III. Richárd*ban. Erre a Főiskolai Stúdióban került sor, és olyan hírességekkel játszhattam együtt, mint *Latinovits Zoltán, Haumann Péter* vagy *Bánsági Ildikó.* Az ebből készült filmfelvételre sikerült rábukkannom az egyik Televideo márkaboltban. Az ötvenes évek alkotásai közül leginkább a *Liliomfi*, és a *Szegény gazdagok*at szeretem. Kellemes emlékeket ébresztenek bennem a régi kalandfilmek, mint például a Fekete tulipán és *A korzikai testvérek.* Számomra igazi klasszikusnak számít *Bo Widerberg Elvira Madigan* című műve, *Tony Richardsontól A hosszútávfutó magányossága*, vagy a *Hamu és gyémánt Andrzej Wajdától. Jean-Paul Belmondo* filmjei közül nagyon tetszett a Cartouche és a Kifulladásig, melyet *Jean-Luc Godard* rendezett. *Fellini, Jim Jarmusch* és *Wim Wenders* filmjeit is szívesen nézem. Igazi kedvencem Wenderstől a Berlin fölött az ég, melyet először feliratosan láttam.

Később felkértek a szinkronizálására, és mivel nem kronológiai sorrendben mondjuk egy film alá a szöveget, így csak egy idő után jöttem rá, hogy ezt a filmet már láttam. Ugyanígy jártam *Robert Redford Átlagemberek* című filmjével, amelyben éppen *Donald Sutherland*nek voltam a magyar hangja. Egy másik nagyon kedves filmem *Terry Gilliam A Halászkirály* legendája című műve, melyet először a fiam ajánlására néztem meg, majd később meg is vettem videón.

– Nemrégiben Frollónak kölcsönözte a hangját *A Notre-Dame-i toronyőr* című *Walt Disney* produkcióban. Mennyiben volt más egy rajzfilm szinkronizálása, mint egy játékfilmé?

– Szokatlan volt, hogy hangmintát kellett küldeni a Walt Disney Stúdiónak, és ők az összes szinkronhagot letesztelték különböző számítógépes programokkal, hogy egyezik-e például a rezgése az ő szinkronszínészük hangjával. Ha az ellenőrzés során bármilyen baj adódott, akkor visszaküldték Magyarországra és korrigálni kellett. Az én hangomat például túl erőteljesnek találták és ezért küldték vissza. A másik furcsaság pedig az volt, hogy a forgatókönyv egy külföldi rajzfilmnél nemcsak a szöveget tartalmazza, hanem az adott szereplő pillanatnyi arckifejezését is, és emiatt azt is megszabják, hogyan mondjam ki azt a bizonyos szót. Egyébként egy másik *Victor Hugo* regény rajzfilmváltozatában is szinkronizáltam, ez *A nyomorultak* című francia sorozat volt, nyáron vetítette a televízió. A magyar rajzfilmeknél sokkal egyszerűbb dolgom van, mivel itt csak a szöveghez kell igazodnom. A *Mátyás király* rajzfilmsorozatnál például felmondtam a tizenhárom mesét, és a rajzfilmet csak ezután készítették el, tehát ott a kép igazodott a hanghoz. Ez a sorozat nagy siker volt a nyolcvanas évek végén, és ha lesz alkalmam, ezt feltétlenül megveszem. Szeretném, ha a gyermekeim is látnák. E rajzfilm külön érdekessége volt, hogy az összes férfi figurának én voltam a szinkronhangja.

– A múlt évben láthattuk *Koltay Gábor Honfoglalás* című mozifilmjében. Hogyan zajlott a forgatás?

– Sajnos erről nem tudok sokat mesélni, mivel csak egy jelenetem van a filmben. Elkészítése egy napot vett igénybe, de a moziban csak néhány perc. Kisoroszi környékén forgattunk a Duna partján, elég nehéz körülmények között. A nagy meleg és a filmben szereplő lovak is megnehezítették a munkánkat. De a hangulat nagyon jó volt. Egy Oleg nevű viking–rusz fejedelmet alakítok, aki átengedi az Attila által vezetett hunokat nyugat felé. Ebben a jelenetben kötjük meg a szerződést az Attilát alakító *Franco Neró*val.

– Szívesen visszanézi videón régebbi filmjeit?

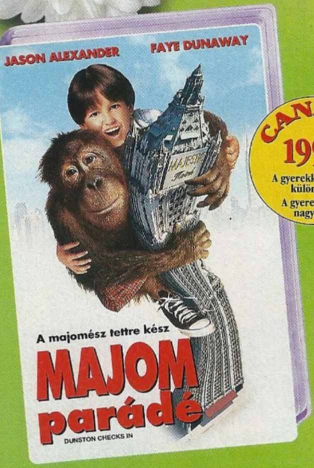
–Közülük nagyon kevés filmemet adtak ki videón, így nekem is kevés van meg. De azt a néhányat, ami megvan, néha szívesen előveszem, és mint egy fényképalbumot, megnézem. De ezek általában a főiskolás felvételeim.

Németh Gyula

VERHETETLEN NŐK!
ŐK IS GYŐZELEMRE SZÜLETTEK!
Sigourney Weaver Holly Hunter
TÖKÉLETES MÁSOLAT
Ajánlott fogy. ár: 1999 Ft
SALLY FIELD
LÁNYOM NÉLKÜL SOHA
MGM/UA HOME VIDEO
sandra bullock
A HÁLÓZAT CSAPDÁJÁBAN
Nincs menekvés, ha ellened fordul
COLUMBIA TRISTAR HOME VIDEO
SUSAN SARANDON•GEENA DAVIS
THELMA & LOUISE
RIDLEY SCOTT filmje
Hatszorosan jelölt, Oscar®-díjas film
MGM/UA HOME VIDEO
INTERCOM
1145 Budapest, Bácskai u. 28-36.
Tel.: 467-1-467 Fax: 252-2736
1997. ÁPRILIS 15-TŐL MEGVÁSÁROLHATÓK VIDEOKAZETTÁN!

Videopremier: április 3.

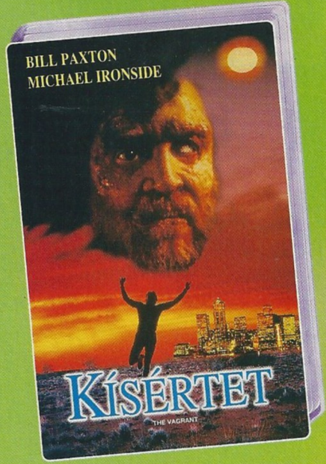

A majomész tettre kész

MAJOM parádé

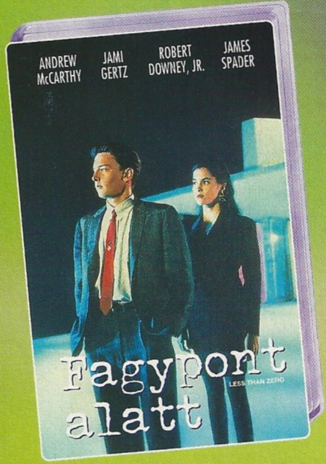
DUNSTON CHECKS IN

New York legelegánsabb szállodájába különös vendégek jelentkeznek be: Lord Rutledge és kiséröje, egy Dunston névre hallgató orángután. Ezen kívül szobát vett ki a szállodaszövetség álruhás minőség-ellenőrzője is, és hogy a galiba teljes legyen, itt lakik az igazgató két rosszcsont flacskája. A tolvaj lop, a majom megszökik, egy pincsikutya húsz emeletet zuhan, egy elegáns hölgy tortába csücsül, és színre lép egy szakképzett majomvadász. A ragyogó folyosókon és termeken át sosem látott bújócska-fogócska kezdődik, az állord egyre kétségbeesettebben igyekszik visszaszerezni megélhetési forrását, a szálloda igazgatója pedig a jó hírnevét…

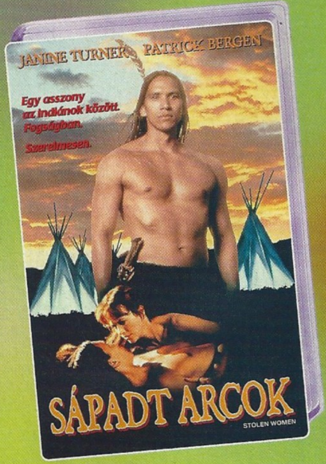
KÍSÉRTET

Ki ne álmodott volna már arról, hogy üldözik? A nyomába ered valaki, akit nem ismer, aki gyanús, félelmetes és erősebb nála. Graham Krakowski éppen így jár. Nem alszik, de nagyon szeretne felébredni ebből a rossz álomból. Új lakásba költözött, és egy környékbeli csöves nem tágít mellőle. Gyilkosság gyanújába keveri…

FAGYPONT ALATT

A Beverly Hills-i forgatag: jólét, szex, ragyogás és megállíthatatlan önrombolás. Hiszen van, akinek mindez csak látszat. Aki a kokain fogja lett, az nem menekülhet. Clay csak a kokainra gondol és a pasasra, aki mindig elhozza neki az adagját. Amíg fizet. Ám egyre többre van szüksége és a kokainért semmi sem drága…

SÁPADT ARCOK

Anna Brewstert indiánok rabolták el. Ő az egyetlen túlélője a karavánnak, melyet a sziú harcosok megtámadtak és felkoncoltak. Az asszony hiába próbál ellenállni saját vágyainak, beleszeret az indiánok törzsfőnökébe, és érzései akkor sem változnak, amikor megmenti őt az férfi, akit a férjének szemeltek ki és akit nem szeret…

KERESSE A VIDEOTÉKÁKBAN!

Forgalmazza az InterCom Kft.
1145 Budapest, Bácskai u. 28–36.
Tel.: 467-1467, fax: 252-2736, e-mail: video@intercom.hu